

ELANIKE RAHULOLU TALLINNA LINNA AVALIKE TEENUSTEGA 2011

TALLINNA LINNAKANTSELEI

Turu-Uuringute AS

Tatari 6, 10116 Tallinn
tel [0] 627 7583, faks [0] 627 7584
post@turu-uuringute.ee
www.turu-uuringute.ee

November 2011

Turu-uuringute AS

SISUKORD

SISUKORD	2
KOKKUVÕTE	4
UURINGU TAUST	9
1 Küsitlustöö ja valim	9
2 Andmetöötlus	14
3 Teostajad.....	14
TULEMUSED.....	15
1 Rahulolu füüsilise keskkonnaga.....	15
1.1 Eelistused elukoha suhtes	15
1.2 Rahuolu Tallinna kui elukeskkonnaga	16
1.3 Hinnangud Tallinna üldisele olukorrale erinevates valdkondades	17
1.4 Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga	21
1.5 Hinnangud oma linnaosa olukorrale erinevates valdkondades	22
2 Kultuurielu.....	31
2.1 Kultuuriasutuste külastamine	31
2.2 Kultuuriharrastused	32
3 Kultuuripealinn	33
3.1 Teadlikkus Tallinna kultuuripealinna staatusest ja sümboolikast.....	33
3.2 Teadlikkus Euroopa kultuuripealinna programmist	34
3.3 Euroopa kultuuripealinna programmi sündmuste külastamine.....	36
3.4 Rahulolu kultuurieluga 2011. aastal	38
3.5 Edasiarendamist väärivad kultuuripealinna suunad / üritused	39
3.6 Suhtumine turistide arvukusse	40
4 Internetikasutus ja telepildi vastuvõtt.....	41
4.1 Internetikasutamise harjumused ja võimalused	41
4.2 E-teenuste kasutamine	43
4.3 Telepildi vastuvõtt	44
5 Info Tallinna avalike teenuste kohta.....	44
5.1 Teabeallikad linna avalike teenuste kohta info saamiseks.....	45
5.2 Eelistused kodanike teenindamise viiside osas	47
6 Tallinna linnavolikogu.....	48
6.1 Informeeritus Tallinna linnavolikogu tegevusest.....	48
6.2 Infokanalid	50
6.3 Suhtluskanalid.....	51
7 Vaba aja veetmine	52
7.1 Rahulolu laste ja noorte vaba aja veetmise võimalusi puudutava infoga.....	52
7.2 Laste osavõtt spordiklubide treeningutest väljaspool kooli.....	53
7.3 Sporditegevuse toetamise elektroonilise kinnitamise süsteem	55

7.4	Isiklik spordiga tegelemine.....	55
7.5	Osavõtt Tallinna tervisespordiüritustest	57
8	Majanduslik toimetulek.....	58
LISAD		60
1	Lisa 1 - Ankeet.....	60

KOKKUVÕTE

- Turu-uuringute AS viis 2011. aasta sügisel Tallinna Linnakantselei tellimusel läbi Tallinna avalike teenustega rahulolu-teemalise avaliku arvamuse uuringu. Uuringu käigus küsitleti 1510 pealinlast vanuses 15 aastat ja vanemad.

Rahulolu füüsilise keskkonnaga

- Pealinlaste rahulolu Tallinna kui elukohaga on kõrge. Pealinlastest valdava osa (82%) jaoks oli elukohana Eestis kindlasti eelistatuim valik Tallinn. Võrreldes varasemate (2008-2009) küsitlustega on elukohana Tallinna eelistavate inimeste osakaal pealinlaste seas suurenenud 5 protsendipunkti võrra. Tallinna kui elukeskkonnaga on väga/pigem rahul 90% linlastest, sealjuures väga rahul 26%. Võrreldes 2008. aastaga on Tallinna kui elukeskkonnaga väga rahul olijate suhtarv suurenenud poole võrra.
- Rahulolu erinevate Tallinna füüsilise keskkonna aspektidega on võrreldes varasemate aastatega valdavalt suurenenud või jäänud samale tasemele. Erinevatest ankeedis esitatud füüsilise keskkonna aspektidest hindavad pealinlased kõige kõrgemalt haljasalade ja parkide seisundit (62% hindas heaks või väga heaks), prügi koristamist ja prügikastide olemasolu (vastavalt 58%) ning ühistranspordi olukorda (vastavalt 50%). Rahuolematust väljendati kõige sagedamini sõiduteede olukorra (39% hindas halvaks või väga halvaks), kesklinna, sh vanalinna parkimisvõimaluste (vastavalt 36%), tolmu (vastavalt 32%) ning üldise lemmikloomade pidamise kultuuriga (vastavalt 31%).
- Sarnaselt Tallinnale kui tervikule hindasid pealinlased ka oma linnaosa elukeskkonda käesoleval (2011) aastal keskmiselt positiivsemalt kui kaks aastat tagasi. Oma linnaosa elukeskkonnaga on väga või pigem rahul 90% linlastest, sealjuures väga rahul 36% (11 protsendipunkti võrra enam kui 2009. aastal). Oma linnaosa elukeskkonnaga on kõige sagedamini rahul Pirita/Merivälja elanikud (98% väga/pigem rahul), kõige harvemini rahul aga Lasnamäe elanikud (85% väga/pigem rahul).
- Ankeedis loetletud alavaldkondadest olid pealinlased oma linnaosas kõige sagedamini rahul prügi äraveo ja prügikastide piisavusega (väga/pigem oli rahul 88%). Valdav enamus tallinlastest oli rahul ka oma linnaosa välisilmega – haljasalade ja parkide olukorraga väljendas rahulolu 84%, tänavate ja teeäärte puhtusega 82%, elamute lähiümbruse heakorraga 79%, elamute või muude hoonete välisilmega samuti 79%. Enam kui ¾ pealinlastest oli rahul ka haljasalade ja parkide piisavusega oma linnaosas. Oma linnaosa puhul väljendati rahuolematust kõige sagedamini tänavate hooldamisega talvel (ei ole üldse/pigem ei ole rahul 54%), kvartalisiseste sõiduteede olukorraga (vastavalt 49%), kodulähedase autode parkimise korraga (44%) ning

lemmikloomade pidamise kultuuriga (42%). Enamiku uurimisaluste valdkondade puhul hindasid rahulolu selle valdkonna olukorraga oma linnaosas kõige kõrgemalt Pirita ja Merivälja elanikud (v.a lemmiklooma pidamise kultuur, millega olid oma linnaosas enim rahul kesklinna elanikud). Võrreldes linnaosasid selle alusel, millises linnaosas hinnati erinevate valdkondade olukorda kõige madalamalt, ei eristunud ükski linnaosa teistest madalaimate hinnangute sageduse poolest kuigivõrd selgelt. Valdavalt on elanike rahulolu oma linnaosa erinevate valdkondadega võrreldes varasemate aastatega jäänud samale tasemele või isegi kasvanud (eriti märgatav on hinnangute paranemine Pirital/Meriväljal) ning rahulolematust on võrreldes perioodiga 2008-2010 suurenenud vaid mõnes linnaosas üksikute valdkondade puhul.

Kultuurielu

- Pealinna kultuuriasutustest on tallinlased küsitlusele eelnenud 12 kuu jooksul kõige enam külastanud kinosid (55%), kontserdisaale (49%), teatreid (49%), muuseume (43%) või kunsti/näitusesaale (34%). Võrreldes muudest rahvustest (ja suhtluskeelega) inimestega on pea kõigi kultuuriasutuste külastajaid enam eesti rahvuse (või suhtluskeelega) inimeste seas, võrreldes madalama haridusega inimestega kõrgharidusega inimeste seas, võrreldes meestega naiste seas, ning võrreldes eakamate inimestega noorimas (15-19) vanuserühmas.
- Organiseeritud kultuuriharrastustest oli kõige populaarsem fotograafia, millega tegeles 14% linlastest. Erinevatest kultuuriharrastustest tunti kõige enam huvi tantsimise (veel ei tegele kuid huvitus 15% linlastest), fotograafia (vastavalt 14%) ning kujutava kunsti/tarbekunsti vastu (13%).

Kultuuripealinn

- Sellest, et Tallinn on käesoleval (2011) aastal Euroopa kultuuripealinn, on teadlik 96% linlastest. Pealinlastest, kes olid teadlikud Tallinna kultuuripealinna staatusest, teadis 60% ka seda, et Tallinna kultuuripealinna aastat sümboliseerib sinine värv. Kultuuripealinna logo/märki oli varem näinud 84% linlastest.
- Euroopa Kultuuripealinna programmiga hoiab end regulaarselt kursis 15% kultuuripealinna staatusest teadlikest pealinlastest, sealjuures 7% tutvub programmiga pea iga nädal ning 8% umbes kord kuus. Pea sama paljud (17%) on aasta jooksul mõned korrad programmiga tutvunud. Veidi vähem kui pooled vastajatest (43%) ütlesid, et pole programmiga spetsiaalselt tutvunud, kuid on mõned korrad programmist juhuslikult kuulnud või lugenud. Üldse pole kultuuripealinna programmiga kursis 22% kultuuripealinna staatusest teadlikest linlastest. Võrreldes madalama haridusega inimestega on kultuuripealinna programmiga paremini kursis kõrgharidusega inimesed, võrreldes meestega naised.
- Infot Euroopa kultuuripealinn Tallinn 2011 programmi sündmuste kohta oli enamasti saadud Eesti telekanalitest (36%) ning raadiost (36%). Paljud olid teavet saanud ka internetist (32%) või välireklaamidelt (30%). Nooremates vanuserühmades on selgelt

kõige domineerivamaks teabekanaliks internet, välireklaamid ning sõbrad, kuid vanemates vanuserühmades on enam kaalu telekanalitel, raadiol ning ajalehtedel. Eestikeelsete inimeste seas on kõige levinumateks teabekanaliteks televisioon ja raadio, muukeelsete jaoks aga ajaleht „Pealinn“ („Stolitsa“).

- Pealinlastest 41% olid külastanud mõnda kultuuripealinna programmi kuuluvat sündmust, sealjuures 9% oli külastanud üht sündmust, 19% 2-3 sündmust ning 14% enam kui kolme sündmust. Pea kolmandik (31%) vastajaist ütles, et polnud külastanud ühtegi selle programmi sündmust, 22% ei olnud kindel, kas külastatud sündmus(ed) olid osa kultuuripealinna programmist ning 5% ei osanud antud küsimusele vastata. Kultuuripealinna sündmustel osalenuid oli keskmisest enam alla 40-aastaste seas, eesti rahvusest või eestikeelsete inimeste seas, kõrgharidusega inimeste seas, töölkäivate inimeste (v.a töötavad pensionärid) ning (üli)õpilaste seas.
- Erinevatest 2011. aastal Tallinnas aset leidnud kultuurisündmustest külastasid pealinlased kõige enam Tallinna Merepäevi (külastas 37% tallinlastest). Järgnesid koolinoorte laulu-ja tantsupidu, mida külastas 28%, ning Vabaduse Laul, mida külastas 20% pealinlastest.
- Umbkaudu pooled (53%) linlastest hindasid Tallinna kultuurielu 2011. aastal ehk Euroopa kultuuripealinnaks olemise aastal võrreldes eelnevate nõ tavaliste aastatega huvitavamaks ja mitmekesisemaks, sealjuures 25% pidas kultuurielu sel aastal oluliselt huvitavamaks ja mitmekesisemaks ning 28%veidi huvitavamaks ja mitmekesisemaks. Pealinlastest 5% ütles, et ootas sel aastal kultuurielult rohkemat ning 16% ei täheldanud mingit vahet võrreldes eelnevate aastatega. Neljandik (26%) tallinlastest ei osanud antud küsimuses seisukohta võtta. Ootuspäraselt hindasid Tallinna kultuurielu 2011. aastal oluliselt huvitavamaks ja mitmekesisemaks kui eelnevatel aastatel sagedamini inimesed, kes olid külastanud mõnda Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 programmi kuuluvat sündmust (mida rohkem sündmusi külastati, seda positiivsemad olid hinnangud).
- Kultuuripealinna suundadest, mis vääriskid tulevikus kindlasti edasiarendamist, nimetati kõige sagedamini linna avamist merele (50% valis kaheksa valdkonna seast kahe olulisema valdkonna sekka) ning noorte ja noortekultuuriga seonduvat (vastavalt 39%). Harvem peeti prioriteetseks jätkata spordi (23%), klassikalise kultuuri (16%), kunsti linnaruumis (15%), kohalike kogukondade (13%) või vabatahtlikkuse (11%) edasist arendamist.

Internetikasutus ja telepildi vastuvõtt

- Ligikaudu kolm tallinlast neljast kasutab internetti iga päev, seejuures enim kasutatakse internetti kodus – kas töötegemiseks või muudel põhjustel. Koguni 96% internetti kasutatavatest linlastest kinnitab, et omab kodus internetiühendust. Enamasti on selleks juhtmega püsiühendus (74%), vähemal määral juhtmeta internetiühendus ja muud andmeside viisid. Koduse internetiühenduse on pealinlased enamasti sõlminud ühega kolmest suuremast teenusepakkujast – Elion (33%), Starman (28%) või STV (25%). Telepilti võetakse kodudes vastu enamasti STV

kaabeltelevisiooni (35%), Starmani kaabeltelevisiooni (34%) või Elioni digiTV (22%) vahendusel.

- Igapäevases asjaajamises on internetikasutajatest linlased enim kokku puutunud selliste elektrooniliste lahenduste ja võimalustega nagu e-posti-suhtlus mõne asutusega (78%) või taotluse esitamine ja teenuse eest maksmine internetis (70%). Kõige aktiivsem sihtrühm erinevate elektrooniliste lahenduste ja võimaluste kasutamisel asjaajamistes on 20-29-aastased, eesti keelt kõnelevad, kõrgemalt haritud ja kõrgema sissetulekuga, töötavad ja/või õppivad inimesed. Peamine põhjus aga, miks osa linnaelanikke ei ole ID-kaarti elektroonilisel otstarbel kasutanud, on asjaolu, et selleks ei ole olnud vajadust või et puudub ID-kaardi lugeja/vajalik tarkvara.

Info Tallinna avalike teenuste kohta

- Kõige levinumad teabeallikad, millest elanikud on hankinud teavet Tallinna linna avalike teenuste kohta, on raadio ja televisioon (70%), sõbrad-tuttavad (54%), ajaleht „Pealinn“/„Stolitsa“ (52%) ning üleriigilised ajalehed (51%). Edaspidi eelistatakse vastavat infot saada samuti eeskätt raadiost ja televisioonist (45%), aga ka ning ajalehest „Pealinn“/„Stolitsa“ (28%) ning mitteformaalsetest allikatest nagu sõbrad-tuttavad (28%). Kui vanemaealised linnakodanikud eelistaksid teenustekohast infot saada raadiost-televisioonist ja trükimeediast, siis nooremad vastajad ja igapäevased internetikasutajad nimetasid sagedamini elektroonilisi infokanaleid. Eestikeelsete vastajate eelistatud infoallikad on Tallinna koduleht, üleriigiline meedia ja linnaosalehed, venekeelsetel aga raadio-televisioon ning ajaleht „Pealinn“/„Stolitsa“.
- Teistest eristuvad kolm kodanike teenindamise viisi, mida linn vastajate hinnangul peaks eelisarendama: e-teenused, linnaosavalitsuste ühtsed teeninduspunktid ja tavapärane asjaajamine konkreetsetes asutustes-ametites. E-teenuste eelisarendamist peab enam oluliseks noorem või keskealine, eestikeelne, kõrgharitud, töötav või õppiv elanikkond. Tavapärasel moel asjaajamist peavad prioriteetseks linnakodanike teenindamise viisiks 70-aastased ja vanemad inimesed. Nii linnaosakeskset kui tavapärast ametiasutustes asjaajamist tähtsustavad teistest enam pensionärid, kodused ja töötud linlased.

Tallinna linnavolikogu

- Valdav osa respondentidest on linnavolikogu tegevusega vähe kursis: 84% on oma sõnutsi volikogu tegevustega mitte eriti või üldse mitte kursis, 14% väga hästi või küllaltki hästi kursis. Valdavalt ollakse volikogu tegevuse kohta infot saadud üleriigilisest meediast (88%), ajalehest „Pealinn“/„Stolitsa“ (56%), oma linnaosalehest (46%), veidi vähemal määral ka Tallinna televisioonist (34%). Iga neljas pealinnlane sooviks oma sõnade kohaselt senisest rohkem linnavolikogu tegemistega kursis olla; enim eelistatud infoallikaks jällegi üleriigiline meedia.

- Linnavõimu töö ja otsuste kohta tekkinud pretensioone eelistaks suurem osa linlastest esitada kirja teel, olgu siis tavalise või e-postiga. Kui nooremad ja keskealised inimesed eelistaksid linnavõimuga suhtlemist kirjalikul või ka telefoni teel, siis vanemaealiste hulgas oli keskmisest enam neid, kes eelistaksid siiski silmast silma suhtlust.

Vaba aja veetmine

- Ligikaudu 2/3 nendest inimestest, kelle leibkonnas on kooliealisi lapsi, on rahul selle infoga, mis on kättesaadav laste ja noorte vaba aja veetmise kohta. Puudust tuntakse siiski eelteavitusest toimuvate ürituste osas, samuti „kuhu minna, mida teha“-tüüpi üldisest infost, konkreetsemalt teabest huvialaringide ja sporditegemise võimaluste kohta ning ka ühtsest (veebi)keskkonnast, kus vastav info ühes kohas koos ja kergesti leitav oleks.
- 55% vastajates kinnitas, et mõni tema leibkonna lastest osaleb koolivälises sporditegevuses ja 48% linnakodanikest teeb ise iganädalaselt sporti. 15-aastaste ja vanemate iganädalaste sportijate hulk on seejuures aastaga 10% võrra tõusnud. Laste lemmikspordialadeks on ujumine, jalgpall ja aeroobika; vanemad kui 15-aastased harrastavad regulaarselt eeskätt käimist ja kepikõndi, aga ka ujumist, aeroobikat, jalgrattasõitu, jooksmist ja jõusaalitreeningut. 15% tallinlastest on viimase 12 kuu jooksul osa võtnud mõnest linnas toimuvast tervisespordiüritusest; populaarseim sedalaadi üritus oli möödunud aastal Tallinna Sügisjooks.

Majanduslik toimetulek

- Pealinlastest 11% oli eelneva aasta jooksul kogenud probleeme võlgade ja laenude tagasimaksmisega, ligi kolmandik (31%) oli olnud olukorras, kus polnud piisavalt raha (ning polnud võimalik ka laenata) hädavajalikeks suuremateks väljaminekuteks. 12 kuu jooksul oli 15%-l linlastest sageli nappinud raha kommunaalteenuste eest tasumiseks ning 13% oli sageli hädas rahanappusega toidu ja esmatarbekaupade ostmisel. Mitte ühtegi eelpool nimetatud probleemidest polnud 12 kuu jooksul kogenud veidi enam kui pooled (57%) tallinlastest. Võrreldes eestlastega on kõigi eelpool loetletud majanduslike probleemidega enam kokku puutunud mitte-eestlased. Vanuserühmade võrdluses on majanduslike probleemidega kokkupuutunud veidi enam keskmistes vanuserühmades ning 70-aastaste ja eakamate seas. Linnaosade võrdluses on majanduslike probleemidega kokku puutunud inimesi kõige enam Põhja-Tallinnas (52%), kõige vähem aga Pirital/Meriväljal (21%). Inimestest, kelle igakuine netosissetulek leibkonnaliikme kohta on kuni 300 eurot, on aasta jooksul majanduslikke probleeme kogenud 67%, 301 kuni 800-eurose sissetulekuga inimestest 39% ning kõrgema sissetulekuga inimestest 17%.

UURINGU TAUST

Käesolev aruanne on koostatud Turu-uuringute AS-i poolt ajavahemikus 21. oktoober - 4. detsember 2011 läbi viidud küsitluse tulemuste põhjal. Kokkuvõtte küsitluse põhitulemustest esitatakse Tallinna Linnakantseleile.

Uuringus käsitleti järgnevaid teemasid:

1. Pealinna elanike rahulolu linna ning oma linnaosa füüsilise keskkonnaga;
2. Huvitatus kultuuriüritustest ja -harrastustest, kultuuriasutuste- ja ürituste külastamine;
3. Teadlikkus Tallinna kui 2011. aasta Euroopa kultuuripealinna staatusest, sümboolikast, programmist ning hinnangud Tallinna 2011. aasta kultuurielule;
4. Interneti ning e-teenuste kasutamine;
5. Info hankimine Tallinna linna avalike teenuste kohta, eelistatavad infokanalid;
6. Teadlikkus Tallinna Linnavolikogu tegevusest, info saamiseks kasutatavad ning eelistatud infoallikad;
7. Sportlike harrastustega tegelemine (lapsed ja täiskasvanud), osavõtt tervisespordiüritustest, rahulolu laste ja noorte vaba aja veetmist puudutava info kättesaadavusega;
8. Leibkonna majanduslik toimetulek.

Käesolev kokkuvõtte koosneb küsitluse taustast, põhitulemustest ja kokkuvõttest nii teksti kui joonistena. Lisadena on toodud eesti- ja venekeelne küsimustik, mille alusel intervjuud läbi viidi.

1 Küsitlustöö ja valim

Küsitluse üldkogumi moodustasid kõik Tallinna linna 15-aastased ja vanemad elanikud. Eesti Statistikaameti andmetel elas Tallinna linnas 1. jaanuari 2011 seisuga 337 835 vastavas vanuses inimest (Rahvastikuregistri andmetel 350 096 inimest: allikas Tallinn arvudes 2011).

Planeeritud valimi suurus oli 1500 inimest. Valimi territoriaalne mudel on koostatud Eesti Statistikaameti rahvastikustatistika 2011. aasta andmebaasi ning väljaande Tallinn arvudes 2011 alusel. Juhuvaliku esimeses etapis leiti 150 valimipunkti üle Tallinna ja teises etapis igas valimipunktis konkreetsed intervjuueeritavad. Igas valimipunktis viidi läbi 10 intervjuud.

Küsitlusmeetodina kasutati silmast-silma personaalintervjuud standardiseeritud ankeedi abil vastajate kodudes. Küsitlusankeedi töötas välja Tellija (Linnakantselei). Intervjuud viidi läbi eesti ja vene keeles. Küsitlustöös osales 21 vastava ettevalmistuse saanud Turu-uuringute

AS-i küsitlajat.

Aadressi valikul rakendati lähte-aadressi meetodit, mille puhul antakse igale küsitlajale ette juhuslikult valitud aadress, kus küsitaja teostab esimese intervjuu. Edasi liigutakse kindla sammu alusel (nt iga korter või maja), et tagada valikusse sattunud elupaikade juhuslikkus.

Vastaja valikul rakendati nn. noorema mehe reeglit, mis näeb ette, et esimesena palutakse intervjuud nooremalt kodus olevalt meesterahvalt, kes on vähemalt 15-aastane. Kui kodus ei ole mehi, eelistatakse nooremat naist. Selline valikumeetod annab neile küsitletavate kategooriatele, keda on vähem tõenäoline kodus eest leida (eelkõige noored ja mehed), täiendava šansi valimisse sattuda. Vastajate valikul kasutati ka nn. pehmeid kvoote – jälgiti, et üheski valimipunktis ei ületaks 65-aastaste ja eakamate vastajate arv 2-3 inimest. Nii saavutati sugude ning erinevate vanusegruppide parem esindatus valimis.

Ülevaade küsitluse mitte-toimumise põhjustest on esitatud tabelis 1. Kõige sagedasem intervjuu mittetoimumise põhjus oli asjaolu, et kedagi polnud kodus. Korduvvisiite sooritati 2078 korral. Kokku külastati 6663 aadressi ja teostati 1510 intervjuud.

Tabel 1 Küsitluse mitte-toimumise põhjused (n)

Põhjused, miks küsitlus ei toimunud	Arv (n)
Peres ei ela sihtrühma kuuluvaid inimesi	421
Kedagi pole kodus	3359
Sihtrühma kuuluv inimene pole kodus	57
Keelduti kontaktist	500
Sihtrühma kuuluv inimene keeldus intervjuust	816

Peale küsitlustöö toimumist teostati järelkontroll. Juhuvalliku alusel selekteeriti välja 10,6% vastajate aadressidest (kokku 160 aadressi), kuhu saadeti ankeet, mille abil kontrolliti küsitlustöö teostamise fakti ning küsitlusreeglite järgmist küsitlaja poolt. Järelkontrolli kirjad saadeti välja kahes osas vastavalt ankeetide laekumisele. Esimeses etapis saadeti välja 49 kirja, millest laekus tagasi 24 (s.o 49%). Teises etapis saadeti välja 111 kirja, millest laekus tagasi 39 (s.o 35%). Kokku saadeti seega välja 160 kirja (10,6%-le respondentidest), millest laekus tagasi 63 (s.o 39%). Järelkontrolli kinnitas küsitlustöö vastavust reeglitele, seega võib kogutud andmestikku pidada kvaliteetseks.

Tulemuste laiendamisel üldkogumile tuleb arvestada võimaliku vastajate juhuvalikust tingitud valimiveaga. Järgnevas tabelis 2 on toodud valimivea piirid proportsioonihinnangul 95% usaldusnivool.

Tabel 2 Valimivea piirid

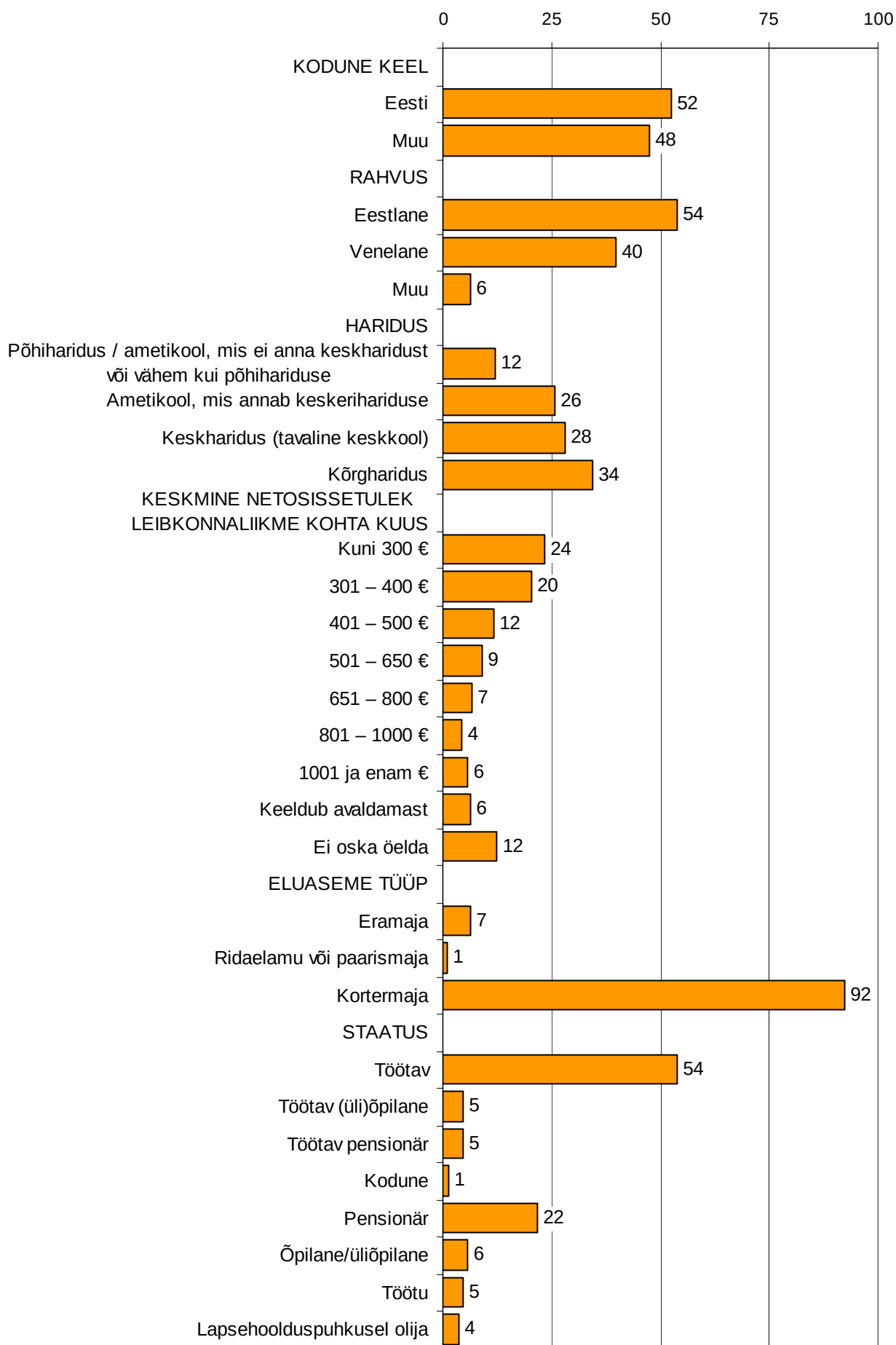
Valim	50% 50%	48% 52%	40% 60%	35% 65%	30% 70%	25% 75%	20% 80%	15% 85%	10% 90%	5% 95%	3% 97%	2% 98%
10	30,99	30,97	30,36	29,56	28,40	26,84	24,79	22,13	18,59	13,51	10,57	8,68
20	21,91	21,90	21,47	20,90	20,08	18,98	17,53	15,65	13,15	9,55	7,48	6,14
30	17,89	17,88	17,53	17,07	16,40	15,49	14,31	12,78	10,74	7,80	6,10	5,01
40	15,49	15,49	15,18	14,78	14,20	13,42	12,40	11,07	9,30	6,75	5,29	4,34
50	13,86	13,85	13,58	13,22	12,70	12,00	11,09	9,90	8,32	6,04	4,73	3,88
60	12,65	12,65	12,40	12,07	11,60	10,96	10,12	9,03	7,59	5,51	4,32	3,54
70	11,71	11,71	11,48	11,17	10,74	10,14	9,37	8,36	7,03	5,11	4,00	3,28
80	10,96	10,95	10,73	10,45	10,04	9,49	8,77	7,82	6,57	4,78	3,74	3,07
90	10,33	10,32	10,12	9,85	9,47	8,95	8,26	7,38	6,20	4,50	3,52	2,89
100	9,80	9,79	9,60	9,35	8,98	8,49	7,84	7,00	5,88	4,27	3,34	2,74
110	9,34	9,34	9,15	8,91	8,56	8,09	7,47	6,67	5,61	4,07	3,19	2,62
120	8,95	8,94	8,76	8,53	8,20	7,75	7,16	6,39	5,37	3,90	3,05	2,50
130	8,59	8,59	8,42	8,20	7,88	7,44	6,88	6,14	5,16	3,75	2,93	2,41
150	8,00	8,00	7,84	7,63	7,33	6,93	6,40	5,71	4,80	3,49	2,73	2,24
200	6,93	6,93	6,79	6,61	6,35	6,00	5,54	4,95	4,16	3,02	2,36	1,94
300	5,66	5,65	5,54	5,40	5,18	4,90	4,53	4,04	3,39	2,47	1,93	1,58
500	4,38	4,38	4,29	4,18	4,02	3,79	3,51	3,13	2,63	1,91	1,49	1,23
800	3,46	3,46	3,39	3,30	3,17	3,00	2,77	2,47	2,08	1,51	1,18	0,97
1 000	3,10	3,10	3,03	2,95	2,84	2,68	2,48	2,21	1,86	1,35	1,06	0,87
1 500	2,53	2,53	2,48	2,41	2,32	2,19	2,02	1,81	1,52	1,10	0,86	0,71

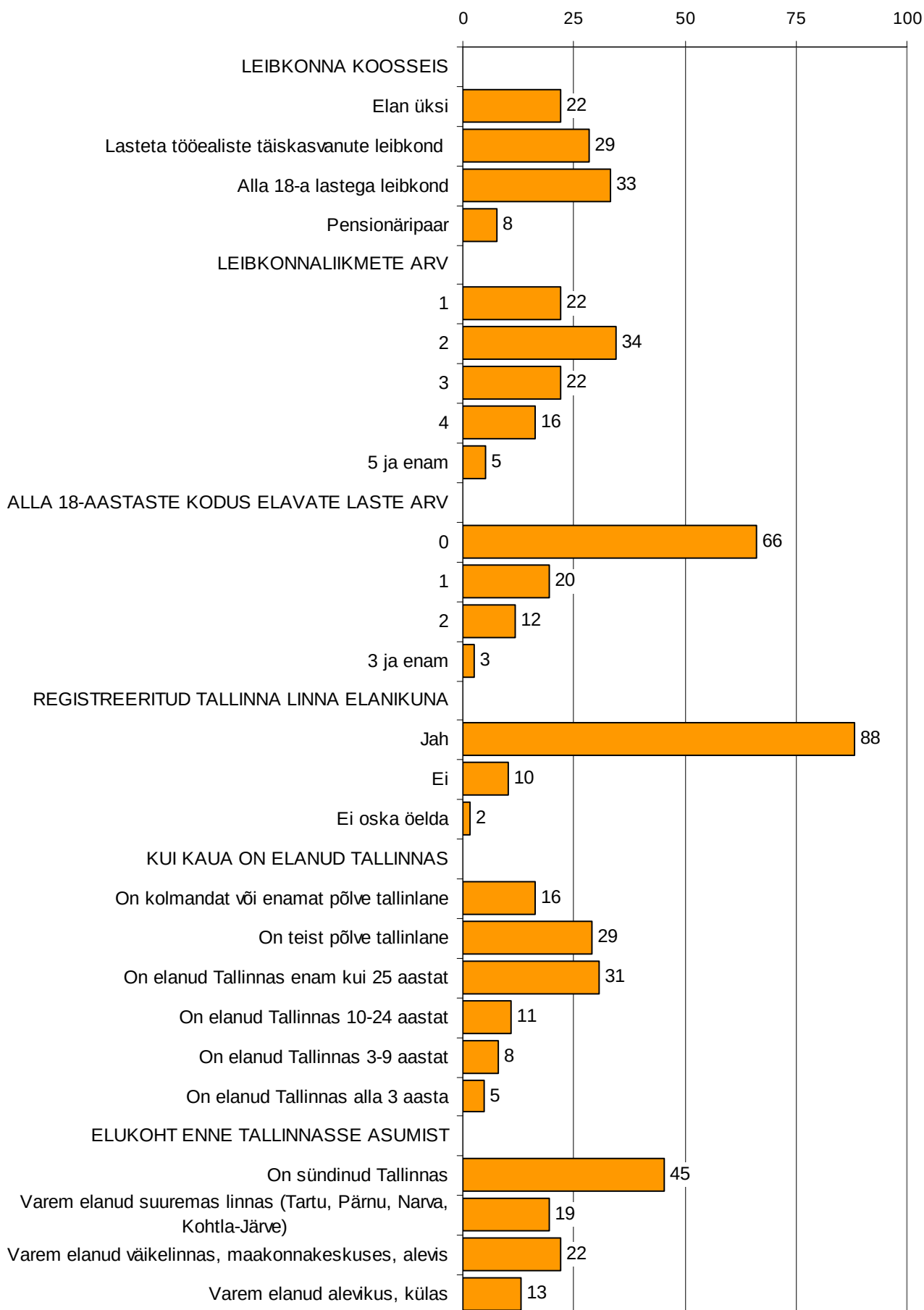
Pärast küsitluse lõppemist võrreldi küsitletute sotsiaal-demograafilist koosseisu valimis ettenähtuga ja teostati andmete kaalumise teoreetilise mudeliga vastavaks. Üldkogumi ning kaalutud/kaalumata valimi soolis-vanuselised proportsioonid ning jagunemine linnaosade lõikes on esitatud tabelis 3. Küsitletavate sotsiaaldemograafiline koosseis peale andmete kaalumist on kujutatud joonisel 1 ning 2.

Tabel 3 Üldkogumi ning tegeliku valimi võrdlus (%)

		Üldkogum = 350 096 inimest*	Tegelik valim n=1510 vastajat	Kaalutud valim n=1510 vastajat
SUGU	Mehed	43	43	43
	Naised	57	57	57
VANUS	15- 19 a.	5	5	5
	20- 29 a.	19	19	19
	30- 39 a.	19	19	19
	40- 49 a.	15	15	15
	50- 59 a.	16	16	16
	60-69 a.	12	14	14
	70+ a.	15	13	13
LINNAOSA	Haabersti / Õismäe	10	10	10
	Kesklinn	12	12	12
	Kristiine	7	7	7
	Lasnamäe	28	28	28
	Mustamäe	16	16	16
	Nõmme	9	9	9
	Pirita / Merivälja	4	4	4
	Põhja-Tallinn	14	14	14

* Allikas: Tallinn arvudes 2011

Joonis 1 Valimi profiil, kaalutud andmed (%) (n=1510 kõik vastajad)

Joonis 2 Valimi profiil, kaalutud andmed (%) (n=1510 kõik vastajad)

2 Andmetöötlus

Töötluks kõlblikke ankeete laekus 1510. Uuringutulemuste töötluks kasutati andmetöötluspaketti SPSS for Windows 17.0.

Käesoleva küsitluse tulemusi on aruandes võrreldud 2010. ning 2009. aastal Saar Poll OÜ ning 2008. aastal Turu-uuringute AS-i poolt läbi viidud küsitluste tulemustega (võrdlused on teostatud teemade puhul, kus võrdlusmaterjal oli olemas). Järgnevas tabelis 4 on esitatud eelpool nimetatud küsitluste metoodikate võrdlus:

Tabel 4 Küsitluste metoodikate võrdlus

	Küsitlusperiood	Valimi vanuselised piirid	Valimi suurus (n)	Valimi moodustamise printsiip
Elanike rahulolu Tallinna linna avalike teenustega 2011	21.10.2011 – 04.12.2011	15-aastased ja vanemad	1510	Proportsionaalne kvootvalim
Elanike rahulolu Tallinna linna avalike teenustega 2010	10.11.2010 – 30.11.2010	15-aastased ja vanemad	1513	Proportsionaalne juhuvalim
Linnakodanike rahulolu Tallinna avalike teenustega 2009	01.09.2009 – 22.09.2009	15-aastased ja vanemad	1513	Proportsionaalne juhuvalim
Elanike rahulolu Tallinna linna avalike teenustega 2008	4.06.2008 - 28.07.2008	15-aastased ja vanemad	1000	Mitte-proportsionaalne kvootvalim

3 Teostajad

Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

▪ Andmetöötlus, tabelitöötlus:	Tõnis Stamberg
▪ Aruande koostajad:	Vaike Vainu (Peatükid 1-3, 8)
Liisa Talving (Peatükid 4-7)
▪ Valimi koostaja:	Marina Karpistshenko
▪ Küsitlustöö koordinaator:	Rutt Vihtla
▪ Andmesisestuse koordineerija:	Asta Pajos

Kontaktandmed:

- Üldtelefon: 6 277 583
- Faks: 6 277 584
- E-post: post@туру-uuringute.ee
- Kodulehekülg: www.turu-uuringute.ee
- Aadress: Tatari 6 (3. korrus), 10 116 Tallinn

TULEMUSED

1 Rahulolu füüsilise keskkonnaga

Esimese teemaplokina käsitleti uurimuses rahulolu füüsilise keskkonnaga. Kõigepealt koguti teavet pealinlaste elukoha-eelistuste suhtes, et selgitada välja, kui suur osa pealinlastest peab enese jaoks eelistatuimaks elukohaks Eestis just nimelt Tallinna. Edasi paluti vastajail hinnata oma rahulolu elukeskkonnaga nii Tallinnas üldiselt kui ka oma linnaosas eraldivõetuna. Selgitamiseks täpsemalt, milliste füüsilise keskkonna aspektidega ollakse enam, ning millistega vähem rahul, esitati vastajaile erinevate füüsilise keskkonna tegurite loetelu, ning paluti hinnata, kuivõrd rahul ollakse nende valdkondadega Tallinnas üldiselt või oma linnaosas eraldivõetuna (Tallinna/linnaosade puhul hinnatavate tegurite nimekiri oli veidi erinev).

1.1 Eelistused elukoha suhtes

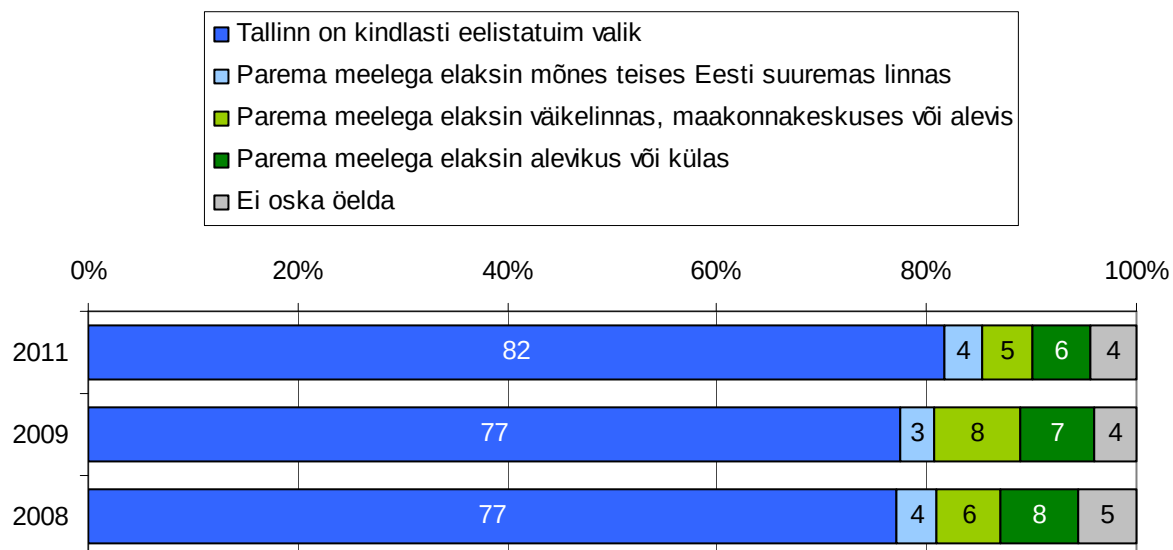
Alustuseks paluti vastajail hinnata, milline oleks nende eelistatuim elukoht Eestis. **Pealinlastest valdava osa (82%) jaoks oli elukohana Eestis kindlasti eelistatuim valik Tallinn** (Joonis 3).

Võrreldes varasemate (2008-2009) küsitlustega on elukohana Tallinna eelistavate inimeste osakaal pealinlaste seas suurenenud 5 protsendipunkti võrra. Võrreldes eestlastega eelistasid elukohana Tallinna sagedamini muudest rahvustest inimesed – eestlastest pidas Tallinna eelistatuimaks valikuks 72%, muudest rahvustest inimestest 92%. Vanuserühmade võrdluses pidasid Tallinna kõige sagedamini eelistatuimaks elukohaks 15-19-aastased (90%) ning 50-59-aastased (89%), kõige harvemini aga 30-39-aastased (75%).

Elukoha-eelistusi mõjutasid ka pealinnas elamise kestus ning vastaja staatus rahvastikuregistris. Võrreldes inimestega, kes polnud rahvastikuregistris registreeritud Tallinna elanikuna, nimetasid pealinlasteks registreeritud inimesed sagedamini eelistatuima elukohana Eestis Tallinna (63% vs 84%). Võrreldes inimestega, kes olid Tallinnas elanud 10 aastat või kauem, nimetasid inimesed, kes olid Tallinnas elanud vähem kui 10 aastat, Tallinna eelistatuima elukohana harvemini (66%).

Mõnes väiksemas asulas eelistaks elada 14% pealinlastest, sealjuures 4% sooviks elada mõnes teises Eesti suuremas linnas, 5% mõnes väiksemas linnas, maakonnakeskuses või alevis ning 6% alevikus või külas.

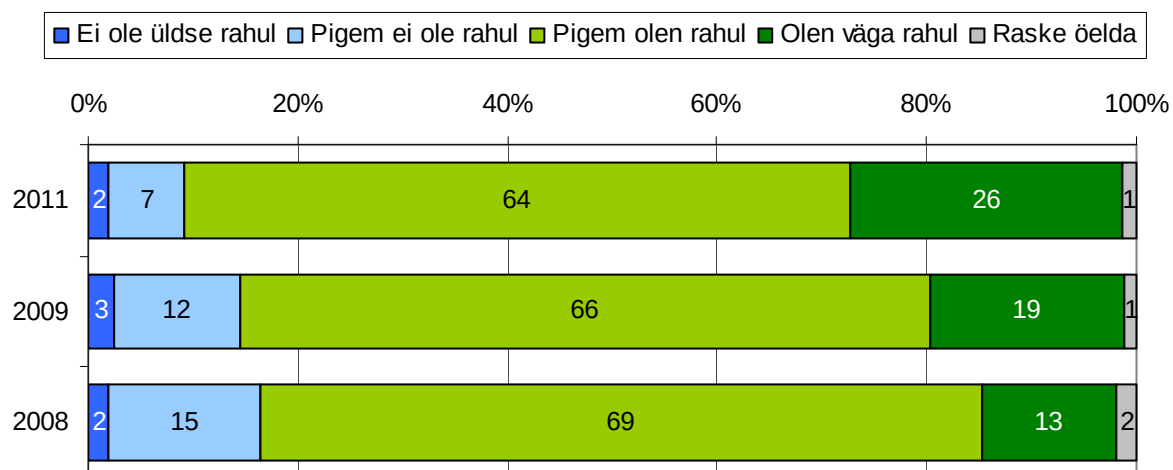
Joonis 3 Eelistused elukoha suhtes, aastate 2008-2009 ja 2011 võrdlus (% , n=kõik vastajad)

1.2 Rahuolu Tallinna kui elukeskkonnaga

Pealinlaste rahulolu Tallinna kui elukeskkonnaga on võrreldes 2008/09 aastatega suurenenud (Joonis 4). **2011. aastal oli pealinlastest Tallinna kui elukeskkonnaga väga rahul 26%, mida on poole võrra enam kui 2008. aastal ning 7 protsendipunkti võrra enam kui 2009. aastal.** Võrreldes 2008 aastatega on pealinlaste seas 5 protsendipunkti võrra kahanenud elukeskkonnaga pigem rahul olevate ning 8 protsendipunkti võrra pigem mitte-rahulolevate inimeste osakaal.

Joonis 4 Rahulolu Tallinna kui elukeskkonnaga, aastate 2008-2009 ja 2011 võrdlus (% , n=kõik vastajad)

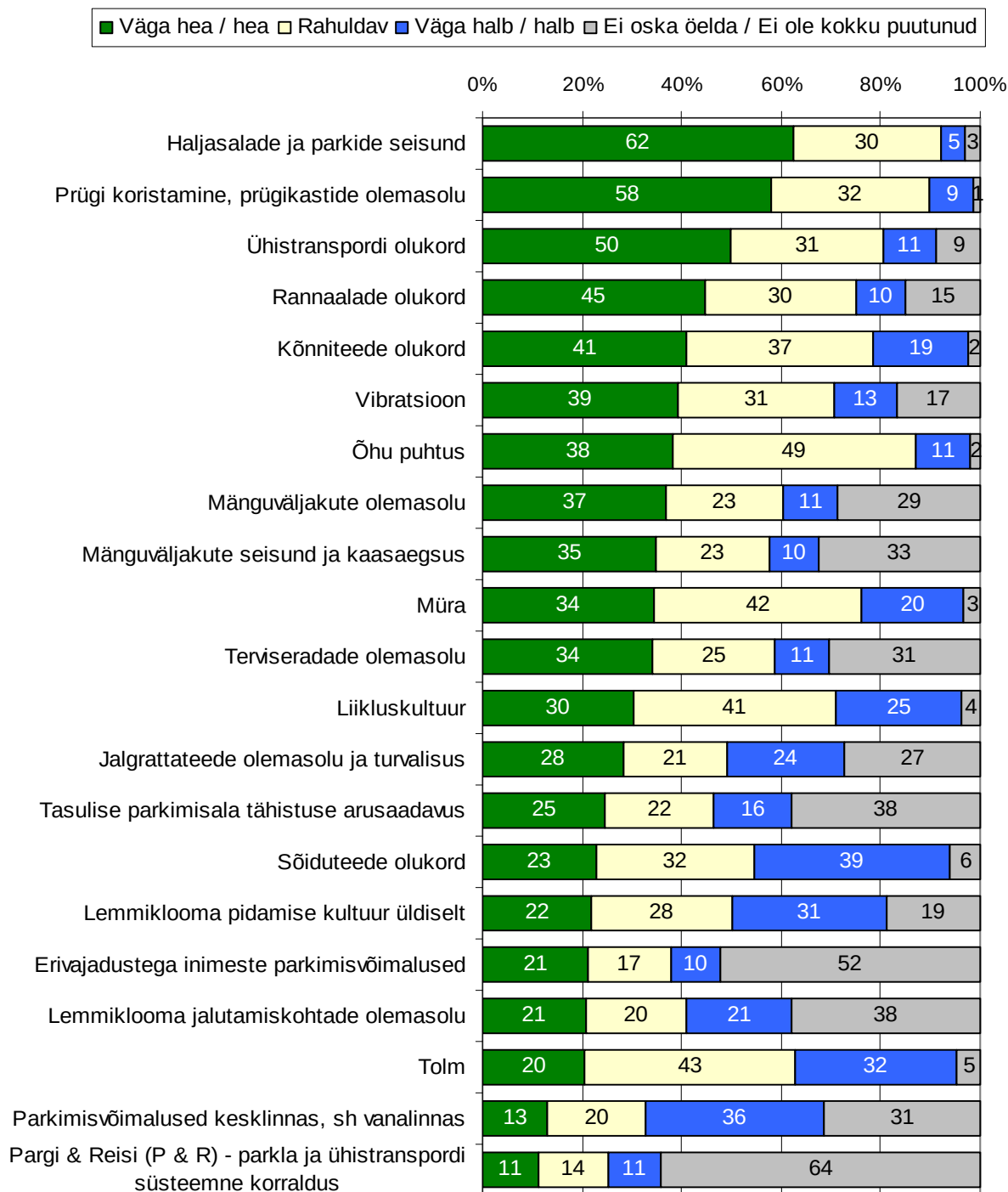
Kokku on Tallinna elukeskkonnaga väga/pigem rahul 90% linlastest. Vanuserühmade võrdluses on elukeskkonnaga rahulolevate inimeste osakaal suurim noorimas vanuserühmas ehk 15-19-aastaste seas. Võrreldes eesti rahvusest inimestega on

kodulinna elukeskkonnaga sagedamini rahul muudest rahvustest linlased. Hinnangud on seotud ka vastaja staatusega rahvastikuregistris – linlased, kes on registreeritud Tallinna linna elanikeks, on elukeskkonnaga sagedamini rahul kui tallinlaseks mitte-registreerunud.

1.3 Hinnangud Tallinna üldisele olukorrale erinevates valdkondades

Järgnevalt paluti vastajail hinnata Tallinna üldist olukorda erinevates valdkondades. Hinnangute jagunemine on esitatud joonisel 5.

Joonis 5 Elanike hinnangud Tallinna üldisele olukorrale (%) (n=1510 kõik vastajad)

Erinevatest ankeedis esitatud füüsilise keskkonna aspektidest hindavad pealinlased kõige kõrgemalt **haljasalade ja parkide seisundit** (62% hindas heaks või väga heaks), **prügi koristamist ja prügikastide olemasolu** (vastavalt 58%) ning **ühistranspordi olukorda** (vastavalt 50%). Rahuolematust väljendati kõige sagedamini **sõiduteede olukorra** (39% hindas halvaks või väga halvaks), **kesklinna, sh vanalinna parkimisvõimaluste** (vastavalt 36%), **tolmu** (vastavalt 32%) ning **üldise lemmikloomade pidamise kultuuriga** (vastavalt 31%).

Mitme ankeedis esitatud valdkonna (millega vastajail ilmselt puudus personaalne kokkupuude) puhul jätsid enam kui pooled vastajaist sisulise hinnangu andmata. Sellisteks valdkondadeks olid näiteks Pargi & Reisi – parkla ja ühistranspordi süsteemne korraldus (sisulise hinnangu andis 36%) ning erivajadustega inimeste parkimisvõimalused (sisulise hinnangu andis 48%).

Viimastel aastatel toimunud hinnangute muutumisest annab ülevaate joonis 6, kus on esitatud nende vastajate osakaal, kes pidasid Tallinna olukorda uurimisel alavaldkonnas heaks või väga heaks.

Võrreldes perioodiga 2008-2010 on käesoleval (2011) aastal rekordiliselt kõrge nende pealinlaste osakaal, kes pidasid olukorda järgnevates valdkondades heaks või väga heaks:

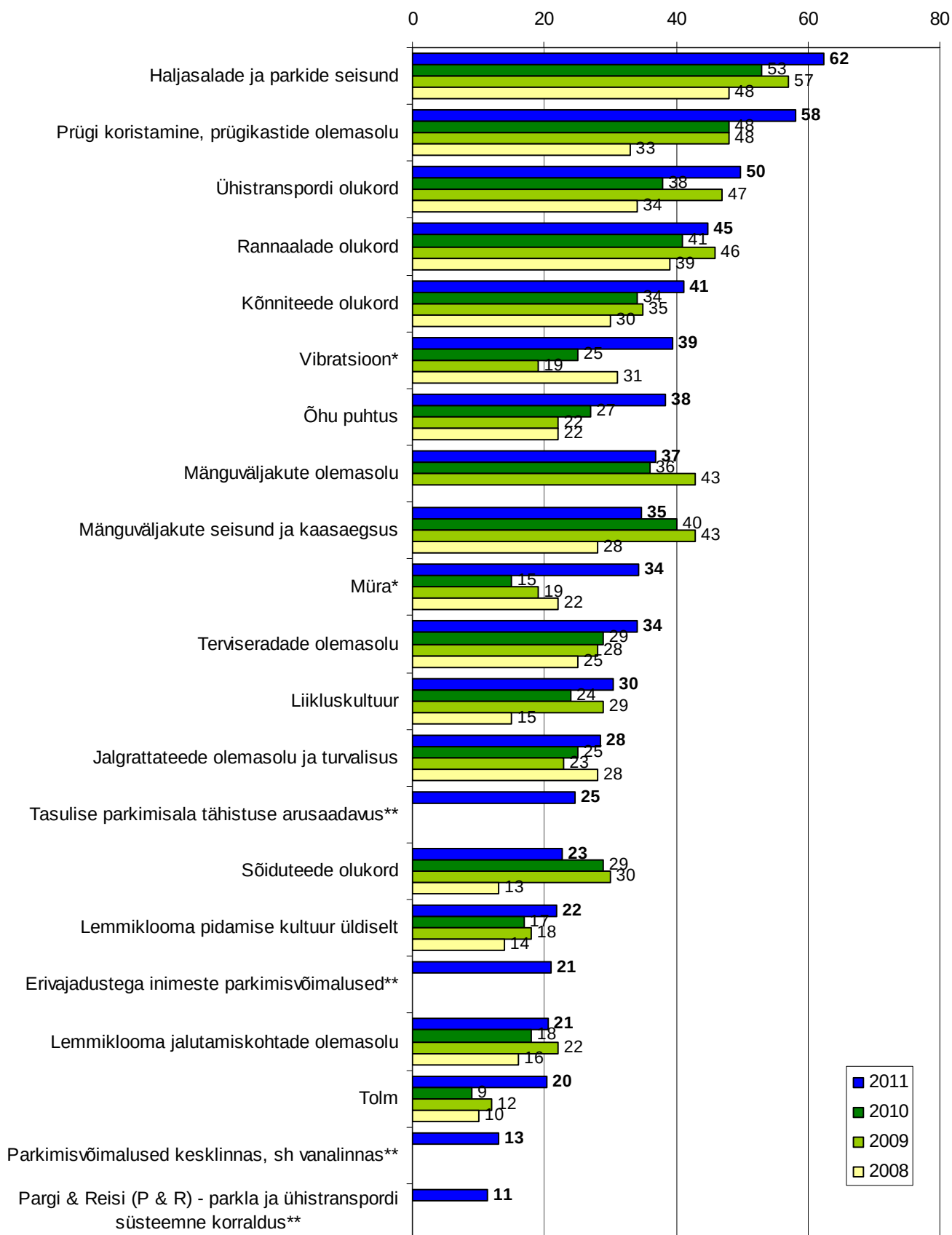
- Haljasalade ja parkide seisund (väga hea/hea 62%, positiivse hinnangu andnud vastajate osakaalu kasv võrreldes 2010. aastaga 9 protsendipunkti);
- Prügi koristamine ning prügikastide olemasolu (vastavalt 58%, kasv 10 protsendipunkti);
- Ühistranspordi olukord (50%, kasv 12 protsendipunkti);
- Kõnniteede olukord (41%, kasv 7 protsendipunkti);
- Vibratsioon (39%, kasv 14 protsendipunkti);
- Õhu puhtus (38%, kasv 11 protsendipunkti);
- Müra (34%, kasv 19 protsendipunkti);
- Terviseradade olemasolu (34%, kasv 5 protsendipunkti);
- Tolm (20%, kasv 11 protsendipunkti).

Võrreldes 2009. ning 2010. aastaga on hinnangud alanenud järgnevate valdkondade osas:

- Mänguväljakute seisund ja kaasaegsus (väga hea/hea 35%, positiivse hinnangu andnud vastajate osakaalu langus võrreldes 2010. aastaga 5 protsendipunkti);
- Sõiduteede olukord (23%, langus 6 protsendipunkti).

Siiski hinnati käesoleval aastal olukorda ka eelpool nimetatud kahes valdkonnas positiivsemalt kui 2008. aastal.

Joonis 6 Elanike hinnangud Tallinna üldisele olukorrale, perioodi 2008-2011 võrdlus
(hinnangu „väga hea” või „hea” andnud vastajate %, n=kõik vastajad)

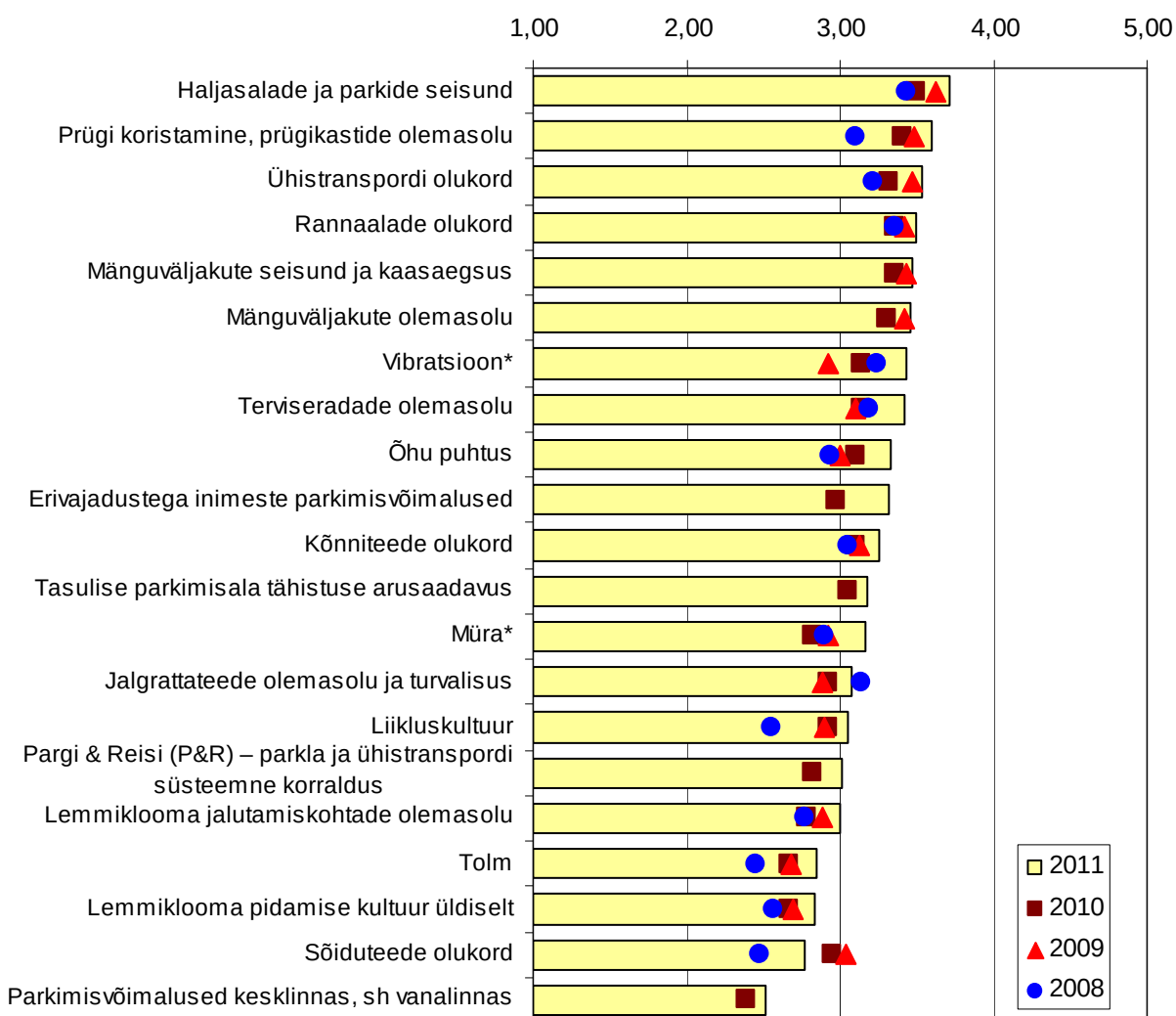

* 2009. aastal oli koondatud kaks valdkonda: müra ja vibratsioon

** uurimisalune valdkond lisati ankeeti esmakordselt 2011. aastal

Joonisel 7 on esitatud tulemuste ajaline võrdlus ka hinnangute aritmeetiliste keskmiste alusel. Ka aritmeetiliste keskmiste ajaline võrdlus näitab, et **enamikku uurimisalustest valdkondadest hinnati 2011. aastal positiivsemalt kui varasematel aastatel**. Erandiks on vaid hinnangud sõiduteede olukorrale, mis on käesoleval aastal küll keskmiselt kõrgemad kui 2008. aastal, kuid võrreldes 2009-2010. aastatega madalamad (langus võrreldes 2009. aastaga keskmiselt 0,26 punkti).

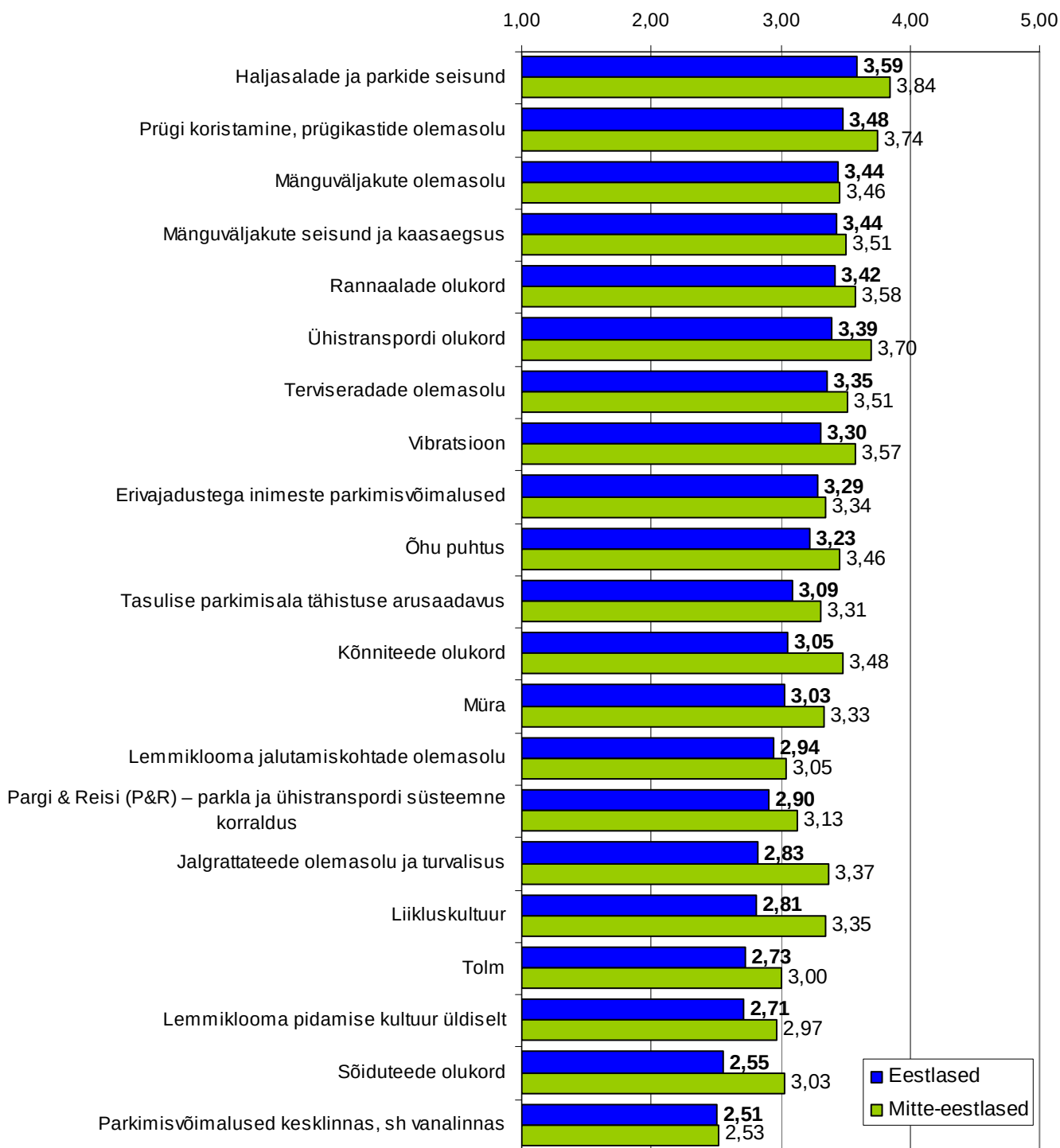
Joonis 7 Elanike hinnangud Tallinna üldisele olukorrale, perioodi 2008-2011 võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-5, kus 1=väga halb; ning 5=väga hea)

* 2009 aastal oli koondatud kaks valdkonda: müra ja vibratsioon

Võrreldes eestlastega olid muudest rahvustest inimesed pea kõigi vaatlusaluste valdkondade olukorraga Tallinnas keskmisest enam rahul (Joonis 8). Erandiks olid vaid mõned üksikud valdkonnad, mille puhul erinevus võrreldavate rühmade vahel polnud olulisusnivool 95% statistiliselt oluline. Nendeks valdkondadeks olid: mänguväljakute olemasolu, mänguväljakute seisund ja kaasaegsus, erivajadustega inimeste parkimisvõimalused, parkimisvõimalused kesklinnas ja lemmiklooma jalutamiskohtade olemasolu. Kõige enam erinesid eestlaste ja mitte-eestlaste hinnangud jalgrattateede olemasolule ja turvalisusele, sõidu- ja kõnniteede olukorrale ning liikluskultuurile.

Joonis 8 Elanike hinnangud Tallinna üldisele olukorrale, eestlaste ning mitte-eestlaste võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-5, kus 1=väga halb; ning 5=väga hea)

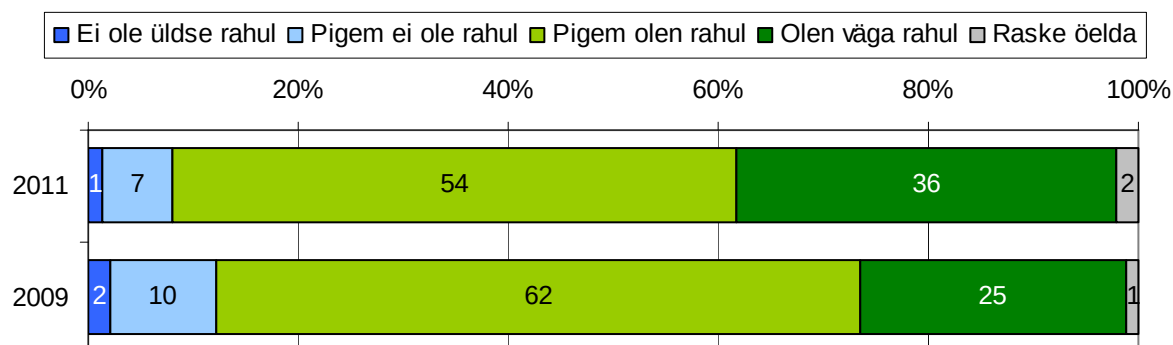

1.4 Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga

Sarnaselt Tallinnale kui tervikule hindasid pealinlased ka oma linnaosa elukeskkonda käesoleval (2011) aastal keskmiselt positiivsemalt kui kaks aastat tagasi (Joonis 9). Võrreldes 2009. aastaga on oma linnaosa elukeskkonnaga väga rahul olevate linlaste osakaal kasvanud 11 protsendipunkti võrra, samas kui hinnangu „pigem

rahul" andnute osakaal on vähenenud 6 protsendipunkti võrra ning hinnangu „pigem ei ole rahul" andnute osakaal 3 protsendipunkti võrra.

Joonis 9 Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga, aastate 2009 ja 2011 võrdlus (%), n=kõik vastajad)

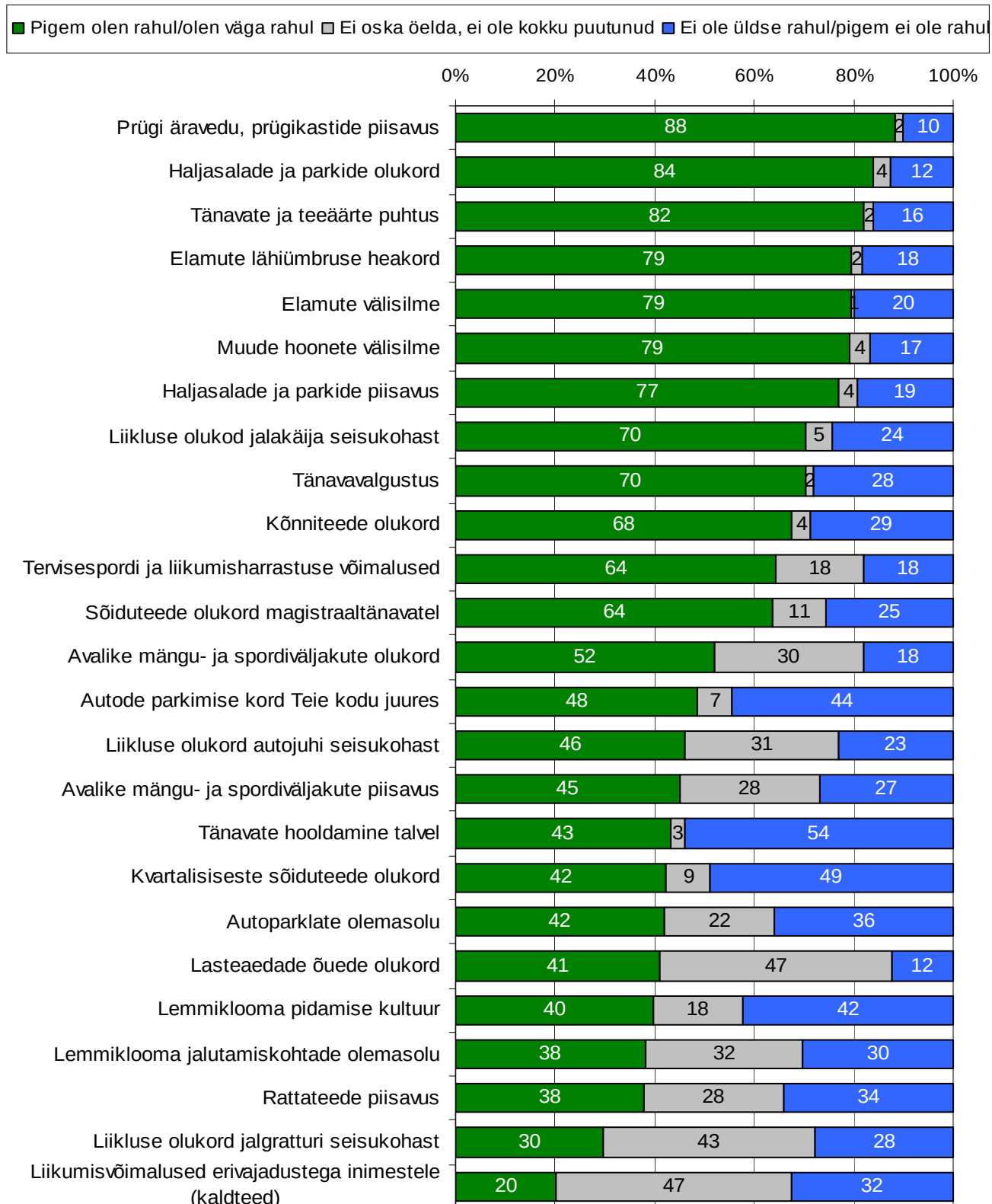
Kokkuvõttes on oma linnaosa elukeskkonnaga väga või pigem rahul 90% linlastest (meenutagem et ka Tallinna (kui terviku) elukeskkonnaga oli rahul 90% pealinlastest, kuid hinnangu „väga rahul" andnuid oli seal 10 protsendipunkti võrra vähem). Oma linnaosa elukeskkonnaga on kõige sagedamini rahul Pirita/Merivälja elanikud (98% väga/pigem rahul), kõige harvemini rahul aga Lasnamäe elanikud (85% väga/pigem rahul).

1.5 Hinnangud oma linnaosa olukorrale erinevates valdkondades

Lisaks pealinna üldisele olukorrale antud hinnangutele paluti vastajail hinnata oma rahulolu ka konkreetsetelt oma linnaosa seisukorraga erinevates valdkondades. Ankeedis loetletud alavaldkondadest olid pealinlased oma linnaosas kõige sagedamini rahul **prügi äraveo ja prügikastide piisavusega** (väga/pigem oli rahul 88%) (Joonis 10). Valdav enamus tallinlastest oli rahul ka oma **linnaosa välisilmega** – haljasalade ja parkide olukorraga väljendas rahulolu 84%, tänavate ja teeäärte puhtusega 82%, elamute lähiümbruse heakorraga 79%, elamute või muude hoonete välisilmega samuti 79%. Enam kui ¾ pealinlastest oli rahul ka haljasalade ja parkide piisavusega oma linnaosas.

Oma linnaosa puhul väljendati rahulolematust kõige sagedamini **tänavate hooldamisega talvel** (ei ole üldse/pigem ei ole rahul 54%), kvartalisestest sõiduteede olukorraga (vastavalt 49%), kodulähedase autode parkimise korraga (44%) ning lemmikloomade pidamise kultuuriga (42%). Nelja valdkonna puhul – (1) tänavate hooldamine talvel, (2) kvartalisestest sõiduteede olukord, (3) lemmikloomade pidamise kultuur ning (4) liikumisvõimalused erivajadustega inimestele – oli valdkonnaga rahulolematuid enam kui rahulolijaid, st. valdkonnaga rahulolematute inimeste suhtarv ületas valimis valdkonnaga rahulolevate inimeste suhtarvu.

Mitme uurimisaluse valdkonna (lasteaedade õuede olukord, liikumisvõimalused erivajadustega inimestele) küündis hinnangu mitte-andnute osakaal pea pooleni valimist, mis on taas seletatav vastajate vähese kokkupuute ja teadlikkusega antud valdkondadest.

Joonis 10 Elanike rahulolu oma linnaosa olukorraga erinevates valdkondades (%)
 n=1510 kõik vastajad

Tabelis 5 on linnaosade lõikes esitatud elanike hinnangud erinevate valdkondade olukorrale oma linnaosas. Hinnangud on toodud aritmeetiliste keskmistena skaalal 1-4, kus 1=ei ole üldse rahul ning 4=olen väga rahul. Tabelis on iga hinnatava valdkonna puhul sinise värviga tähistatud linnaosa(d), mille elanikud olid antud valdkonnaga kõige enam rahul, punase värviga aga linnaosa(d), mille elanikud olid valdkonnaga kõige vähem rahul.

Tabel 5 Elanike rahulolu oma linnaosa olukorraga erinevates valdkondades, linnaosade võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-4, kus 1=ei ole üldse rahul; ning 4=olen väga rahul)

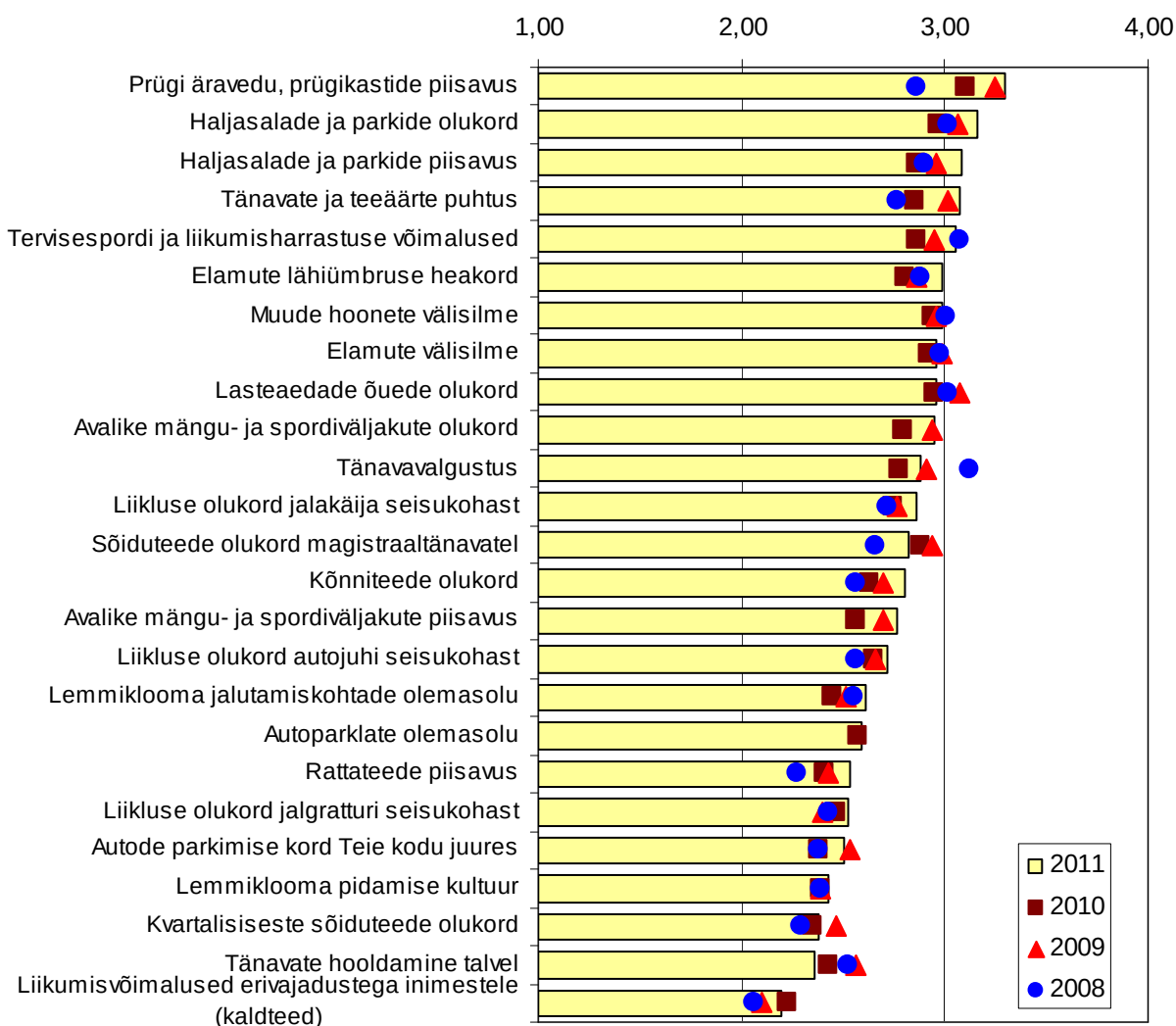
	Lasna- mäe	Musta- mäe	Haabersti/ Õismäe	Kesk- linn	Kristiine	Nõmme	Põhja- Tallinn	Pirita/ Merivälja	Kokku
Prügi äravedu, prügikastide piisavus	3,22	3,29	3,36	3,51	3,21	3,12	3,26	3,82	3,30
Haljasalade ja parkide olukord	2,89	3,20	3,21	3,27	3,07	3,34	3,33	3,82	3,16
Haljasalade ja parkide piisavus	2,75	3,21	3,20	3,17	2,86	3,39	3,20	3,90	3,09
Tänavate ja teeäärte puhtus	3,05	2,97	3,10	3,17	3,12	2,96	3,11	3,48	3,08
Tervisespordi ja liikumisharrastuse võimalused	2,94	3,01	3,07	2,99	2,82	3,32	3,06	3,82	3,05
Elamute lähiümbruse heakord	2,95	2,87	3,01	3,06	3,07	2,99	2,91	3,71	2,99
Muude hoonete välisilme	2,99	2,99	2,91	3,13	3,03	2,95	2,81	3,45	2,99
Elamute välisilme	2,97	2,88	2,90	3,00	3,03	3,01	2,80	3,59	2,96
Lasteaedade õuede olukord	2,90	3,03	2,97	2,84	2,92	2,92	2,91	3,61	2,96
Avalike mängu- ja spordiväljakute olukord	2,95	2,81	2,95	3,13	2,85	2,90	3,00	3,42	2,95
Tänavavalgustus	2,94	2,67	2,83	3,05	2,90	2,71	2,82	3,44	2,88
Liikluse olukord jalakäija seisukohast	2,87	2,81	2,81	2,84	2,79	2,74	2,99	3,20	2,86
Sõiduteede olukord magistraal-tänavatel	2,96	2,85	2,56	2,74	2,93	2,58	2,73	3,29	2,82
Könniteede olukord	3,06	2,72	2,56	2,76	2,63	2,37	2,87	3,14	2,80
Avalike mängu- ja spordiväljakute piisavus	2,65	2,65	2,85	2,92	2,66	2,77	2,94	3,23	2,76
Liikluse olukord autojuhi seisukohast	2,67	2,61	2,65	2,78	2,75	2,72	2,75	3,29	2,72
Lemmiklooma jalutamiskohade olemasolu	2,43	2,61	2,83	2,80	2,51	2,67	2,65	3,12	2,61
Autoparklate olemasolu	2,50	2,47	2,62	2,87	2,57	2,58	2,63	2,97	2,59
Rattateede piisavus	2,63	2,41	2,68	2,28	2,29	2,26	2,60	3,58	2,54
Liikluse olukord jalgratturi seisukohast	2,61	2,35	2,64	2,22	2,48	2,33	2,61	3,38	2,52
Autode parkimise kord Teie kodu juures	2,31	2,14	2,43	2,76	2,76	2,62	2,79	3,19	2,51
Lemmiklooma pidamise kultuur	2,24	2,23	2,61	2,79	2,66	2,24	2,57	2,75	2,43
Kvartalisestest sõiduteede olukord	2,55	2,13	2,08	2,29	2,49	2,24	2,48	3,08	2,38
Tänavate hooldamine talvel	2,27	2,32	2,41	2,45	2,46	2,30	2,40	2,56	2,36
Liikumisvõimalused erivajadustega inimestele (kaldteed)	1,99	2,41	2,29	2,08	2,20	2,17	2,23	3,02	2,20
Keskmine:	2,73	2,71	2,78	2,84	2,76	2,73	2,82	3,35	2,78

Enamiku uurimisaluste valdkondade puhul hindasid rahulolu selle valdkonna olukorraga oma linnaosas kõige kõrgemalt Pirita ja Merivälja elanikud (v.a lemmiklooma pidamise kultuur, millega olid oma linnaosas enim rahul kesklinna elanikud).

Võrreldes linnaosasid selle alusel, millises linnaosas hinnati erinevate valdkondade olukorda kõige madalamalt, **ei eristunud ükski linnaosa teistest madalaimate hinnangute sageduse poolest kuigivõrd selgelt**. Vaadeldes kõigile kahekümne viiele valdkonnale antud keskmiste hinnangute koondväärtust, on erinevad Tallinna linnaosad (v.a Pirita/Merivälja linnaosa) pea samal tasemel – kahekümne viiele valdkonnale antud hinnangute koondväärtused jäävad vahemikku 2,71...2,84 palli.

Joonisel 11 on esitatud elanike rahulolu-hinnangud erinevatele valdkondadele oma linnaosas ajalise võrdlusena (2008-2011). Joonisel on esitatud hinnangud aritmeetiliste keskmistena.

Joonis 11 Elanike rahulolu oma linnaosa olukorraga erinevates valdkondades, aastate 2008-2011 võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-4, kus 1=ei ole üldse rahul; ning 4=olen väga rahul)

Võrreldes varasemate aastatega pole pealinlaste hinnangud enamiku valdkondade olukorrale kuigi palju muutunud. Võrreldes 2010. aastaga on veidi kasvanud rahulolu haljasalade ja parkide piisavuse (kasv +0,23 palli), tänavate ja teeäärte puhtuse (+0,23), prügi äraveo ja

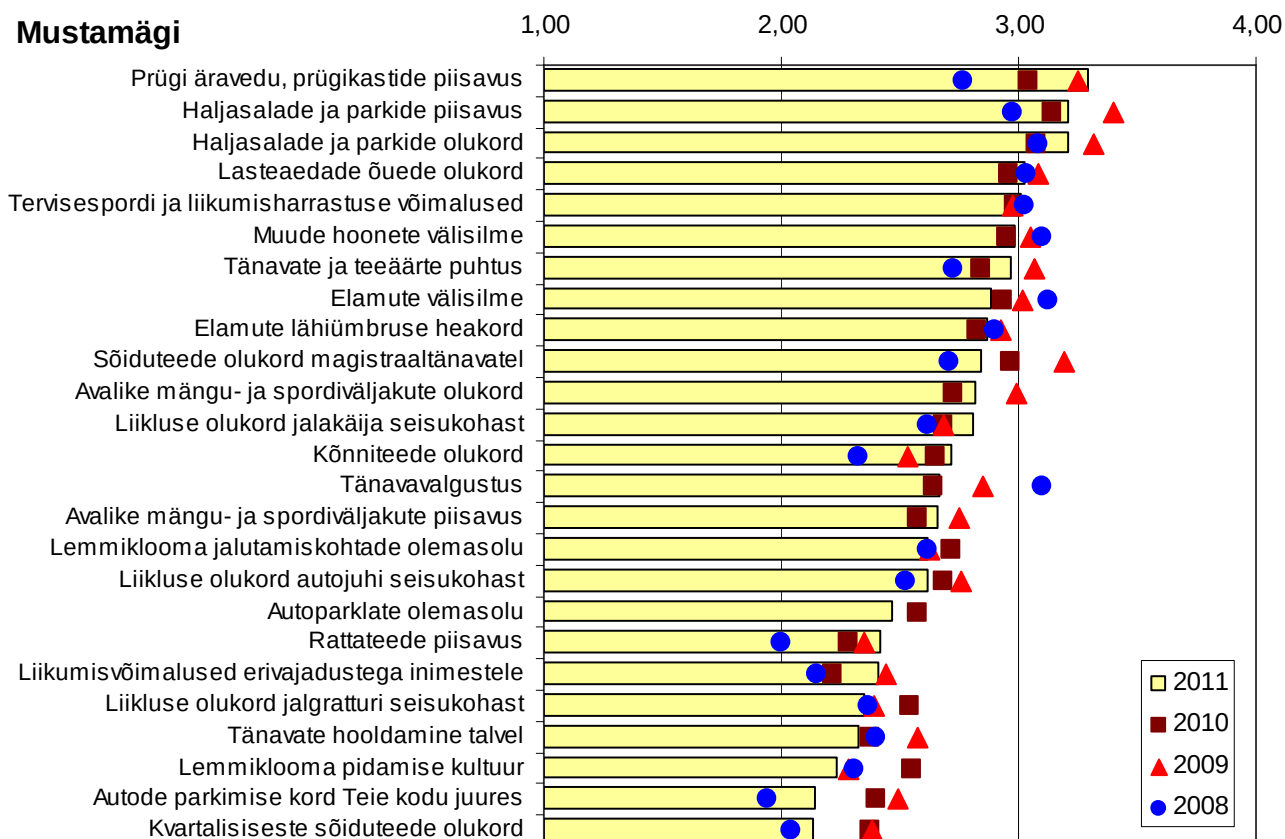
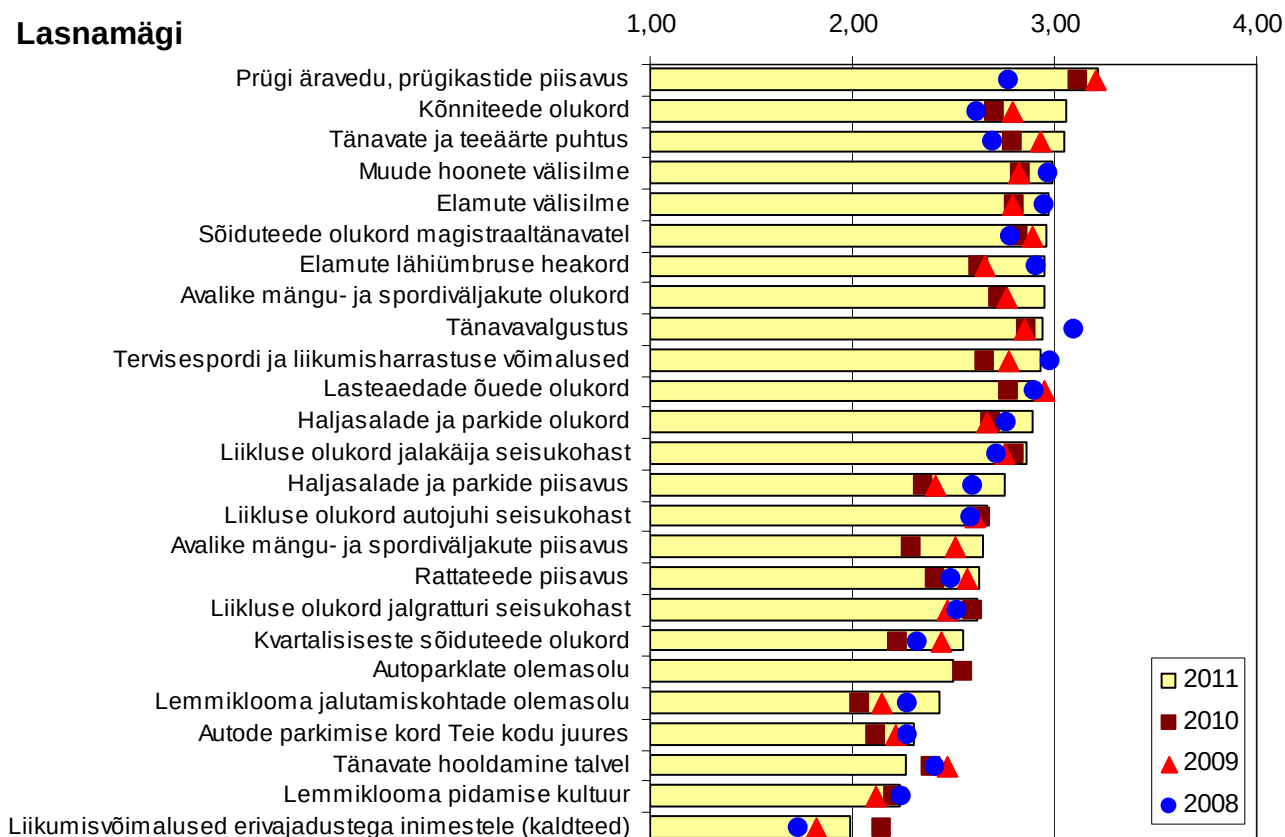
prügikastide piisavuse (+0,20) ning avalike mängu- ja spordiväljakute piisavusega (+0,20). Võrreldes 2009.aastaga on langenud hinnangud tänavate hooldamisele talvel (-0,20 palli), mis tõenäoliselt on tingitud viimaste aastate lumerohketest talvedest.

Joonistel 12-15 on esitatud tulemuste ajaline võrdlus iga linnaosa kohta eraldivõetuna.

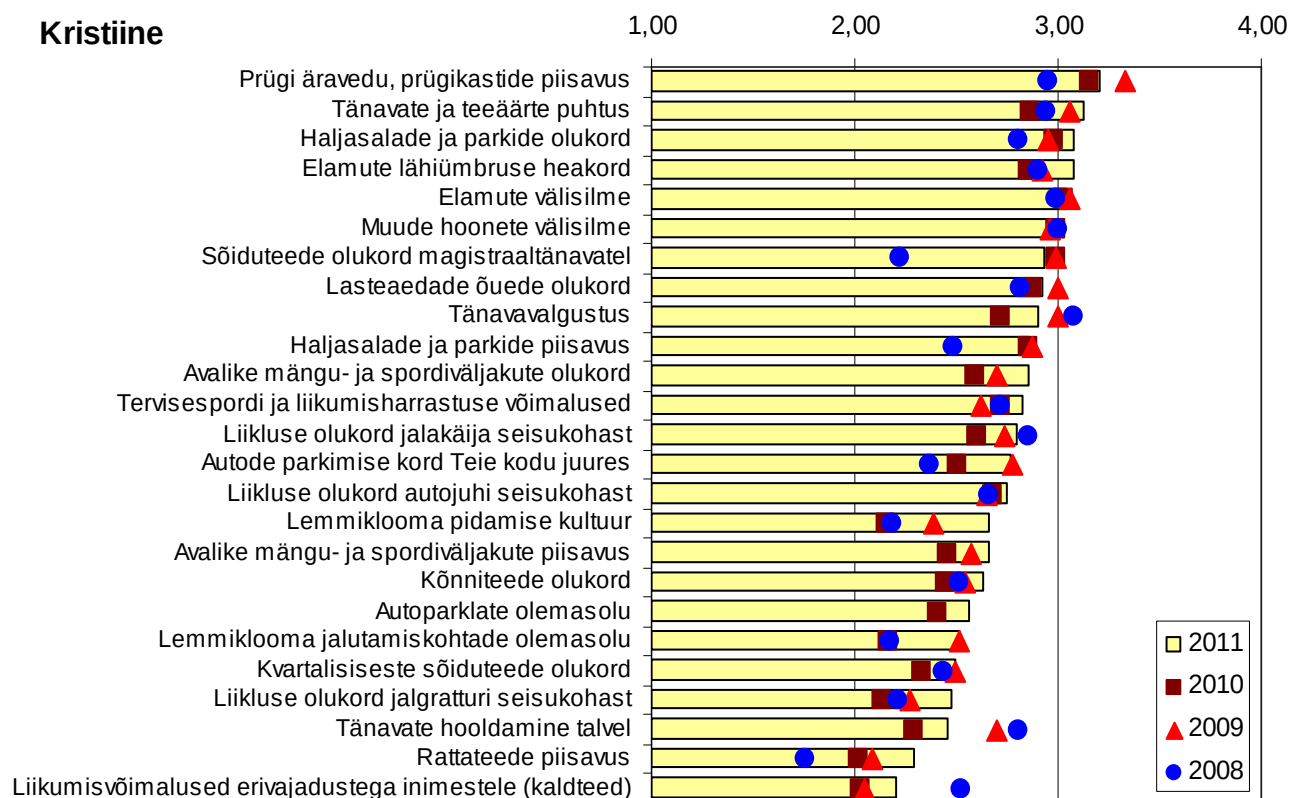
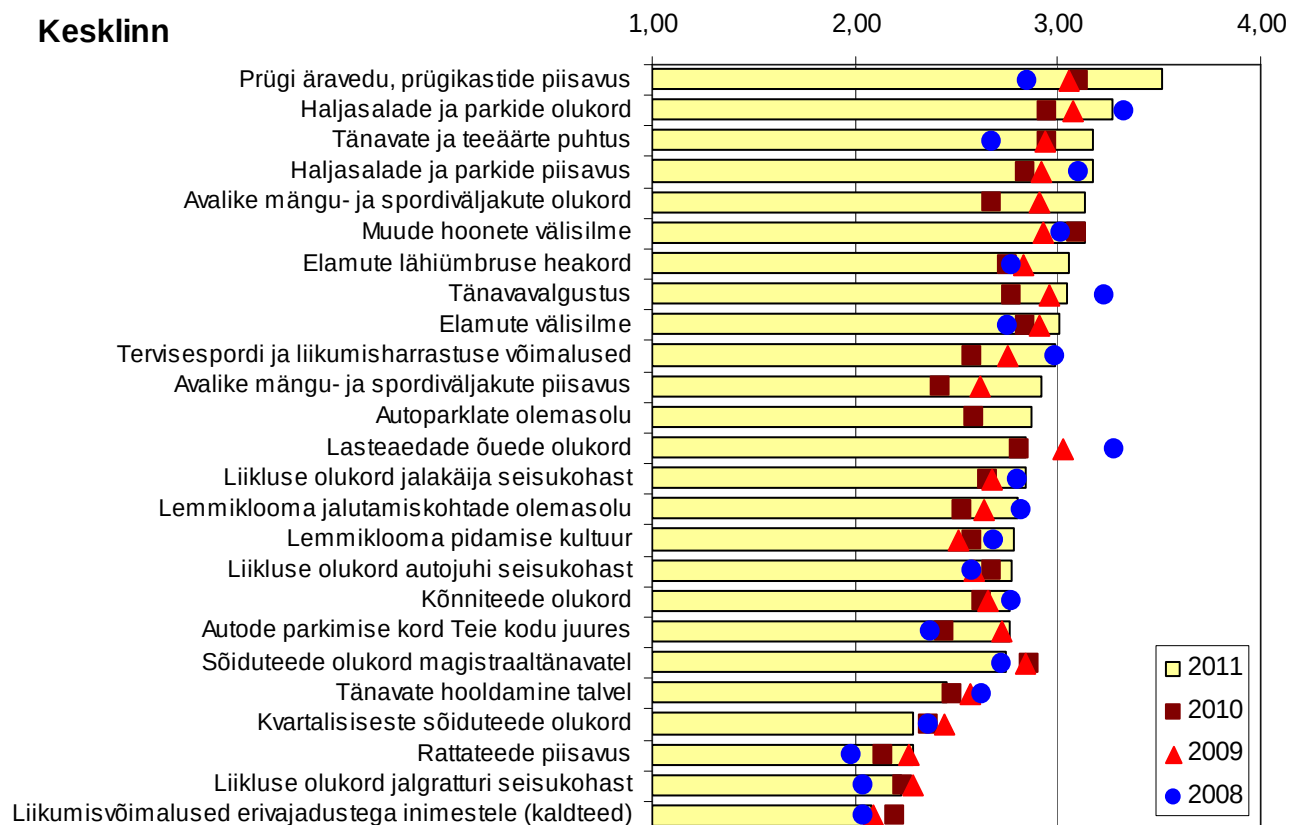
Valdavalt on elanike rahulolu oma linnaosa erinevate valdkondadega võrreldes varasemate aastatega jäänud samale tasemele või isegi kasvanud (eriti märgatav on hinnangute paranemine Pirital/Meriväljal) ning rahulolematus on võrreldes perioodiga 2008-2010 suurenenud vaid mõnes linnaosas üksikute valdkondade puhul. Sellisteks valdkondadeks on näiteks:

- Tänavate hooldamine talvel: Lasnamägi, Haabersti/Õismäe, Pirita/Merivälja;
- Elamute ja muude hoonete välisilme: Haabersti/Õismäe;
- Kvartalisestest sõiduteede olukord ja sõiduteede olukord magistraaltänavatel: Haabersti/Õismäe;
- Lasteaedade õuede olukord: Põhja-Tallinn, Nõmme.

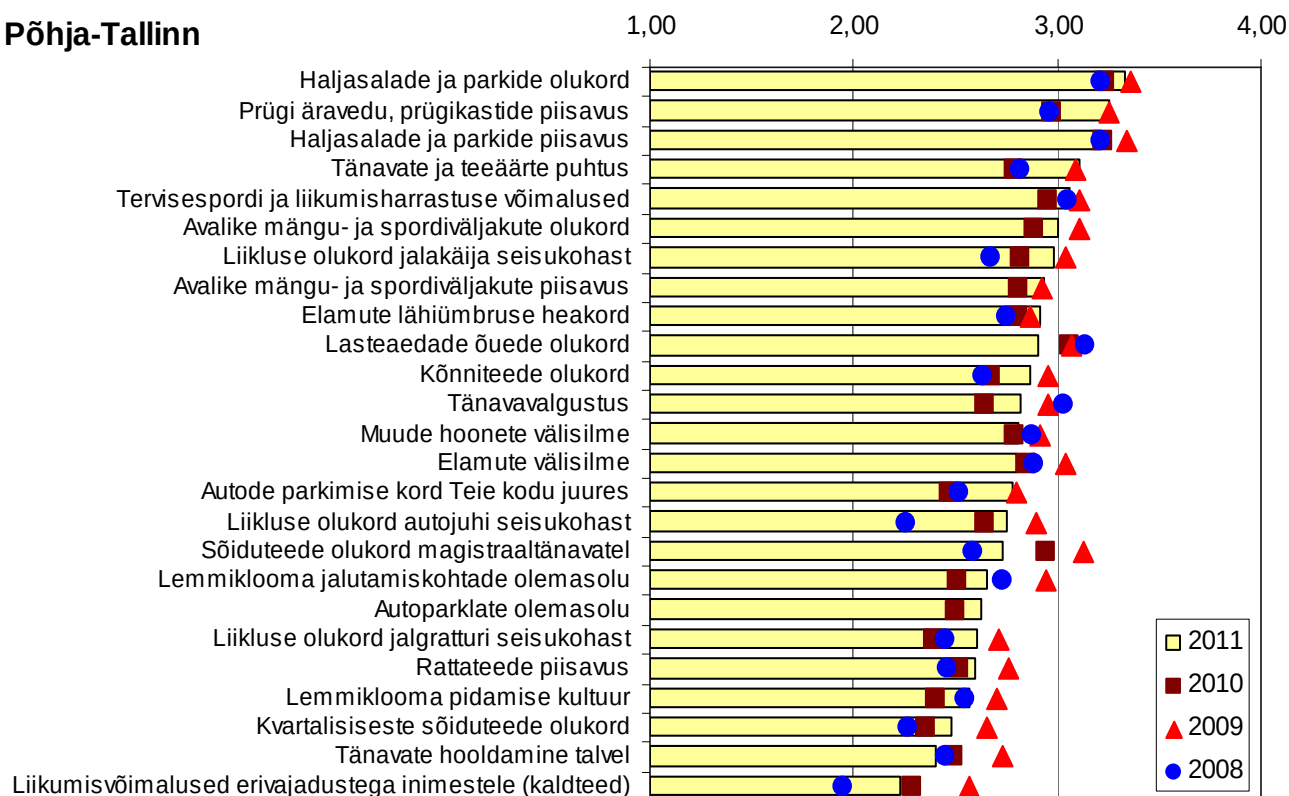
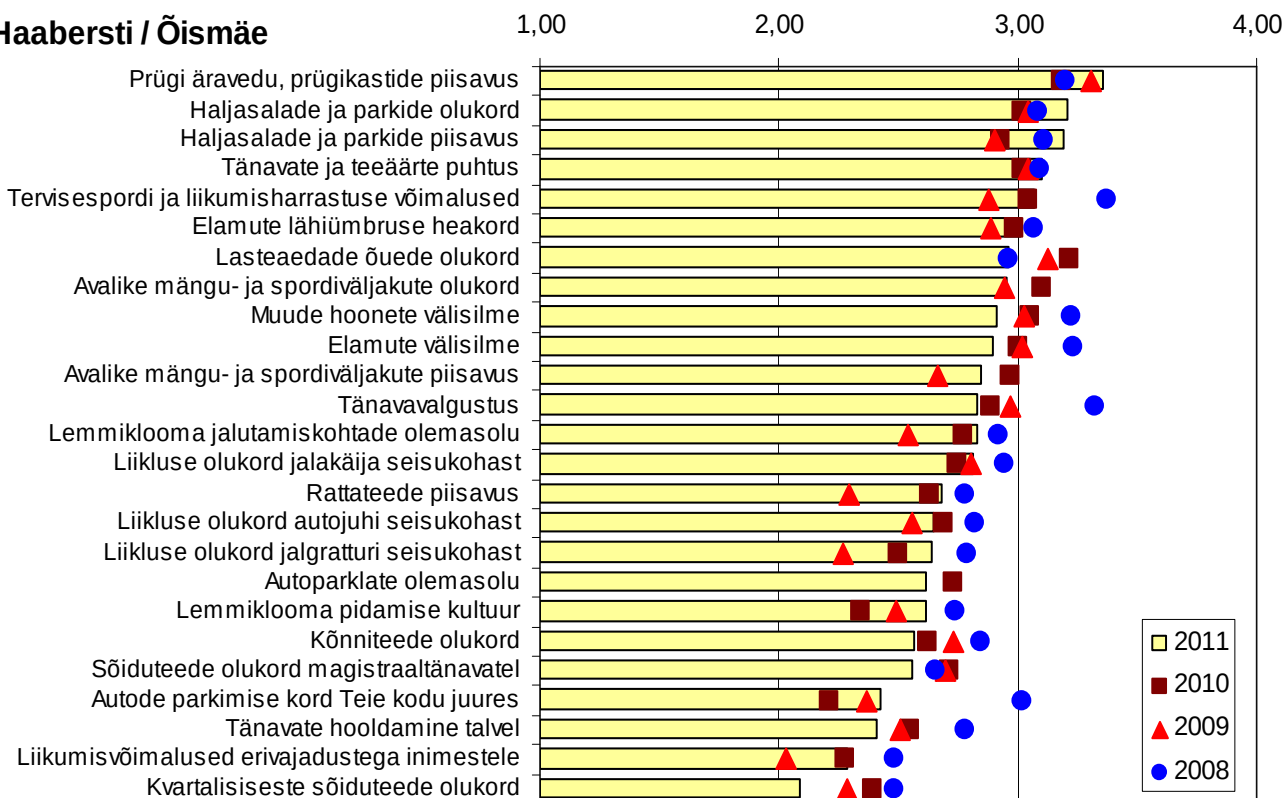
Joonis 12 Lasnamäe ja Mustamäe elanike rahulolu oma linnaosa olukorraga erinevates valdkondades, aastate 2008-2011 võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-4, kus 1=ei ole üldse rahul; ning 4=olen väga rahul)

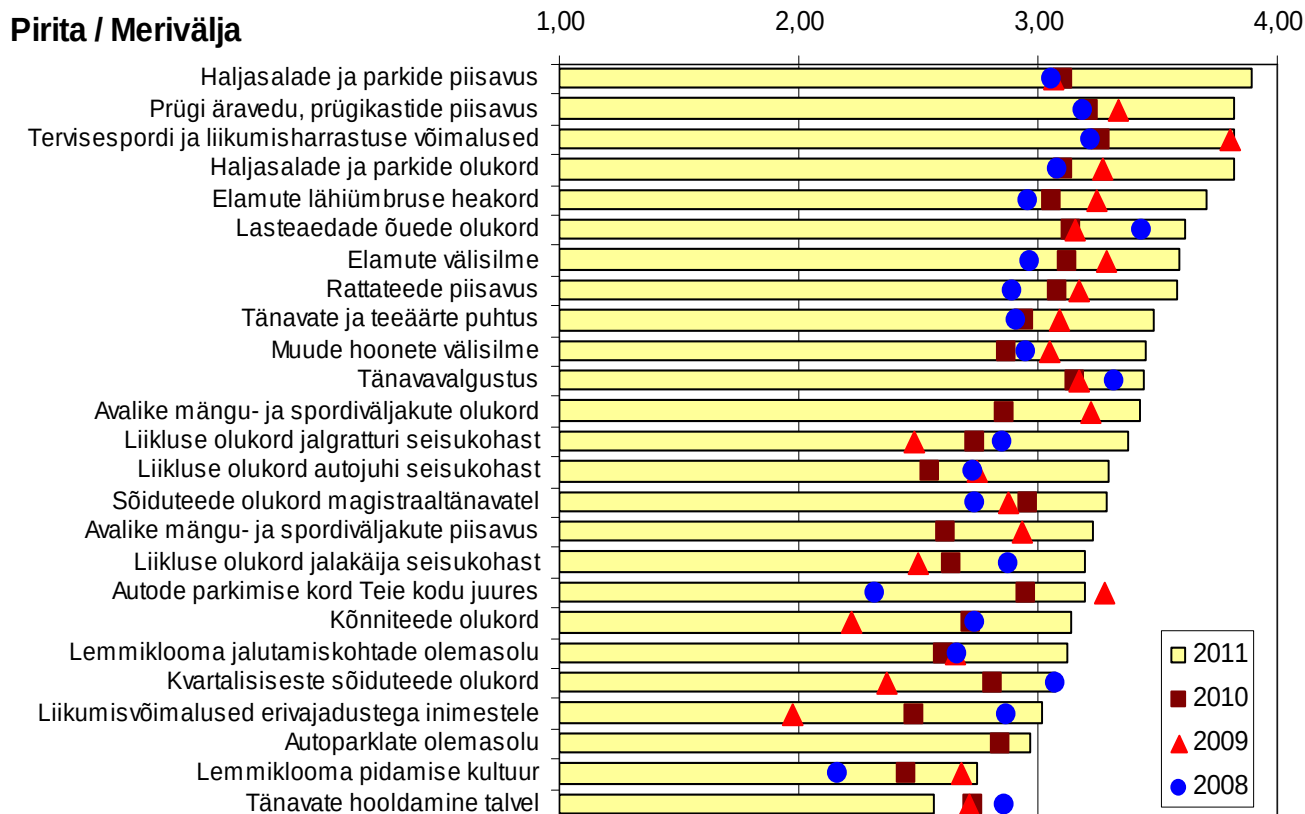
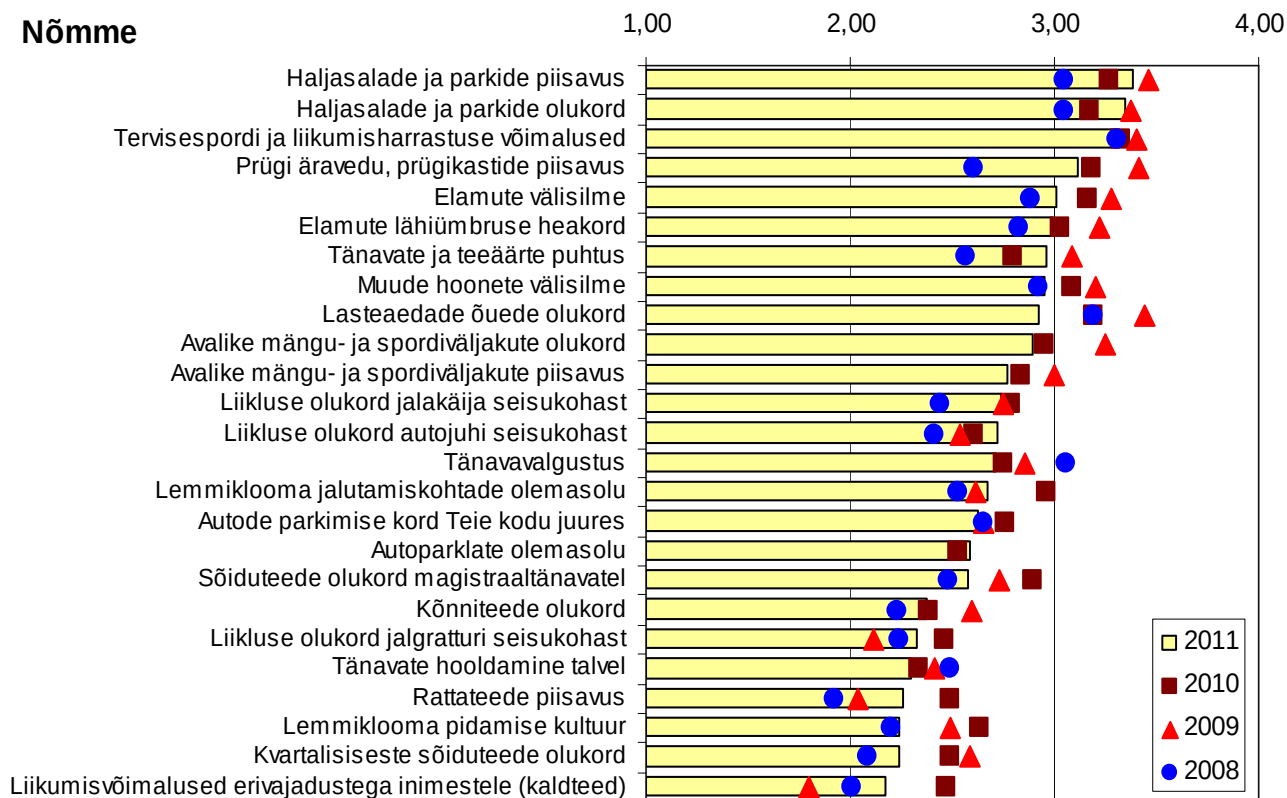
Joonis 13 Kesklinna ja Kristiine elanike rahulolu oma linnaosa olukorraga erinevates valdkondades, aastate 2008-2011 võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-4, kus 1=ei ole üldse rahul; ning 4=olen väga rahul)

Joonis 14 Põhja-Tallinna ja Haabersti/Õismäe elanike rahulolu oma linnaosa olukorraga erinevates valdkondades, aastate 2008-2011 võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-4, kus 1=ei ole üldse rahul; ning 4=olen väga rahul)

Põhja-Tallinn**Haabersti / Õismäe**

Joonis 15 Nõmme ja Pirita/Merivälja elanike rahulolu oma linnaosa olukorraga erinevates valdkondades, aastate 2008-2011 võrdlus (aritmeetilised keskmised skaalal 1-4, kus 1=ei ole üldse rahul; ning 4=olen väga rahul)

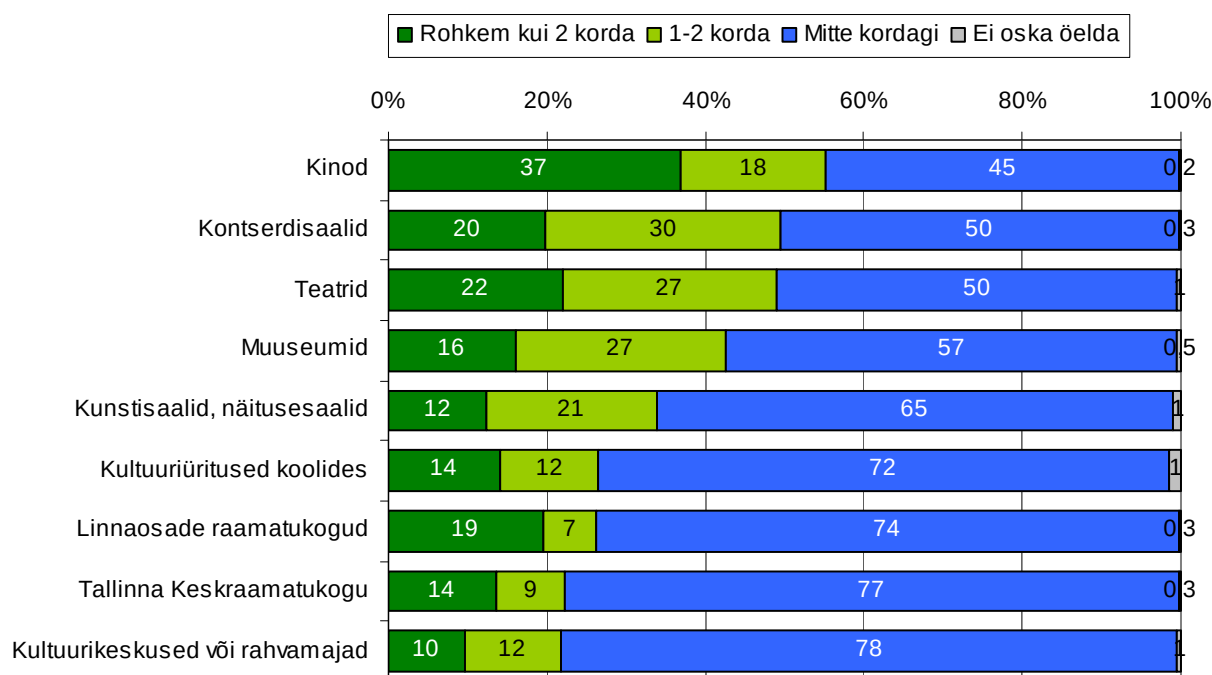
2 Kultuurielu

Teises teemaplokis uuriti, kui sageli on pealinlased küsitlusele eelnenud 12 kuu jooksul külastanud erinevaid Tallinna kultuuriasutusi ning milliste kultuuriharrastustega linlased tegelevad. Käesolev teemaplokk lisati küsitlusankeeti esmakordselt 2011. aastal, mistõttu puudub ajaline võrdlusmaterjal.

2.1 Kultuuriasutuste külastamine

Erinevatest pealinna kultuuriasutustest külastavad tallinlased kõige enam kinosid (Joonis 16). Küsitlusele eelnenud 12 kuu jooksul oli **Tallinna kinodes käinud 55% elanikest, sealjuures 37% enam kui kahel korral**. Pea pooled (49%) pealinlastest on viimase 12 kuu jooksul käinud kontserdisaalides, sama paljud ka teatrites. Enam kui kolmandik elanikest on vaatlusalusel perioodil külastanud muuseume (43%) või kunsti/näitusesaale (34%). Ülejäänud kultuuriasutusi (igaüht eraldi võetuna) – koolide kultuuriüritusi, linnaosade raamatukogusid või keskraamatukogu ning kultuurikeskuseid/rahvamaju oli pealinlastest 12 kuu jooksul külastanud 22...26%.

Joonis 16 Tallinna kultuuriasutuste külastamise sagedus viimase 12 kuu jooksul
(%, n=1510 kõik vastajad)

Võrreldes meestega on naiste seas enam teatri-, kontserdisaalide-, muuseumide, kesk- ja haruraamatukogude ning kultuurikeskuste/rahvamajade külastajaid.

Kinokülastajate osakaal on kõige suurem 15-29-aastaste seas, ning igas järgnevas vanuserühmas aina väiksem. Muuseumide, kunsti- ja näitusesaalide, koolide kultuuriürituste, keskraamatukogu ja linnaosade raamatukogude külastajaid on ülekaalukalt kõige enam noorimas vanuserühmas ehk 15-19-aastaste seas (kes ilmselt külastavad paljusid selliseid

asutusi koos klassiga või kooli-poolisel algatusel). Võrreldes nooremate vanuserühmadega on teatrite, kontserdisaalide, muuseumide ning kunsti-ja näitusesaalide külastajaid vähem 70-aastaste ning eakamate seas.

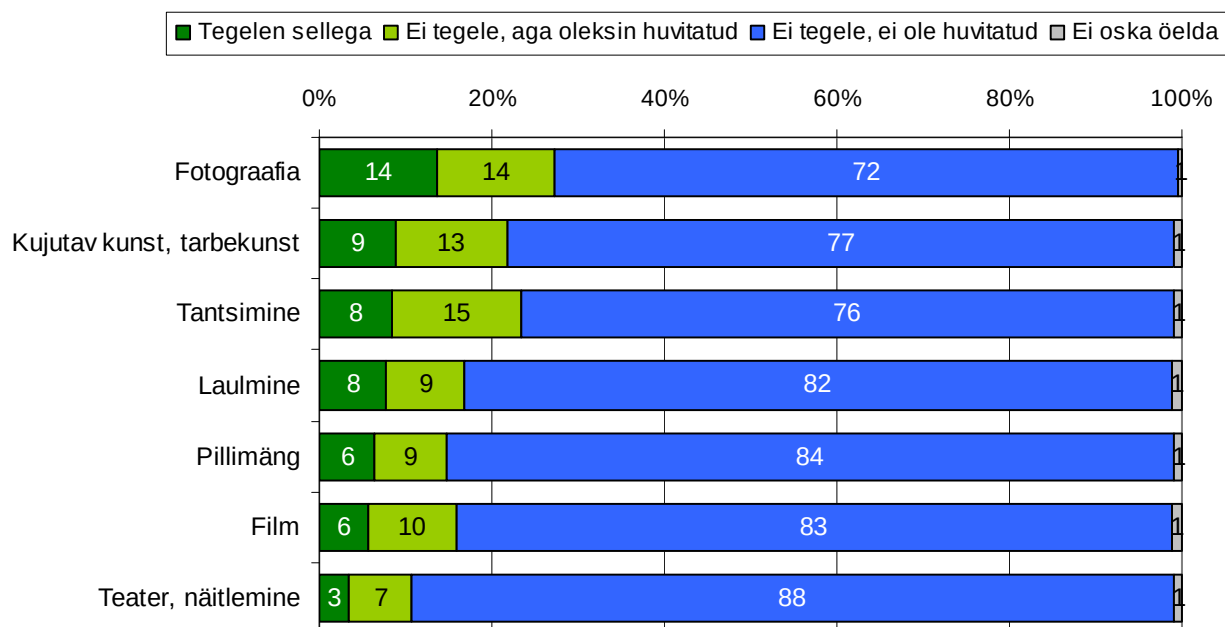
Võrreldes muudest rahvustest (ja suhtluskeelega) inimestega on pea kõigi kultuuriasutuste, v.a kultuurikeskuste ja rahvamajade ning koolide kultuuriürituste külastajaid enam eesti rahvuse (või suhtluskeelega) inimeste seas. Võrreldes madalama haridusega inimestega käivad kultuuriasutustes enam kõrgharidusega inimesed (erinevust haridusrühmade vahel ei ilmnenud vaid linnaosade raamatukogude külastatavuses).

2.2 Kultuuriharrastused

Rääkides kultuuriharrastustest paluti vastajail mõelda vaid organiseeritud harrastustegevustele, mis toimuvad rühmas või klubis. **Harrastusega tegelejate arvust lähtudes oli harrastustegevustest kõige populaarsem fotograafia, millega tegeles 14% linlastest** (Joonis 17). Iga ülejäänud uurimisaluse kultuuriharrastuse puhul jäi harrastusega tegelevate inimeste osakaal madalamaks kui 10%.

Erinevatest kultuuriharrastustest tunti kõige enam huvi tantsimise (veel ei tegele kuid huvitus 15% linlastest), fotograafia (vastavalt 14%) ning kujutava kunsti/tarbekunsti vastu (13%). Uurimisalustest valdkondadest oli kõige vähem harrastajaid ning tunti ka kõige vähem huvi teatri- ning näitekunsti valdkonna vastu.

Joonis 17 Huvi kultuuriharrastustega tegelemise vastu (% , n=1510 kõik vastajad)

Võrreldes naistega on meeste seas levinum fotograafia ning pillimänguga tegelemine. Meestega võrreldes huvituvad naised enam laulmise, tantsimise ning kujutava kunsti/tarbekunstiga tegelemisest.

Pillimängu, tantsimise ja fotograafiaga tegelejaid on kõige enam vanuserühmas 20-29. Laulmise ja pillimänguga tegelemisega alustamise vastu väljendavad kõige sagedamini huvi 15-19-aastased, tantsimise, fotograafia, teatri/näitlemise ja filmindusega tegelemise vastu 15-29-aastased. Kujutavast kunstist ja tarbekunstist kui harrastusest huvitusid kõige sagedamini 15-19-aastased ning 40-49-aastased.

Haridusrühmade võrdluses on tantsimise, fotograafia ning kujutava kunsti/tarbekunstiga tegelemine kõige levinum kõrgharidusega inimeste seas. Huvi filminduse ja kujutava kunsti/tarbekunstiga tegelemise vastu on samuti kõrgeim kõrgharidusega inimeste seas.

3 Kultuuripealinn

Ka Tallinna kui kultuuripealinna teemat käsitlevad küsimused lisati küsitlusankeeti 2011. aastal esmakordselt. Siinkohal uuriti, kui paljud pealinlastest on teadlikud sellest, et Tallinn on 2011. aastal Euroopa kultuuripealinn; kas osatakse nimetada Tallinna kultuuripealinna staatust sümboliseerivat värvi ja teatakse logo, kuivõrd ollakse kursis kultuuripealinna programmiga ning millistest kanalitest saadi sellealast infot; mitut kultuuripealinna programmi kuuluvat sündmust ning milliseid sündmusi ollakse külastanud; kuidas hinnatakse Tallinna kultuurielu aastal 2011; milliseid kultuuripealinna suundi peaks tulevikus edasi arendama; millist tüüpi täiendavate kultuuriürituste vastu huvi tuntakse; ning kuidas suhtutakse turistide hulka Tallinnas.

3.1 Teadlikkus Tallinna kultuuripealinna staatusest ja sümboolikast

Sellest, et Tallinn on käesoleval (2011) aastal Euroopa kultuuripealinn, on teadlik 96% linlastest. Keskmisest kõrgem on teadlikkus Tallinna kultuuripealinna staatusest vanuserühmas 40-49 (99% teadis), eesti suhtluskeelega (99%) või eesti rahvusest (98%) inimeste seas, kõrgharidusega inimeste seas (98%), linnaosade lõikes Nõmmel ja Pirital/Meriväljal (100%) ning kesklinnas ja Mustamäel (99%).

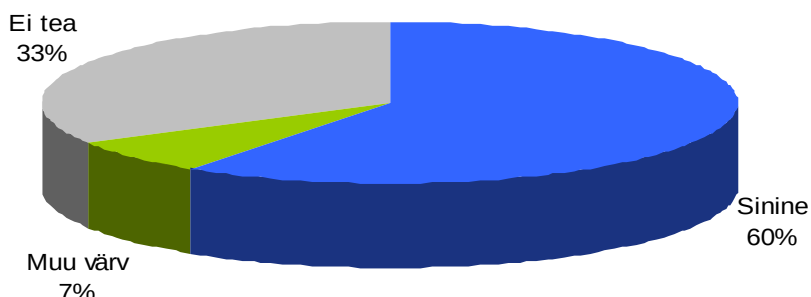
Keskmisest madalam on teadlikkus Tallinna kultuuripealinna staatusest mitte-eesti suhtluskeelega inimeste seas (94% teadis), vene rahvusest elanike seas (94%), alg- või põhiharidusega inimeste seas (91%), interneti mitte-kasutajate seas (93%) ning linnaosade võrdluses Lasnamäel (93%).

Pealinlastest, kes olid teadlikud Tallinna kultuuripealinna staatusest, teadis 60% ka seda, et Tallinna kultuuripealinna aastat sümboliseerib sinine värv (Joonis 18). Vastajaist 7% arvas, et kultuuripealinna aastat sümboliseerib mõni muu värv (kõige sagedamini nimetati rohelist värvi) ning kolmandik ei osanud kultuuripealinna aastat ühegi sümbol-värviga seostada.

Kõrgemat teadlikkust antud küsimuses väljendasid 20-39-aastased, eesti rahvusest/suhtluskeelega inimesed, kõrgharidusega inimesed, töölkäivad inimesed (v.a töölkäivad pensionärid) ning (üli)õpilased, üle 650-eurose igakuise netosissetulekuga

(leibkonnaliikme kohta) inimesed, igapäevased internetikasutajad ning Piritä/Merivälja elanikud.

Joonis 18 Milline värv sümboliseerib Tallinna kultuuripealinna aastat (% , n=1457 vastajat, kes on teadlikud, et Tallinn on 2011. aastal Euroopa kultuuripealinn)

Kultuuripealinna logo/märki (Joonis 19) oli varem näinud 84% linlastest. Võrreldes meestega oli logo/märgi märkajaid enam naiste seas (79% vs 87%), võrreldes 50-aastaste ja eakamatega alla 50-aastaste seas (75% vs 91%), võrreldes muudest rahvustest inimestega eestlaste seas (76% vs 90%), võrreldes madalama haridusega inimestega kõrgharidusega inimeste seas (80% vs 91%), võrreldes madalama sissetulekuga inimestega (netosissetulek leibkonnaliikme kohta) üle 650-eurose sissetulekuga inimeste seas (81% vs 94%), võrreldes interneti mitte-kasutajatega interneti igapäevaste kasutajate seas (65% vs 90%).

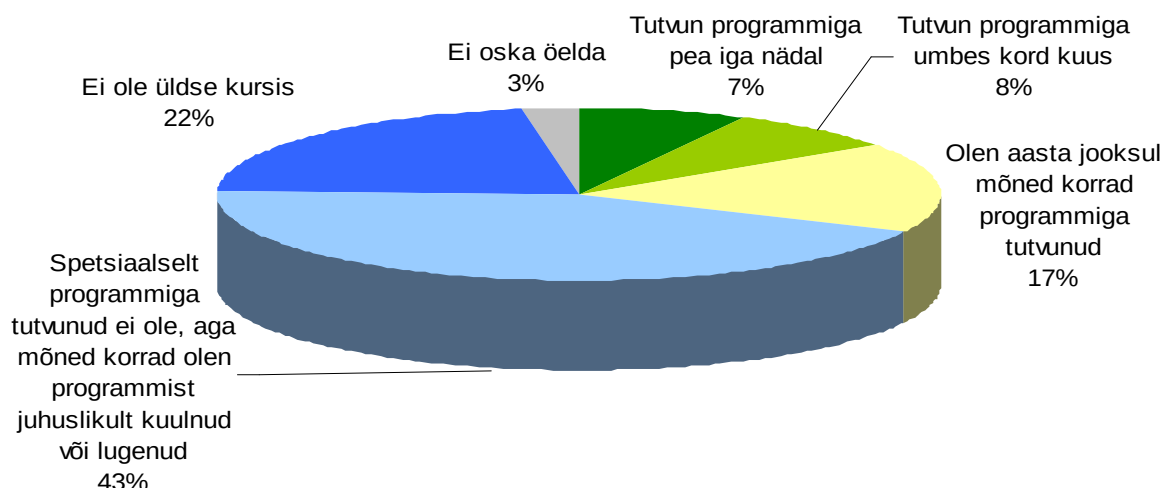
Joonis 19 Tallinna kultuuripealinn 2011 logo

3.2 Teadlikkus Euroopa kultuuripealinna programmist

Euroopa Kultuuripealinna programmiga hoiab end regulaarselt kursis 15% kultuuripealinna staatusest teadlikest pealinlastest, sealjuures 7% tutvub programmiga pea iga nädal ning 8% umbes kord kuus (Joonis 20). Pea sama paljud (17%) on aasta jooksul mõned korrad programmiga tutvunud. Veidi vähem kui pooled vastajatest (43%) ütlesid, et pole programmiga spetsiaalselt tutvunud, kuid on mõned korrad programmist juhuslikult kuulnud või lugenud. Üldse pole kultuuripealinna programmiga kursis 22% kultuuripealinna staatusest teadlikest linlastest.

Joonis 20 Kursisolek Euroopa kultuuripealinna programmiga (% , n=1457 vastajad, kes on teadlikud, et Tallinn on 2011. aastal Euroopa kultuuripealinn)

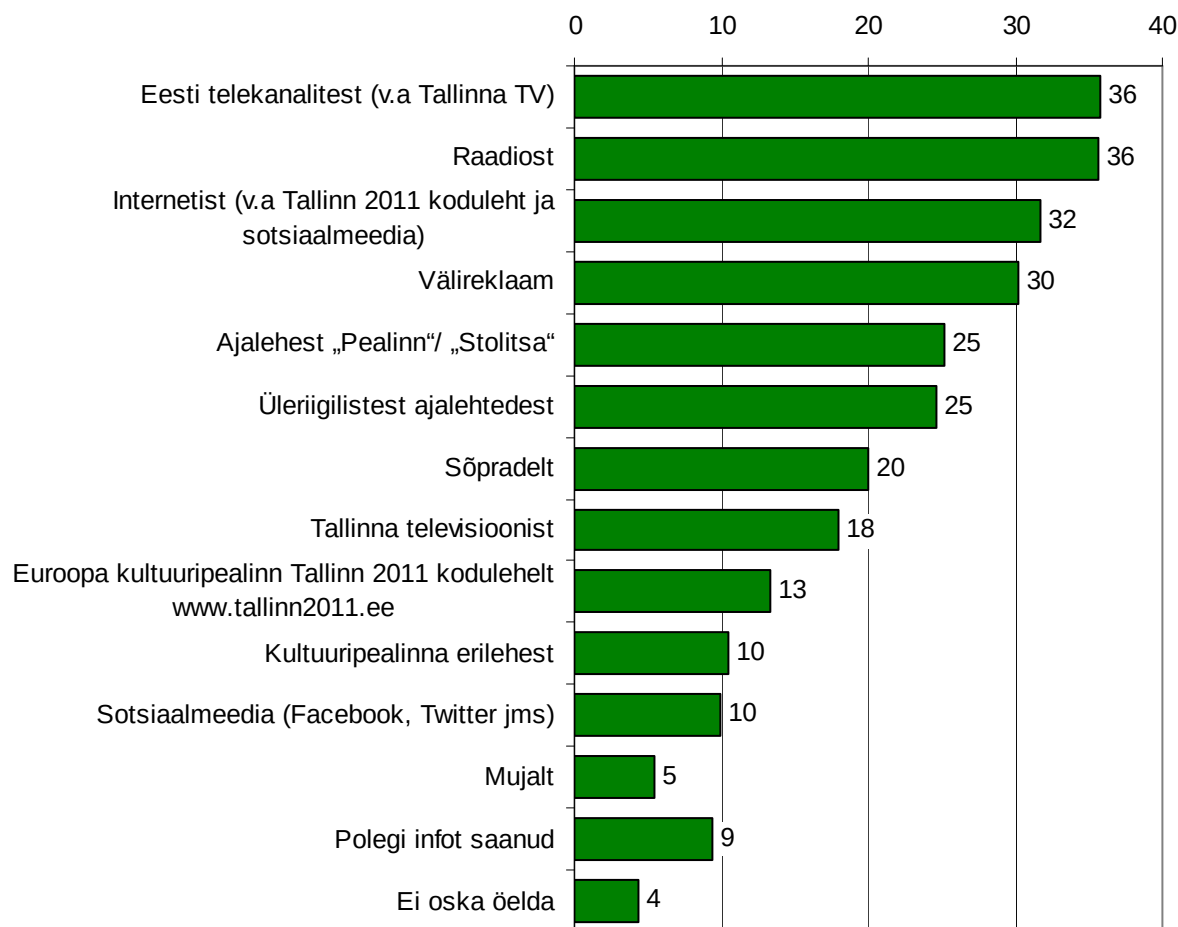
Kõige suuremad erinevused seoses kultuuripealinna programmiga kursisolekuga ilmnevad haridusrühmade võrdluses: inimesi, kes hoiavad end kultuuripealinna programmiga regulaarselt (iganädalaselt või igakuiselt) kursis, on kõige enam kõrgharidusega vastajate seas (21%), samas kui madalama haridusega inimestest hoiab end programmiga regulaarselt kursis 12%. Inimesi, kes pole programmiga üldse kursis, on kõrgharidusega inimeste seas 13%, madalama haridusega inimeste seas aga poole rohkem ehk 26%. Võrreldes meestega on kultuuripealinna programmiga enam kursis naised: naistest hoidis end kultuuripealinna programmiga regulaarselt kursis 18% ja meestest 11%, samas kui üldse polnud programmiga kursis 27% meestest ja 18% naistest.

Pealinlastel, kes olid teadlikud, et Tallinn on Euroopa kultuuripealinn, paluti nimetada ka kanalid, millest nad on saanud infot Euroopa kultuuripealinn Tallinn 2011 programmi sündmuste kohta. Spetsiaalsetest kultuuripealinna meediakanalitest – kodulehelt www.tallinn2011.ee või kultuuripealinna erilehest olid teavet saanud vähesed (vastavalt 13% ja 10%) (Joonis 21). Kõige sagedamini nimetati teabeallikatena **Eesti telekanaleid** (v.a Tallinna TV- 36%) ning **raadiot** (36%). Paljud olid teavet saanud ka internetist (v.a Tallinn 2011 koduleht ja sotsiaalmeedia) (32%) või välireklaamidelt (30%).

Infokanalite kasutamine sõltub suuresti vastaja vanusest ning kodusest keelest. Kui nooremates vanuserühmades on selgelt kõige domineerivamaks teabekanaliks internet, välireklaamid ning sõbrad, siis vanemates vanuserühmades on enam kaalu telekanalitel, raadiol ning ajalehtedel.

Eestikeelsete inimeste seas on kõige levinumateks teabekanaliteks televisioon ja raadio, muukeelsete jaoks aga ajaleht „Pealinn“ („Stolitsa“).

Joonis 21 Kust on saadud infot Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 programmi sündmuste kohta (% , n=1457 vastajad, kes on teadlikud, et Tallinn on 2011. aastal Euroopa kultuuripealinn)

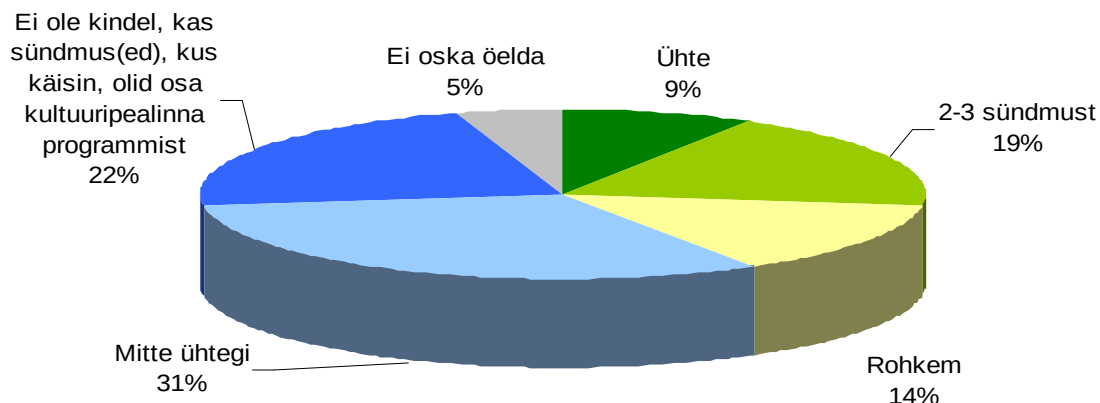

3.3 Euroopa kultuuripealinna programmi sündmuste külastamine

Lisaks infoallikatele esitati kultuuripealinna staatustest teadlikele pealinlastele küsimus ka selle kohta, kas ja kui mitut Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 programmi kuuluvaid sündmusi ollakse külastanud. Täpseid järeldusi siinkohal teha siiski ei saa, kuna enam kui viiendik (22%) vastajatest ei olnud kindel, kas külastatud sündmus(ed) olid osa kultuuripealinna programmist ning lisaks 5% ei osanud antud küsimusele vastata (Joonis 22). **Vähem kui pooled (41%) vastajaist olid kindlad, et olid mõnda kultuuripealinna programmi kuuluvat sündmust külastanud, sealjuures 9% oli külastanud üht sündmust, 19% 2-3 sündmust ning 14% enam kui kolme sündmust.** Pea kolmandik (31%) vastajaist ütles, et polnud külastanud ühtegi selle programmi sündmust.

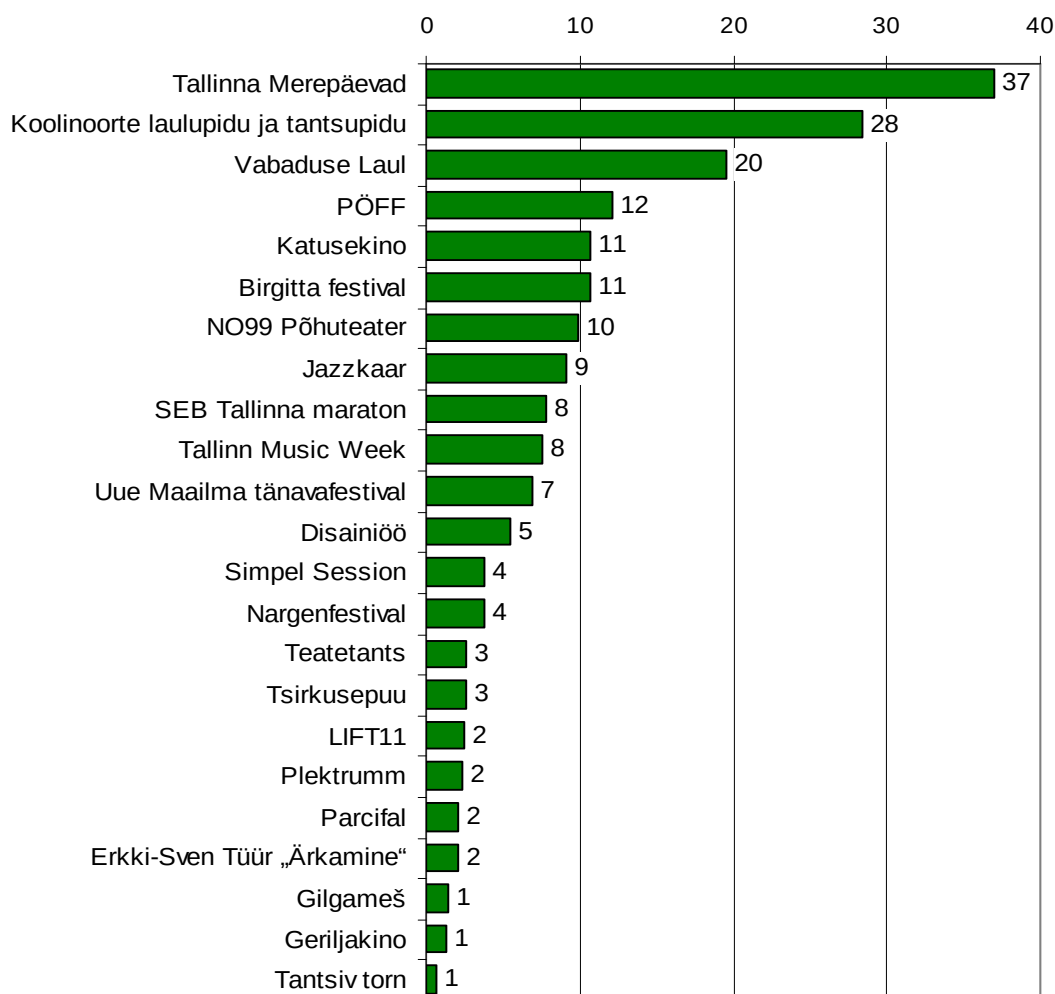
Kultuuripealinna sündmustel osalenuid oli keskmisest enam alla 40-aastaste seas, eesti rahvusest või eestikeelsete inimeste seas, kõrgharidusega inimeste seas, töölkäivate inimeste (v.a töötavad pensionärid) ning (üli)õpilaste seas.

Joonis 22 Mitut Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 programmi kuuluvat sündmust on külastanud (%), n=1457 vastajad, kes on teadlikud, et Tallinn on 2011. aastal Euroopa kultuuripealinn

Erinevatest 2011. aastal Tallinnas aset leidnud kultuurisündmustest külastasid pealinlased kõige enam **Tallinna Merepäevi** (külastas 37% tallinlastest) (Joonis 23). Järgnesid **koolinoorte laulu-ja tantsupidu**, mida külastas 28%, ning **Vabaduse Laul**, mida külastas 20% pealinlastest.

Joonis 23 Kultuurisündmuste külastamine (%), n=1510 kõik vastajad

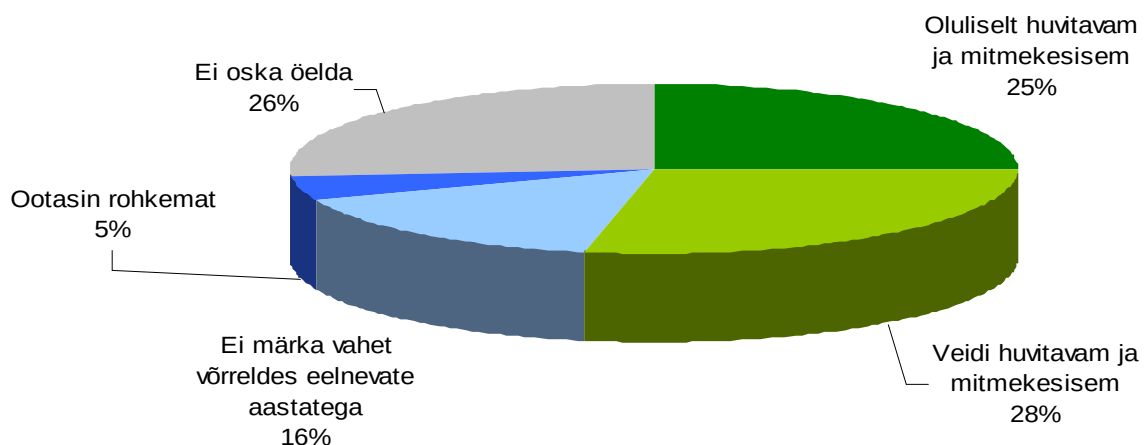
Võrreldes eakamate inimestega on 15-29-aastaste seas arvukamalt järgnevate ürituste külastajaid: Simple Session, Katusekino, Vabaduse Laul, Plektrum ning Tallinn Music Week; 15-39-aastaste seas aga PÖFFi külastajaid. Ülejäänud vanuserühmadega võrreldes külastasid Tallinna Merepäevi, LIFT11, Geriljakino ning Uue Maailma Tänavafestivali enam 30-39-aastased, Birgitta Festivali aga 50-59-aastased.

Võrreldes muudest rahvustest inimestega oli eestlaste seas enam Katusekino, PÖFF-i, NO99 Põhuteatri, Vabaduse Laulu, Uue Maailma Tänavafestivali, Erki-Sven Tüüri „Ärkamise”, Nargenfestivali ning koolinoorte laulu- ja tantsupeo külastajaid. Haridusrühmade võrdluses oli Simple Sessioni külastajaid kõige enam alg- või põhiharidusega linlaste seas, enamuse ülejäänud kultuurisündmustekülastajaid aga kõrgharidusega tallinlaste seas.

3.4 Rahulolu kultuurieluga 2011. aastal

Umbkaudu pooled (53%) linlastest hindasid Tallinna kultuurielu 2011. aastal ehk Euroopa kultuuripealinnaks olemise aastal võrreldes eelnevate nõ tavaliste aastatega huvitavamaks ja mitmekesisemaks, sealjuures 25% pidas kultuurielu sel aastal oluliselt huvitavamaks ja mitmekesisemaks ning 28%veidi huvitavamaks ja mitmekesisemaks (Joonis 24). Pealinlastest 5% ütles, et ootas sel aastal kultuurielult rohkemat ning 16% ei täheldanud mingit vahet võrreldes eelnevate aastatega. Neljandik (26%) tallinlastest ei osanud antud küsimuses seisukohta võtta.

Joonis 24 Hinnangud Tallinna kultuurielule 2011. aastal ehk Euroopa kultuuripealinnaks olemise aastal võrreldes eelnevate nõ tavalistega aastatega (%), n=1510 kõik vastajad)

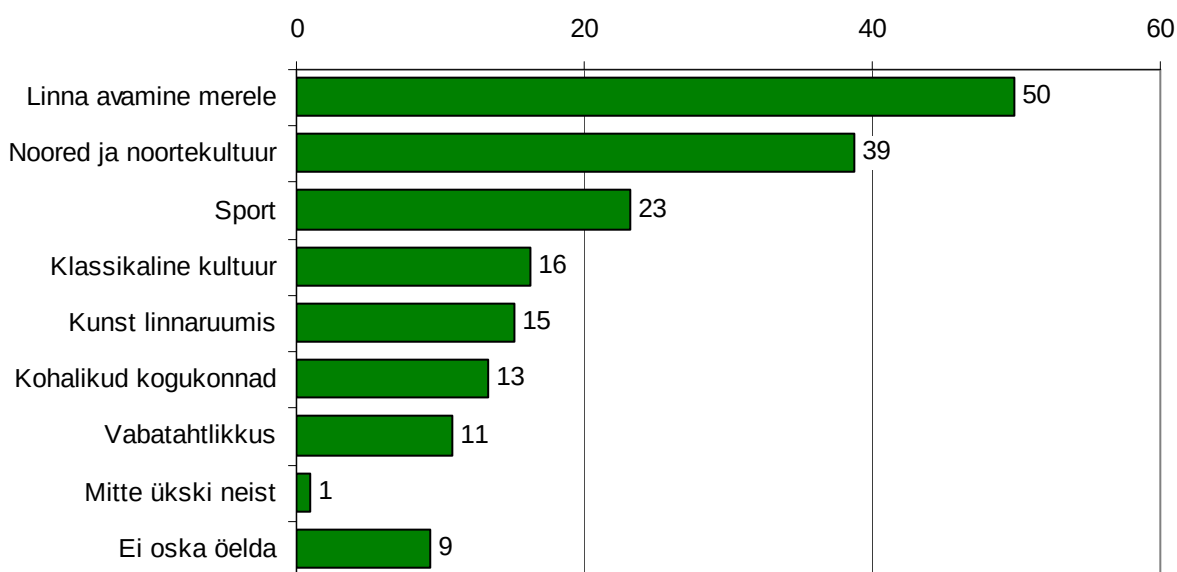

Ootuspäraselt hindasid Tallinna kultuurielu 2011. aastal oluliselt huvitavamaks ja mitmekesisemaks kui eelnevatel aastatel sagedamini inimesed, kes olid külastanud mõnda Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 programmi kuuluvat sündmust (mida rohkem sündmusi külastati, seda positiivsemad olid hinnangud).

3.5 Edasiarendamist väärivad kultuuripealinna suunad / üritused

Kultuuripealinna suundadest, mis vääriskid tulevikus kindlasti edasiarendamist, nimetati kõige sagedamini **linna avamist merele** (50% valis kaheksa valdkonna seast kahe olulisema valdkonna sekka) ning **noorte ja noortekultuuriga seonduvat** (vastavalt 39%) (Joonis 25). Harvem peeti prioriteetseks jätkata spordi (23%), klassikalise kultuuri (16%), kunsti linnaruumis (15%), kohalike kogukondade (13%) või vabatahtlikkuse (11%) edasist arendamist.

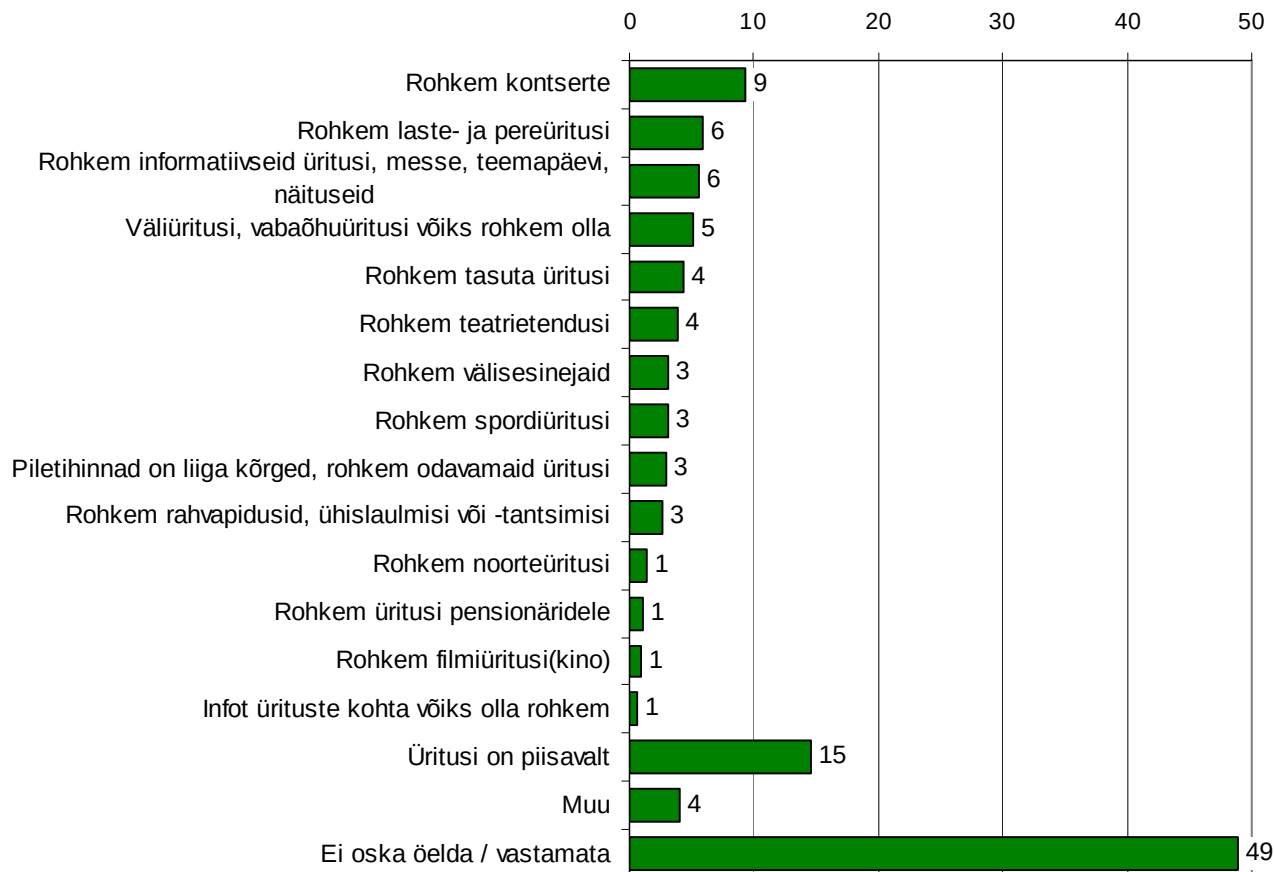
Joonis 25 Milliseid kultuuripealinnasuundi peaks tulevikus Tallinnas kindlasti edasi arendama (valida sai kaks kõige olulisemat) (% , n=1510 kõik vastajad)

Võrreldes naistega toetavad mehed sagedamini spordi edasist arendamist, samas kui naised peavad meestega võrreldes olulisemaks klassikalise kultuuri arendamist. Võrreldes eakamate inimestega pidasid alla 40-aastased sagedamini oluliseks spordi ning noorte/noortekultuuri edasist arendamist, samas kui eakamad väärtustasid noorematega võrreldes sagedamini linna merele avamise ning klassikalise kultuuri edasist arendamist.

Täiendavalt paluti vastajail vabas vormis öelda, mis tüüpi kultuuriüritusi (mida vastaja sooviks ise külastada) võiks Tallinnas senisest rohkem olla. Sisulise vastuse andsid ca. pooled vastajatest (Joonis 26). Kõige sagedamini tunti huvi selle vastu, et pealinnas toimuks rohkem **kontserte** (9%). Konkreetsele sihtrühmale suunatud üritustest mainiti kõige sagedamini **laste- ja pereüritusi** (6%). Praegust ürituste hulka pealinnas pidas piisavaks 15% tallinlastest.

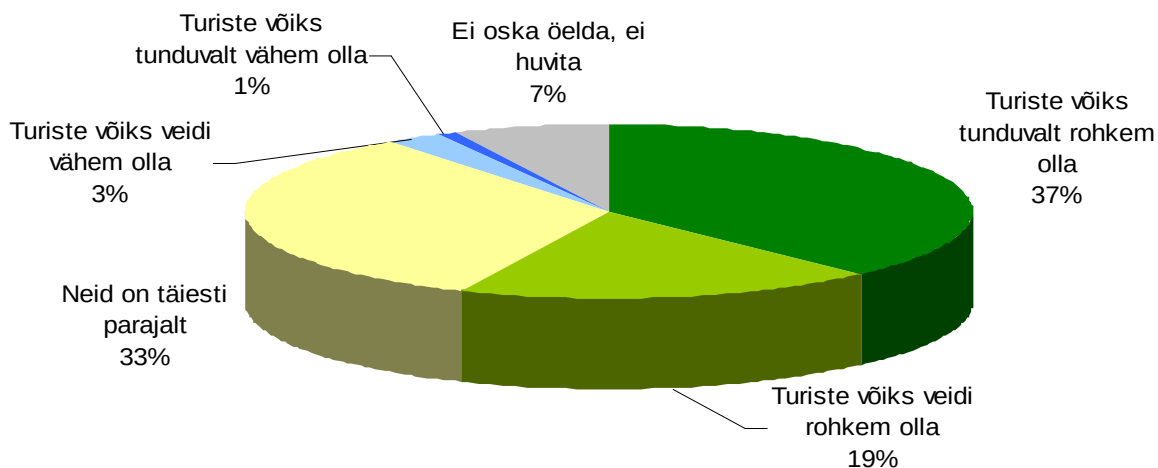
Joonis 26 Mis tüüpi kultuuriüritusi võiks Tallinnas senisest rohkem olla, mida vastaja sooviks ise külastada (% , n=1510 kõik vastajad)

3.6 Suhtumine turistide arvukusse

Enam kui pooled (57%) pealinlastest on seisukohal, et turiste võiks Tallinnas olla rohkem, sealjuures 37% arvab et neid võiks olla tunduvalt rohkem ning 19% leiab, et neid võiks olla veidi rohkem (Joonis 27). Kolmandik linlastest arvab, et turiste on täiesti parajalt ning 4% leiab, et turiste võiks Tallinnas olla vähem.

Joonis 27 Suhtumine turistide hulka Tallinnas (% , n=1510 kõik vastajad)

Võrreldes eestlastega suhtuvad turistide arvu suurenemisse sagedamini pooldavalt muudest rahvustest inimesed (eestlastest 51%, muudest rahvustest inimestest 63%), samas kui eestlased on teiste rahvuste esindajatega võrreldes sagedamini seisukohal, et turiste on piisavalt (40% vs 25%). Linnaosade võrdluses suhtuvad turistide arvu suurenemisse kõige sagedamini pooldavalt kesklinna (65% pooldab turistide arvu suurenemist), Pirita/Merivälja (vastavalt 64%) ning Lasnamäe ja Nõmme (vastavalt 62%) elanikud.

4 Internetikasutus ja telepildi vastuvõtt

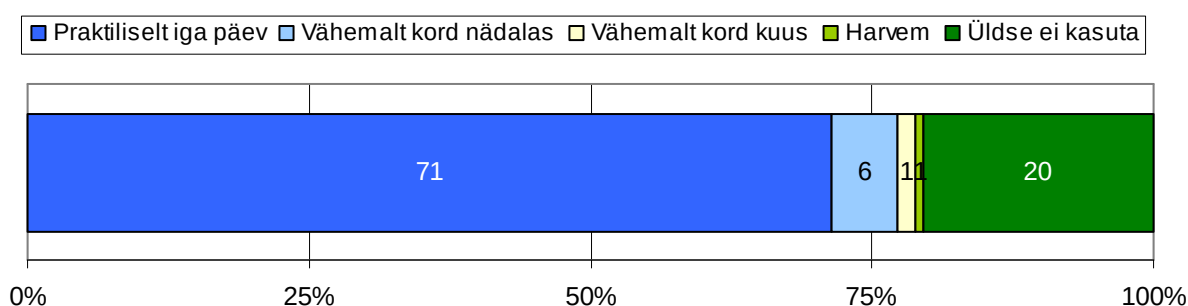
Käesolevas teemaplokis käsitleti pealinlaste internetikasutuse harjumusi ja võimalusi (kus ja kui sageli vastaja internetti kasuta, kas on olemas kodune internetiühendus ning milline operaator seda pakub), erinevate e-teenuste (asutustega suhtlemine e-posti teel, taotluse esitamine ja teenuse eest tasumine internetis, nutitelefonide veebilahenduste kasutamine, ID-kaardi elektrooniline kasutamine) kasutamist ning kodus kasutatavat telepildi vastuvõttu.

4.1 Internetikasutamise harjumused ja võimalused

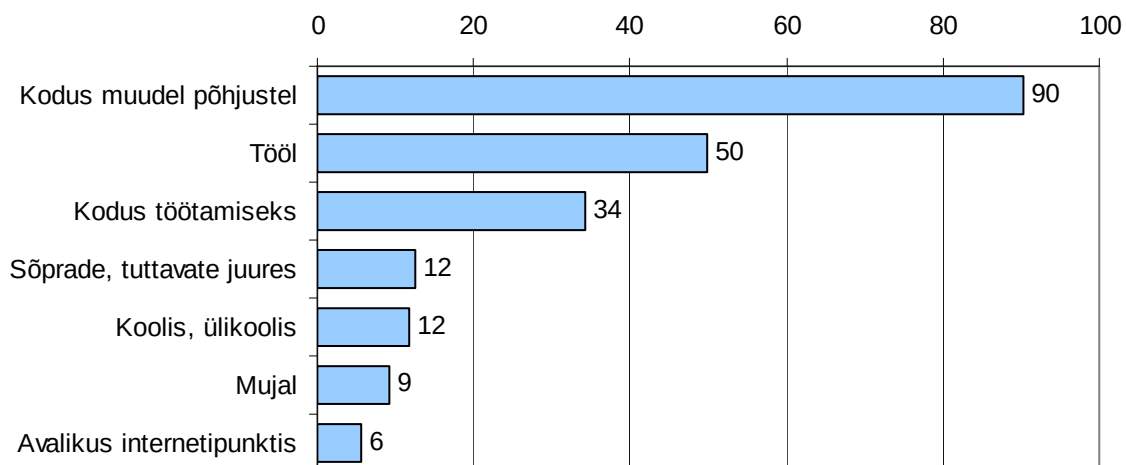
Esmalt püüti välja selgitada pealinlaste internetikasutamise harjumused ja võimalused. **Selgub, et pea kolm vastajat neljast (71%) kasutab internetti praktiliselt iga päev, 6% vähemalt kord nädalas ning 2% vähemalt kord kuus või harvem (Joonis 28).** 20% pealinna elanikest ei kasuta internetti üldse.

Ootuspäraselt on sagedasemad internetikasutajad eeskätt nooremad ja keskealised inimesed, keskmise või kõrgema haridus- ja sissetulekugrupi esindajad, samuti eestikeelsed vastajad. Linnaosade lõikes on enim igapäevaseid internetikasutajaid Pirital ja Meriväljal.

Joonis 28 Interneti kasutamise sagedus (% , n=1510 kõik vastajad)

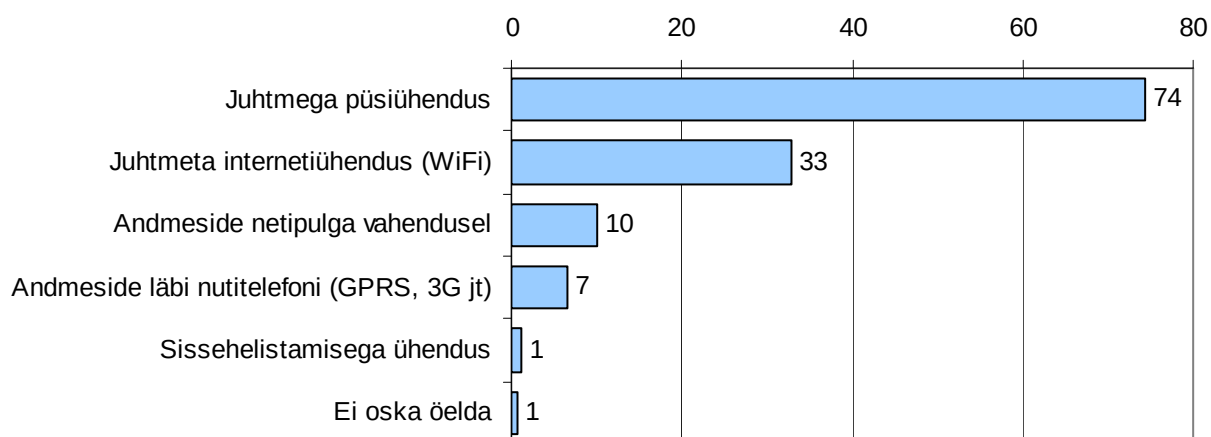

Nendelt respondentidelt, kes internetti kasutavad, päriti ka, kus nad seda harjumuspäraselt teevad. **Selgelt kõige enam kasutatakse internetti kodus – vähem töötamiseks, enam muudel põhjustel (Joonis 29).** Küllalt suurel määral kasutatakse internetti ka **töö juures**; teised paigad nagu kool, tuttavate-sõprade kodu, avalik internetipunkt jt leidsid vähem mainimist.

Joonis 29 Interneti kasutamise koht (%) (n=1200 internetikasutajad)

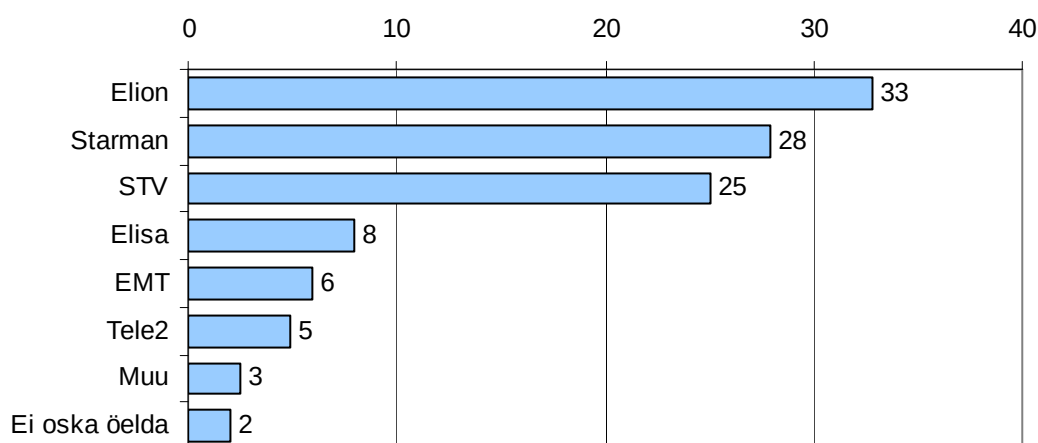
Koguni 96% interneti kasutavatest linlastest kinnitas, et omab kodus internetiühendust. 2009. aasta küsitluses vastas samale küsimusele jaatavalt 69% ja 2010. aastal 75% interneti kasutavatest tallinlastest.

Joonis 30 viitab, et **enamasti kasutatakse kodus juhtmega püsiühendust** (74%), vähemal määral juhtmeta internetiühendust (33%), andmesidet netipulga vahendusel (10%) või muid viise. Sarnase ülesehitusega küsimus sisaldas ka 2009. aasta ankeedis. Toona kinnitas 82% vastanuist, et kasutab kodus juhtmega püsiühendust ja 20% wifi-ühendust; **niisiis on praegu ülemöödnud aastaga võrreldes kodudes kasutusel rohkem erinevaid internetiühenduse liike.**

Joonis 30 Internetiühenduse liik kodus (%) (n=1155 internetikasutajad, kes omavad kodus püsiühendust)

Kodust internetiühendust omavatel vastajatel paluti veel täpsustada, millise operaatori internetiühendust nad kodus kasutavad. Enim leidis mainimist **Elion** (33%), seejärel **Starman** (28%) ja **STV** (25%) (Joonis 31). Kui Elioni ja Starmani kasutavad eeskätt eesti keelt kõnelevad pealinlased, siis venekeelsete valik on selgelt STV kasuks. Linnaosadest on Elioni kasutajaid enim Nõmmel, Piritall ja Meriväljal, Starmani kasutajaid Mustamäel ja Kristiines ning STV kasutajaid Lasnamäel ja Haaberstis.

Joonis 31 Koduse internetiühenduse operaator (% , n=1155 internetikasutajad, kes omavad kodus püsiühendust)

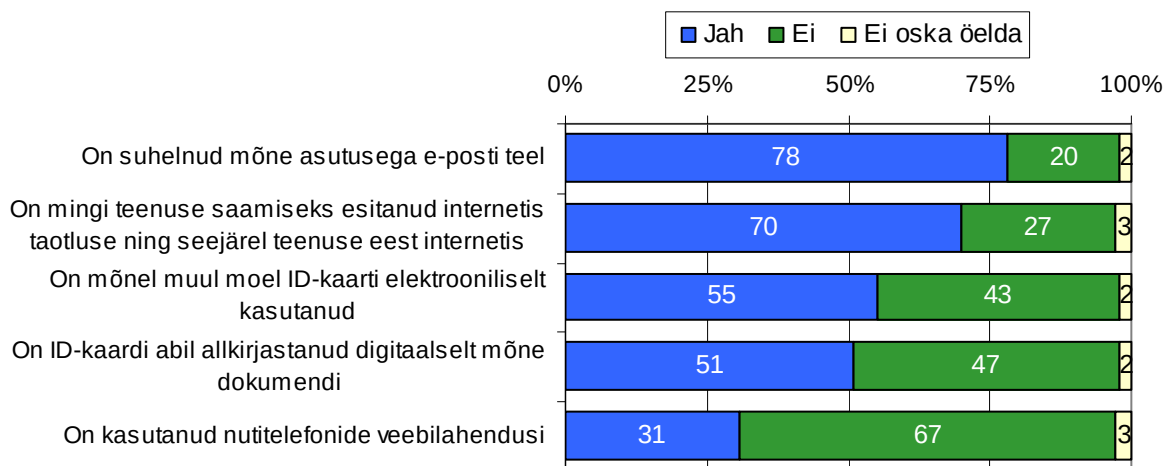

4.2 E-teenuste kasutamine

Edasi päriti, milliste elektrooniliste lahenduste ja võimalustega internetikasutajatest linnaelanikud igapäevases asjaajamises on kokku puutunud. Iga alljärgneva tegevuse juures paluti öelda, kas vastaja on seda isiklikult teinud või mitte. Jooniselt 32 nähtub, et **enim ollakse kokku puutunud e-posti suhtlusega asutustega lävimisel** (78%) ning **elektroonilise taotluse esitamise ja teenuse eest maksmisega internetis** (70%). **Ligikaudu pooled vastanud on ID-kaardi abil dokumenti allkirjastanud** (51%) **või muul moel ID-kaardi abil arvutis mingeid toiminguid teinud** (55%). Nutitelefonide veebilahenduste kasutamine on tagasihoidlikum (31%).

Kõige aktiivsem sihtrühm nimetatud elektrooniliste lahenduste ja võimaluste kasutamisel on 20-29-aastased pealinlased, samuti eesti keelt kõnelevad, kõrgemalt haritud ja kõrgema sissetulekuga, töötavad ja/või õppivad inimesed. Erinevatest linnaosadest kasutab mainitud veebilahendusi enam Pirita ja Merivälja, vähim Lasnamäe elanikkond.

Joonis 32 Tegevused, mida on isiklikult teinud (% , n=1200 internetikasutajad)

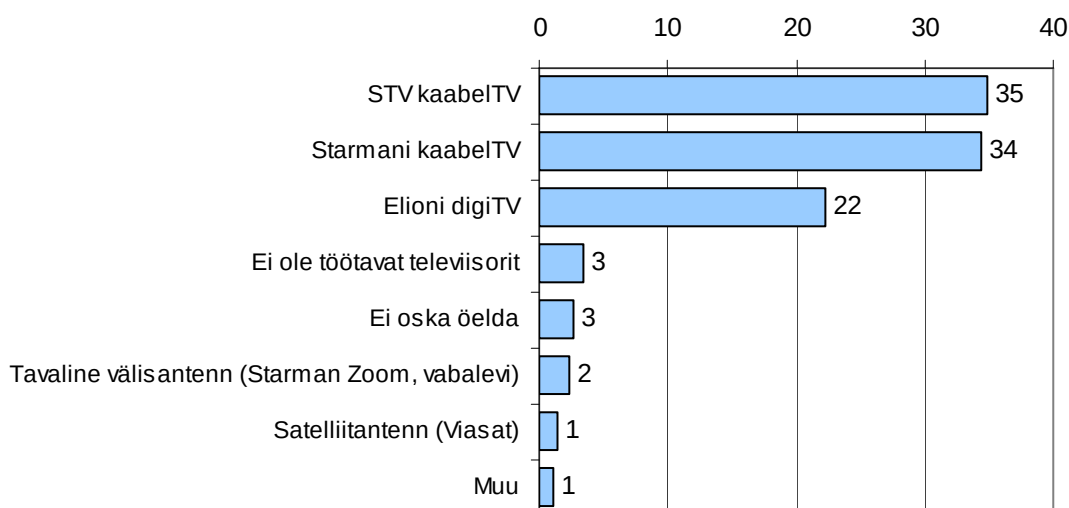

Nendel internetikasutajatest respondentidel, kes ei ole kunagi ID-kaarti elektroonilisel otstarbel kasutanud, paluti täpsustada, miks. Kõige levinumate põhjendustena toodi välja, et selleks pole vajadust (36%) või puudub ID-kaardi lugeja/vajalik tarkvara (20%). 10%-l vastanutest puudub ID-kaart ning 9% puuduvad ID-kaardi PIN-koodid või on sertifikaadid vananenud. 8% oli vastajaid, kellel jääb vajaka oskustest ID-kaardi elektrooniliseks kasutamiseks ning 2% ei pea selliseid toiminguid turvaliseks. 29% ei osanud ID-kaardi elektroonilise mittekasutamise põhjuseid nimetada.

4.3 Telepildi vastuvõtt

Veel koguti andmeid selle kohta, millist telepildi vastuvõttu tallinlased oma kodudes kasutavad. Joonisel 33 toodud sagedusjaotus näitab, et **enamasti on selleks kaabeltelevisioon**, täpsemalt STV kaabeltelevisioon (35%) või Starmani kaabeltelevisioon (34%). 22% majapidamistest kasutab telepildi vastuvõtmiseks Elioni digi-TV-d; ülejäänud vastuvõtmisviisid on vähem levinud. 3% linlastest kinnitas, et neil puudub kodus töötav televiisor. 3% ei oska öelda.

Joonis 33 Kodus kasutatav telepildi vastuvõtmise viis (% , n=1510 kõik vastajad)

Mõningaid erisusi ilmneb linnaosade lõikes: kui Lasnamäel, Haaberstis ja Põhja-Tallinnas kasutatakse telepildi vastuvõtuks eeskätt STV kaabeltelevisiooni, siis Mustamäel ja Kristiines Starmani; Nõmmel, Pirital ja Meriväljal aga Elioni digi-TV-d. Kesklinnas seevastu on pea võrdselt esindatud Starmani kaabeltelevisioon ja Elioni digi-TV.

5 Info Tallinna avalike teenuste kohta

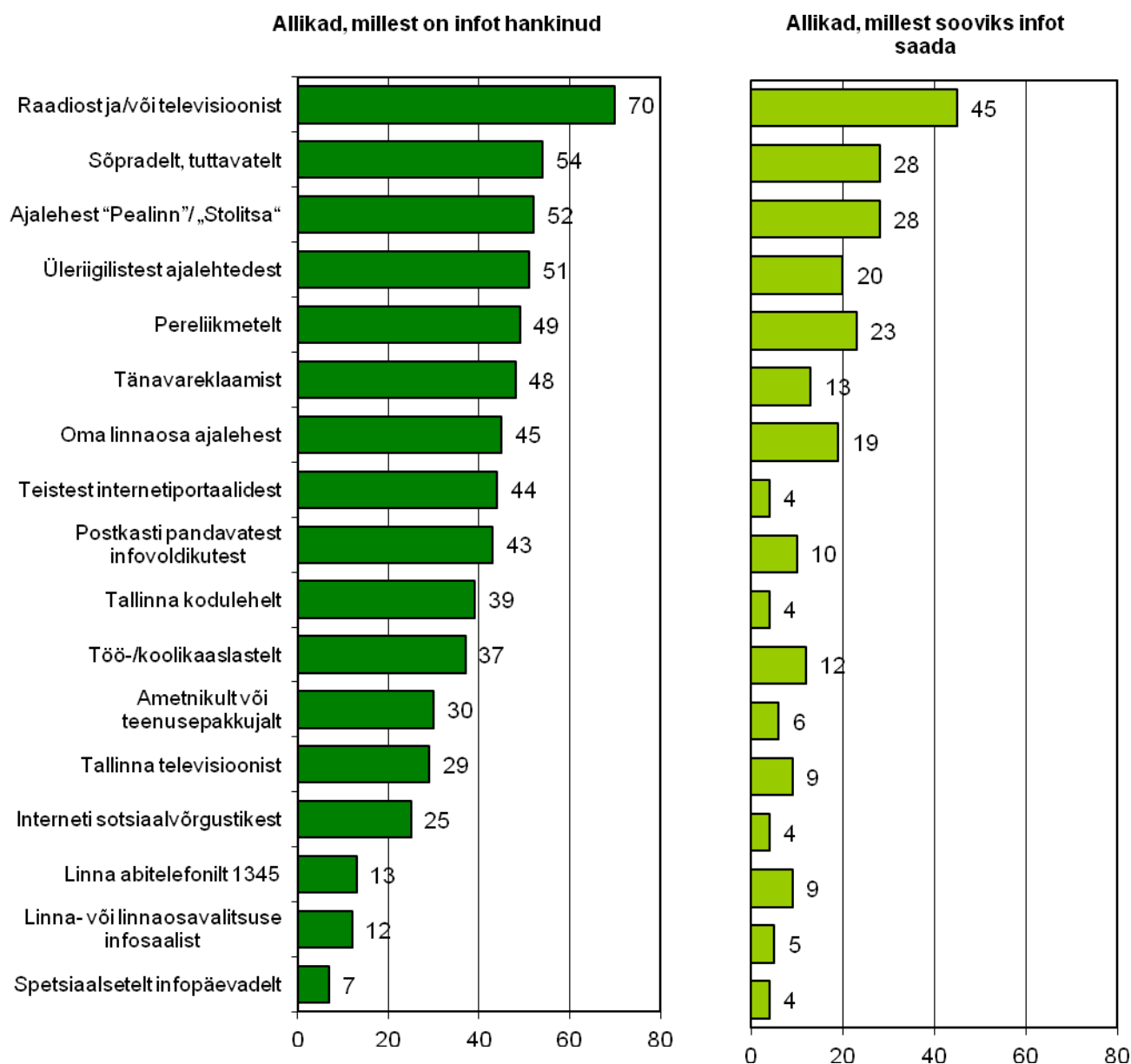
Avalike teenuste teemaplokk on koondatud kaks teemat: 1) Tallinna linna avalike teenuste kohta teabe saamiseks kasutatavad ning eelistatud infokanalid; ning 2) eelistused linna-poolsete kodanike teenindamise viiside osas.

5.1 Teabeallikad linna avalike teenuste kohta info saamiseks

Kõige levinumad teabeallikad, millest elanikud on hankinud teavet Tallinna linna avalike teenuste kohta, on raadio ja televisioon (70%) (Joonis 34). Üleriigiline raadio ja televisioon asetuvad enim kasutatud infokanalite esiritta ka sageduse poolest (31% on sealt avalike teenuste kohta sageli infot saanud).

Enam kui pooled vastanud on infoallikatena kasutanud **sõpru-tuttavaid** (54%), **ajalehte „Pealinn“/„Stolitsa“** (52%) ning **üleriigilisi ajalehti** (51%). Oma linnaosa lehte on avalike teenuste kohta info saamiseks lugenud 45%, Tallinna kodulehte külastanud 39%, Tallinna televisiooni vaadanud 29% ja linna abitelefonile helistanud 13% küsitletutest.

Joonis 34 Infoallikad, millest vastajad on avalike teenuste kohta teavet hankinud ning millest sooviks vastavat teavet saada (%) (n=1510 kõik vastajad)

Erinevaid kanaleid taustandmete lõikes analüüsides ilmneb, et üleriigilist meediat on info saamiseks keskmisest enam kasutanud eesti keelt rääkivad elanikud, ajalehte „Pealinn“/„Stolitsa“ venekeelsed ja vanemaealised inimesed; Tallinna televisiooni, postkasti pandavaid voldikuid ja mitteformaalseid kanaleid nagu pereliikmed, sõbrad-tuttavad, samuti vene keelt kõnelejad. Tallinna koduleht on keskmisest enam kasutatud infoallikas olnud 20-49-aastastele, sotsiaalsõrgustikud noorimale vanusegrupile. Oma linnaosa ajalehest on avalike teenuste kohta teavet saanud eeskätt Pirita, Merivälja ja Nõmme, aga ka Haabersti ja Mustamäe elanikud.

Raadio ja televisioon on eelistatult need kanalid, kust linlased kõige enam avalike teenuste kohta infot saada eelistaksid – nii vastas 45% respondentidest (Joonis 34).

Võrdlemisi eelistatud kanaliteks on veel **mitteformaalsed infoallikad** – sõbrad ja tuttavad (28%), pereliikmed (23%), töö- või koolikaaslased (12%). 28% sooviks avalike teenuste kohta infot saada ajalehest „Pealinn“/„Stolitsa“, 20% üleriigilistest ajalehtedest ja 19% oma linnaosa ajalehtedest. 9% nimetas soovitud infokanalina Tallinna televisiooni, 9% linna abitelefoni ja 4% Tallinna linna kodulehte. Vastusevariandi „muu“ all toodi veel välja, et infot võiks jagada veebiportaalid (nt Delfi), samuti korteriühistud, sotsiaalkeskusest jms.

Kui vanemaealised linnakodanikud eelistaksid teenustekohast infot saada raadiost-televisioonist ja trükimeediast (viimastest eeskätt ajaleht „Pealinn“/„Stolitsa“), siis nooremad vastajad ja igapäevased internetikasutajad nimetasid sagedamini elektroonilisi infokanaleid nagu sotsiaalse media, linna kodulehekülg ja muud veebiportaalid. Eestikeelsete vastajate eelistatud infoallikad on Tallinna koduleht, üleriigiline meedia ja linnaosalehed, venekeelsetel aga raadio-televisioon ning ajaleht „Pealinn“/„Stolitsa“.

Erinevate linnaosade elanike kanalieelistused jagunevad selliselt: kui Lasnamäe, Mustamäe, Haabersti, Kristiine, Nõmme, Pirita ja Merivälja elanikud sooviksid oma eelistuse kohaselt avalike teenuste alast infot saada eeskätt raadiost ja televisioonist, siis kesklinlased hoopis Tallinna veebilehelt ja Põhja-Tallinna elanikud ajalehest „Pealinn“/„Stolitsa“. Teistest sagedamini nimetasid oma linnaosalehte eelistatud kanalina Piritat ja Meriväljal elavad inimesed, samuti nõmmekad, Haabersti ja Kristiine inimesed.

Kuigi küsimuse sõnastus on aastate vältel veidi muutunud (muuhulgas oli sel korral täpsustatud, et küsimus puudutab „linna avalikke teenuseid“, varasemalt kasutusel olnud sõnastus oli „linna teenused“), on allolevas tabelis 6 toodud vastuste varieeruvus aastate lõikes.

Võrdlus on vaid tinglik ka seetõttu, et muutunud on küsitlusankeedis toodud vastusevariantide loetelu. Tabel 6 näitab, et aastatega on vähenenud pea kõikide infokanalite nimetamine vastanute poolt, ent selle põhjuseks on ilmselt asjaolu, et nimekirja on lisandunud mitmeid uusi kanaleid – Tallinna televisioon, interneti sotsiaalsõrgustikud ja linna infopäevad. **Infoallikate esijärjestus on aga püsinud suhteliselt muutumatuna** – eeskätt saadakse infot linna teenuste kohta üleriigilisest meediast, mitteformaalsetest kanalitest nagu sõbrad, tuttavad ja pereliikmed, või ajalehest „Pealinn“/ „Stolitsa“.

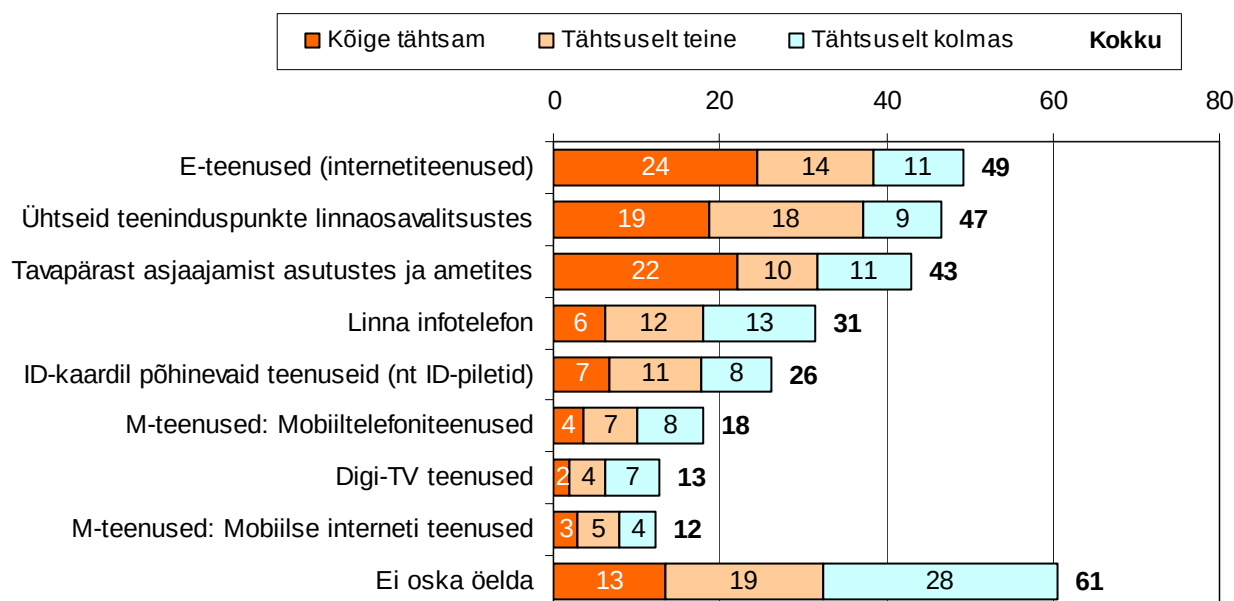
Tabel 6 Protsent vastajatest, kes on linna (avalike) teenuste kohta info saamisel sageli, harva või vahetevahel kasutanud vastavat infokanalit; aastate 2009-2011 võrdlus

	2009	2010	2011
Raadiost ja/või televisioonist	91	91	70
Sõpradelt, tuttavatelt	88	80	54
Ajalehest "Pealinn"/ „Stolitsa"	78	71	52
Üleriigilistest ajalehtedest	77	76	51
Pereliikmetelt	84	76	49
Tänavareklaamist	57	66	48
Oma linnaosa ajalehest	74	70	45
Teistest internetiportaalidest	52	49	44
Postkasti pandavatest infovoldikutest	53	63	43
Tallinna kodulehelt	48	47	39
Töö-/koolikaaslastelt	71	63	37
Ametnikult või teenusepakkujalt	45	44	30
Tallinna televisioonist	-	-	29
Interneti sotsiaalvõrgustikest	-	-	25
Linna abitelefonilt 1345	23	20	13
Linna- või linnaosavalitsuse infosaalist	18	17	12
Spetsiaalsetelt infopäevadelt	-	-	7

5.2 Eelistused kodanike teenindamise viiside osas

Järgmiseks püüti linlastelt eelistuste kohta kodanike teenindamise viiside osas. Joonis 35 näitab, et **teistest eristuvad kolm kodanike teenindamise viisi, mida linn vastajate hinnangul peaks eelisarendama: e-teenused, linnaosavalitsuste ühtsed teeninduspunktid ja tavapärane asjaajamine konkreetsetes asutustes-ametites**. E-teenuseid nimetab eelisarendamist vajavana kokku 49%, kõige tähtsamana 24%. Linnaosavalitsuste ühtseid teeninduspunkte mainib 47% vastajaist, kõige olulisemaks peab neid 24%. Tavapärane asjaajamine asutustes ja ametites leiab mainimist 43% poolt, seejuures 22% paigutab selle teenindamise viisi arendamist vajavana kõige tähtsamale kohale.

Joonis 35 Kodanike teenindamise viisid, mida linn peaks eelisarendama (% , n=1510 kõik vastajad)

E-teenuste eelisarendamist peab teiste sihtrühmadega võrreldes enam oluliseks vanuserühm 15-49, eestikeelne elanikkond, kõrgharitud ning keskmise või kõrgema sissetulekuga vastajad, töötavad, õppivad või lapsega kodus olevad inimesed ning eeskätt Pirita ja Merivälja elanikud; samuti igapäevased internetikasutajad. Ühtseid linnaosavalitsuste teeninduspunkte, kus kõik teenused oleksid kättesaadavad ühes kohas, tuleks eelisarendada peamiselt üle 60-aastaste vastajate arvates, samuti keskmise haridustaseme ja sissetulekuga inimeste ning nõmmekate meelest. Eesti ja vene rahvusest vastajate vahel siin olulisi erisusi ei ilmne. Tavapärasest asjaajamist kui linnakodanike teenindamise viisi peavad seevastu prioriteetseks 70-aastased ja vanemad inimesed, pigem eestlased kui mitte-eestlased ning eeskätt Mustamäe, Haabersti ja Nõmme elanikud. Nii linnaosakeskset kui tavapärasest ametiasutustes asjaajamist tähtsustavad teistest enam pensionärid, kodused ja töötud linlased.

6 Tallinna linnavolikogu

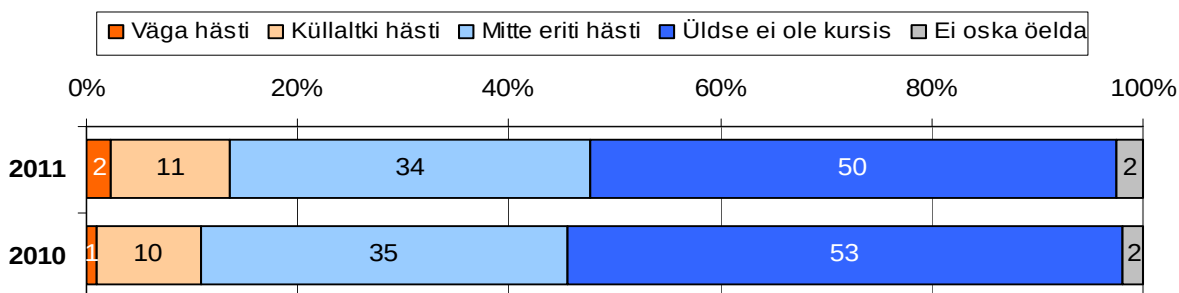
Tallinna linnavolikogu puudutavas küsimusteplokis uuriti, kuivõrd on pealinlased kursis Tallinna linnavolikogu tegevusega, kas nad sooviks sellega senisest paremini kursis olla, millistest allikatest saadakse/eelistatakse saada linnavolikogu tegevuse kohta infot ning milliste kanalite kaudu eelistatakse esitada linnavõimuga suhelda (esitada küsimusi/prentensioone).

6.1 Informeeritus Tallinna linnavolikogu tegevusest

Alustuseks paluti elanikel hinnata oma informeeritust Tallinna linnavolikogu tegevusest. **Sarnaselt möödunud aastasele küsitlusele kinnitas valdav osa respondentidest, et**

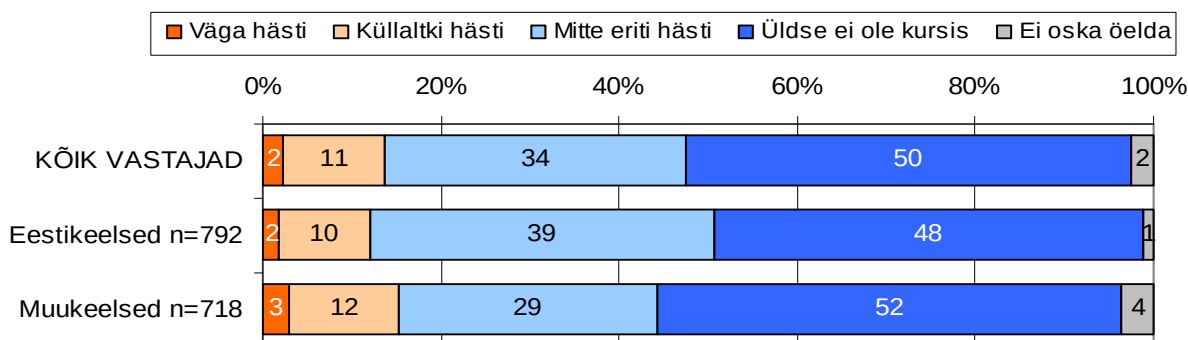
on linnavolikogu tegevusega vähe kursis: 84% on oma sõnutsi volikogu tegevustega mitte eriti või üldse mitte kursis, 14% väga hästi või küllaltki hästi kursis (Joonis 36).

Joonis 36 Kursisolek Tallinna linnavolikogu tegevusega, aastate 2010-2011 võrdlus (% , 2010 n=1513 ja 2011 n=1510 kõik vastajad)

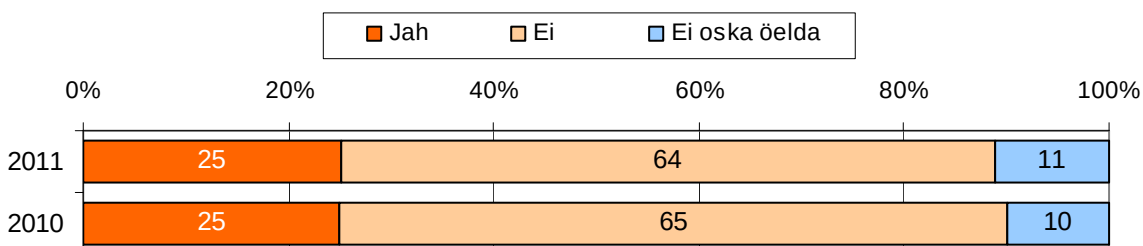
Eesti keelt kõnelevate tallinlaste hulgas on neid, kes oma sõnutsi ei ole linnavolikogu tegevusega kuigivõrd hästi kursis, veidi enamgi kui muukeelsete hulgas (Joonis 37). Volikogu tegevusest on seevastu endi hinnangul enam teadlikud vanemaealised ja kõrgharitud inimesed.

Joonis 37 Kursisolek Tallinna linnavolikogu tegevusega koduse keele lõikes (% , n=1510 kõik vastajad)

Iga neljas pealinlane (25%) sooviks oma sõnade kohaselt senisest rohkem linnavolikogu tegemistega kursis olla, 65% seda ei sooviks ja 11% ei osanud küsimusele vastata (Joonis 38). Vastuste jaotuses ei ole möödunud aastaga võrreldes märkimisväärsed muudatusi toimunud.

Joonis 38 Soov senisest rohkem kursis olla Tallinna linnavolikogu tegevusega, aastate 2010-2011 võrdlus (% , 2010 n=1513 ja 2011 n=1510 kõik vastajad)

6.2 Infokanalid

Valdavalt on need inimesed, kes vähemal või suuremal määral volikogu tegevusest teavad, selle kohta infot saanud **üleriigilisest meediast** (88%), **ajalehest „Pealinn“/„Stolitsa“** (56%), **oma linnaosalehest** (46%), veidi vähemal määral ka **Tallinna televisioonist** (34%) (Tabel 7). Istungite otseülekandeid jälginute või vastavate protokollide lugenute osakaal on minimaalne. Vastusevariandi „muu“ all täpsustasid mitmeid vastajad, et on teavet saanud näiteks Delfist, internetist üldiselt, telekanalist PBK, töökaaslastelt, tuttavatelt jne.

Tabel 7 näitab, et möödunud aastaga võrreldes on kahanenud pea kõikide infokanalite kasutamine Tallinna linnavolikogu tegevusest info saamiseks, kuivõrd nimekirja on lülitunud uus kanal, Tallinna televisioon. Keskmisest enam on Tallinna TV vahendusel linnavolikogu tegevusest teavet saanud vanemaealiste, mitte-eestlaste, pensionäride, koduste ja töötute ning madalapalgaliste hulgas; samuti Lasnamäe ja Haabersti, ent ka Pirit ja Merivälja elanike seas.

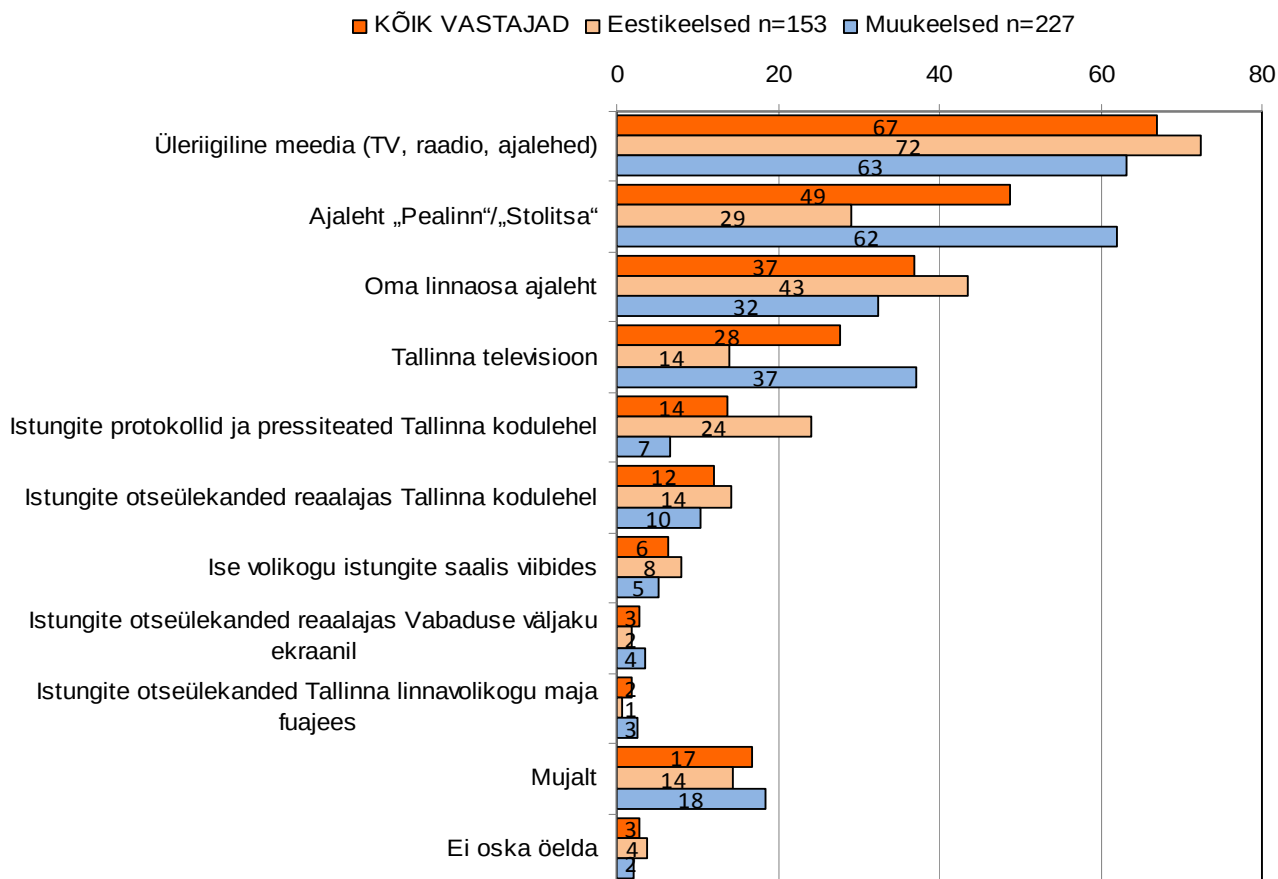
Tabel 7 Protsent vastajatest, kes on vastavast allikast Tallinna linnavolikogu tegevuse kohta infot saanud; aastate 2010 ja 2011 võrdlus (ainult need vastajad, kes on volikogu tegevusega väga hästi, küllaltki hästi või mitte eriti hästi kursis)

	2010	2011
Üleriigiline meedia (TV, raadio, ajalehed)	92	88
Ajaleht „Pealinn“/„Stolitsa“	73	56
Oma linnaosa ajaleht	73	46
Tallinna televisioon	-	34
Istungite protokollid ja pressiteated Tallinna kodulehel	22	12
Istungite otseülekanded reaalajas Tallinna kodulehel	13	7
Istungite otseülekanded reaalajas Vabaduse väljaku ekraanil	7	5
Istungite otseülekanded Tallinna linnavolikogu maja fuajees	3	3
On ise viibinud volikogu istungite saalis	6	3
Mujalt	4	18

Eelistatud kanalid teabe saamiseks linnavolikogu tööst oleksid sarnaselt praegu kasutatavatele eeskätt **üleriigiline meedia** (67%), **ajaleht „Pealinn“/„Stolitsa“** (49%) ja **oma linnaosa ajaleht** (37%), aga ka Tallinna televisioon (28%) (Joonis 39). Kui möödunud aasta küsitluses ühe vastusevariandina „eraldi Tallinna telekanal“ välja pakuti, siis avaldas soovi selle vahendusel volikogu tegevusest teavet saada 24%.

Seejuures on eestikeelsete vastajate eelistuseks infokanalite osas selgelt enam üleriigiline meedia ja oma linnaosaajaleht, muukeelsetel aga ajaleht „Pealinn“/„Stolitsa“ ja Tallinna televisioon (Joonis 39). Enam kui Tallinna TV-st sooviksid eestikeelsed vastajat teavet saada hoopis linna kodulehel avaldatavatest pressiteadetest ja protokollidest.

Joonis 39 Kanalid, mille kaudu eelistaks saada informatsiooni Tallinna linnavolikogu tegevuse kohta (% , n=380 vastajad, kes sooviks senisest enam kursis olla linnavolikogu tegevustega)

Muude vastustena toodi sagedamini välja veel erinevad internetiportaalid, telekanal PBK jne. Mitmed vene rahvusest vastajad nentisid, et venekeelset infot on liiga vähe saadaval.

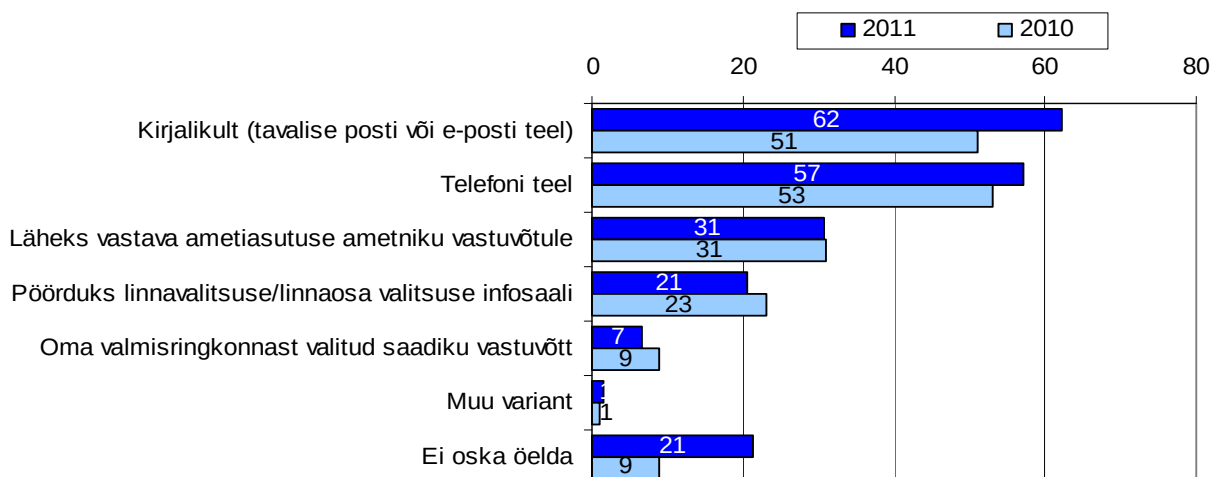
6.3 Suhtluskanalid

2/3 linlastest (62%) eelistaks (nimetas kahe kõige eelistatuma seas) oma küsimusi ja pretensioone linnavõimu osas esitada ja neile vastuseid saada kirjalikul teel, olgu siis tavalise või e-postiga (Joonis 40). **Teine traditsiooniline suhtluskanal, telefon, asetub eelistustes teisele kohale (57%)**. Ligikaudu iga kolmas linlane eelistaks minna vastava ametiasutuse ametniku vastuvõtule (31%) ja iga viies (21%) pöörduda linnavalitsuse või oma linnaosa valitsuse infosaali. Vähem oli neid, kes läheksid küsimuste ja pretensioonide korral oma valimisringkonnast valitud volikogusaadiku vastuvõtule (7%). Vastusevariandi „muu“ all toodi veel välja, et paluks abi lähedastelt või tuttavatelt, pöörduks linnavalitsusse kodulehe kaudu, kutsuks ametniku koju, väljendaks oma arvamust sotsiaalmeedias või veebiportaalides, ei võtaks midagi ette jms.

Üldise tendentsina võib välja tuua, et kui nooremad ja keskealsed inimesed võtaksid linnavõimuga pretensioonide korral ühendust pigem kirjalikul või telefoni teel, siis vanemaealiste hulgas oli keskmisest enam neid, kes eelistaksid silmast silma suhtlust. Ka eestlastest vastajad kalduvad eelistama eeskätt kirjalikku suhtlust.

Peamine muutus võrreldes möödunud aastaga on nende inimeste osakaalu suurenemine 11% võrra, kes eelistaksid oma pretensioonidest teada anda kirjalikul teel (Joonis 40). Eelmises küsitluses oli suurem nende vastajate hulk, kes ei osanud oma eelistust nimetada. Ülejäänud kõikumised on marginaalsed.

Joonis 40 Eelistatud suhtluskanal pretensioonide korral linnavõimu tegevuse ja otsuste suhtes, aastate 2010-2011 võrdlus (% , kuni kaks vastust, 2010 n=1513 ja 2011 n=1510 kõik vastajad)

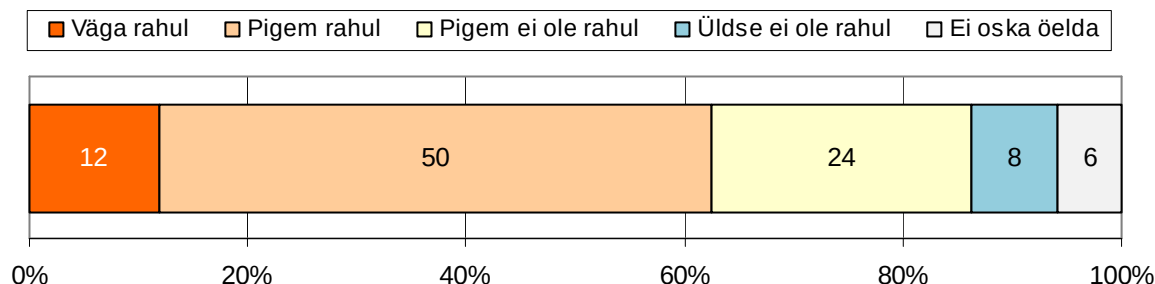
7 Vaba aja veetmine

Vaba aja veetmise nimelises küsimusteplokis käsitleti eelkõige spordiga seonduvaid teemasid – kas vastajaga samas leibkonnas elavad lapsed osalevad väljaspool kooli mõnel spordiklubi treeningul - ning kui jah, siis millisel; rahulolu sporditegevuse toetamise elektroonilise kinnitamise võimalustega; isiklik spordiga tegelemise sagedus; milliseid spordialasid harrastatakse; osavõtt Tallinna tervisespordiüritustest. Samas sisaldasid teemaplokis küsimused ka laste ja noorte vaba aja veetmist puudutava info kättesaadavuse kohta.

7.1 Rahulolu laste ja noorte vaba aja veetmise võimalusi puudutava infoga

Nendelt vastajatelt, kelle leibkonnas on kooliealisi lapsi (n=368), küsiti, kuivõrd rahul on nad laste ja noorte vaba aja veetmise võimalusi puudutava info kättesaadavusega Tallinnas. Vastuste jaotus on toodud joonisel 41. **Ligikaudu kaks vastajat kolmest (62%) kinnitab, et on laste ja noorte vaba aega puudutava info kättesaadavusega rahul, rahulolematud seevastu on kolmandik (32%) sihtrühmast.** Enim on teabe kättesaadavusega rahul Kristiine, kesklinna ja Nõmme linnaosa, vähim Pirit ja Merivälja elanikud.

Joonis 41 Rahulolu laste ja noorte vaba aja veetmise võimalusi puudutava info kättesaadavusega Tallinnas (% , n=386 vastajad, kelle leibkonnas on kooliealisi lapsi)

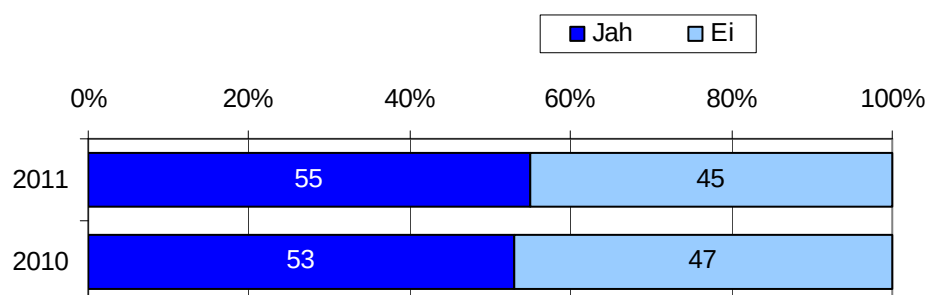

Küsimus, millisest laste ja noorte vaba aega puudutavast infost enim puudus on, esitati lahtise küsimuse formaadis, s.t ilma valikvastuseid ette andmata. Saadud vastused kodeeriti esinemissageduse alusel. Kõige enam leidsid kooliealiste laste leibkonnaliikmed, et puudu on **lastele ja noortele mõeldud ürituste alastest infost** (mainiti 31 korral) – olgu need spordi-, kultuuri-, muusika- või muud üritused. Mitmed respondendid kinnitasid, et enamasti kuuleb üritusest mitteformaalsetest kanalitest ja siis, kui need juba toimunud on. Üritusi peaks nende sõnutsi senisest rohkem reklaamima välimeedias, teles, koolides, noortekeskustes või mujal juba tükk maad varem. Teisena mainiti, et **puudu on üldisemalt teabest, kuhu lastega minna või mida teha** (mainiti 25 korral) – näiteks pühade ja tähtpäevade (emadepäev, jõulud) ajal, millega sisustada lapse vaba aeg või suvi, milliseid tegevusi saab harrastada teistes linnaosades. Teise sõnadega, puudus on infost, millised laste ja noorte vaba aja veetmise võimalused üldse olemas on, kus need asuvad/toimuvad ja kui palju maksavad. 16 korral mainiti, et **vähe on noorte sportimisvõimalusi – trenne, võistlusi – puudutavat infot**; 15 korral, et **rohkem võiks olla teavet tasuta või odavamate vaba aja tegevuste kohta**; 14 korral, et **puudu on infost olemasolevate huviringide kohta**. 15 vastajat tõi esile, et **linna kodulehele või kuskile mujale võiks kogu vastav info olla kokku koondatud**: praegu on teavet küll, ent see on killustatud, asub erinevates kohtades, seda tuleb otsida iga klubi või ringi veebilehelt. 6 vastajat mainis, et ei tea üldse, kust sellist infot otsida. Mõned vastajad mainisid ka, et rohkem võiks olla venekeelset, puuetega lapsi puudutavat, suvelaagrite alast, noortekeskusi, mänguväljakuid, töötamise võimalusi jms käsitlevat teavet. 42 korral aga leiti, et kogu vajalik info on olemas, tuleb osata ja tahta see vaid üles leida.

7.2 Laste osavõtt spordiklubide treeningutest väljaspool kooli

55% vastajaskonnast kinnitas, et mõni tema leibkonna lastest osaleb mõne Tallinna spordiklubi treeningutel väljaspool oma kooli (Joonis 42). Aasta varem oli selliste vastuste osakaal 53%.

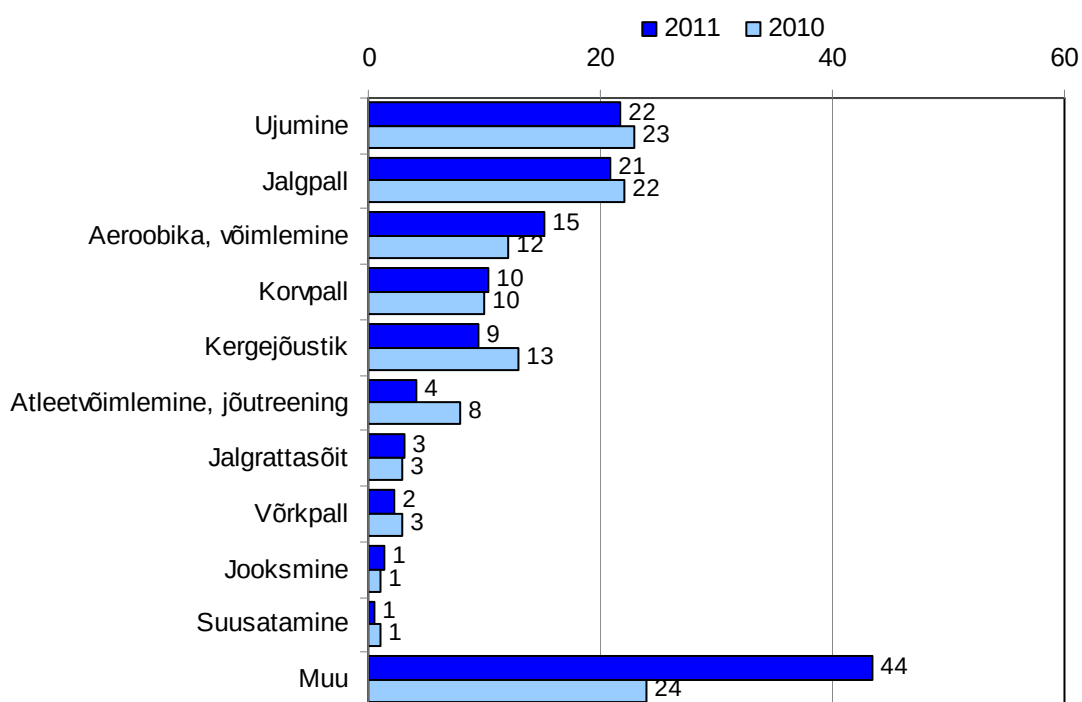
Joonis 42 Kas keegi leibkonnas elavatest lastest osaleb väljaspool oma kooli mõne Tallinna spordiklubi treeningutel, aastate 2010-2011 võrdlus (%) (n=vastajad, kelle leibkonnas on kooliealisi lapsi)

Nendel vastanutel, kelle leibkonnas on spordiklubides käivaid lapsi, paluti omakorda täpsustada, millise spordiala treeningutel laps/lapsed käivad. Kõige populaarsematena toodi välja **ujumine** (22%) ja **jalgpall** (21%), aga ka **aeroobika/võimlemine** (15%) ja **kergejõustik** (9%) (Joonis 43). Samad spordialad jõudsid tabeli tippu ka möödunud aastases uuringus. Ainsa suurema muutusena kahe aasta vahelises võrdluses on nüüd enam neid inimesi, kes loetlevad erinevaid spordialasid vastusevariandi „muu“ all. Sagedamini mainitutest võib välja tuua tantsimise (nt ballett, hip-hop, võistlustants või mõni muu stiil), tennise, karate, poksi, džuudo vms.

Kuivõrd vastajate alamgrupid on väikesed, siis sotsiaaldemograafilist analüüsi andmed siinkohal teostada ei võimalda.

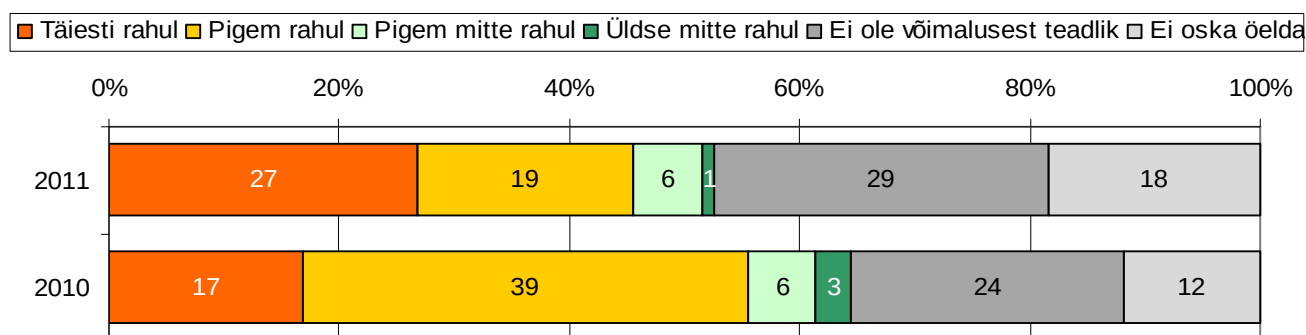
Joonis 43 Millise spordiklubi treeningutel väljaspool oma kooli laps osaleb, aastate 2010-2011 võrdlus (%) (2010 n=210, 2011 n=198 need vastajad, kelle leibkonnas on kooliealisi lapsi, kes käivad mõne spordiklubi treeningutel väljaspool oma kooli)

7.3 Sporditegevuse toetamise elektroonilise kinnitamise süsteem

Viimaks paluti kooliealiste ja sporditegevusega seotud laste leibkonnaliikmetel veel hinnata, kuivõrd rahul ollakse sporditegevuse toetamise elektroonilise kinnitamisega läbi kodanikuportaali <http://www.eesti.ee>. **Selgub, et elektroonilise kinnitamise võimalusega rahulolijaid on selgelt rohkem (46%) kui rahulolematuid (7%) (Joonis 44). Samal ajal ei ole 29% sellisest võimalusest üldse teadlik.**

Joonis 44 Rahulolu sporditegevuse toetamise elektroonilise kinnitamise võimalusega, aastate 2001-2011 võrdlus (% , 2010 n=210, 2011 n=198 need vastajad, kelle leibkonnas on kooliealisi lapsi, kes käivad mõne spordiklubi treeningutel väljaspool oma kooli)

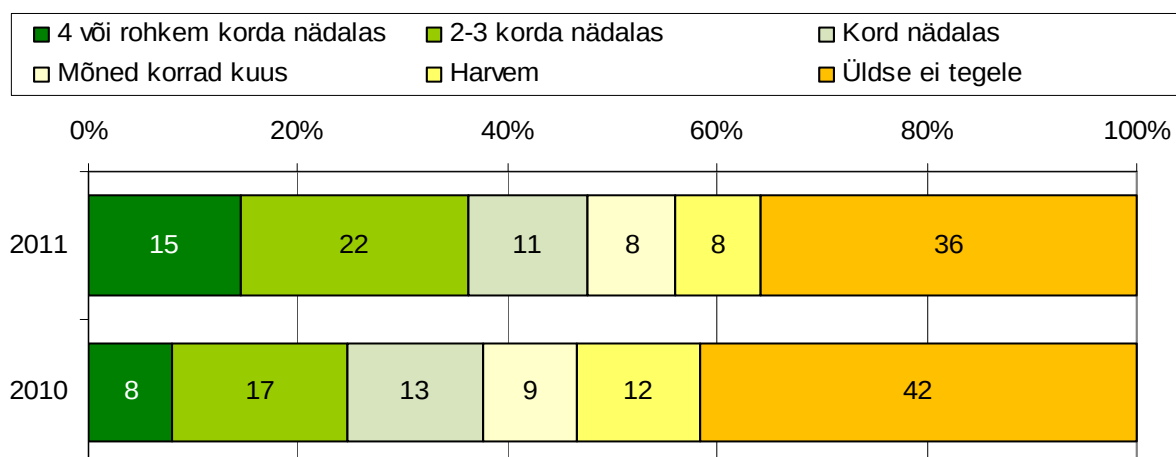

Joonis 44 toob esile ka muutused võrreldes möödunud aastaga. Elektroonilise kinnitamise võimalusega täiesti rahul olevaid inimesi on nüüd 10% enam kui aasta tagasi, pigem rahul olevad inimesi aga vähemaks jäänud. Suurem näib olevat veel nende inimeste osakaal, kes ei ole antud võimalusest teadlik või ei oska küsimusele vastata, ent see muutus jääb suuresti veapiiri sisse.

7.4 Isiklik spordiga tegelemine

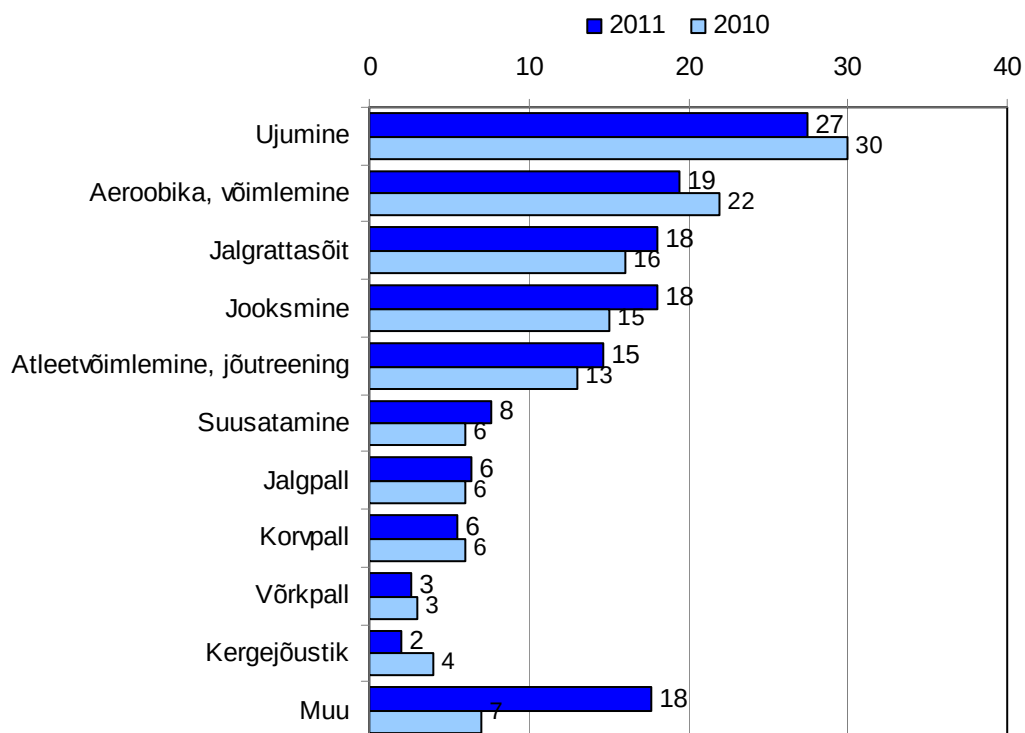
Kui laste puhul ei paistnud märkimisväärseid muudatusi sportijate arvu kasvus aasta jooksul, siis küsitlusele vastanud 15-aastaste ja vanemate inimeste seas on suund selgelt selle suunas, et **2011. aastal on sagedasti sporti tegevaid inimesi rohkem ja üldse mitte sportijaid vähem kui aasta varem (Joonis 45). Pea pooled pealinlased (48%) teevad sporti iga nädal** (10% võrra enam kui 2010. aastal), seejuures 36% kaks või enam korda nädalas. **Neid, kes üldse spordiga ei tegele, on 36% vastajaskonnast.**

Iganädalaselt teevad sporti eeskätt nooremad, kuni 39-aastased inimesed, rahvusgruppide lõikes eestlased. Veel on sagedaste sportijate hulgas keskmisest enam kõrgharitud, keskmise või kõrgema sissetulekuga ning õppivaid ja töötavaid linlasi. Linnaosade lõikes on kõige sagedasemad spordiharrastajad Pirit ja Merivälja elanikud (koguni 81% teeb sporti igal nädalal); mõnevõrra vähem, ent siiski keskmisest enam sporditakse ka Mustamäel, Haaberstis ja Nõmmel (52-57% teeb sporti igal nädalal).

Joonis 45 Tallinlaste sporditegemise sagedus, aastate 2010-2011 võrdlus (%), 2010 n=1513, 2011 n=1510 kõik vastajad)

Erinevatest spordialadest on 15-aastaste ja vanemate tallinlaste seas populaarseimad **käimine ja kepikõnd** (harrastab regulaarselt 30%), **ujumine** (27%), **aeroobika ja võimlemine** (19%), **jalggrattasõit** (18%), **jooksmine** (18%) ning **atleetvõimlemine ja jõusaalitreening** (15%) (Joonis 46). Muutused võrreldes eelmise aastaga jäävad mõne protsendi piiresse.

Muudest spordialadest nimetati regulaarselt harrastatavatena veel näiteks joogat, poksi, rulluisutamist, tantsimist, sulgpalli jms.

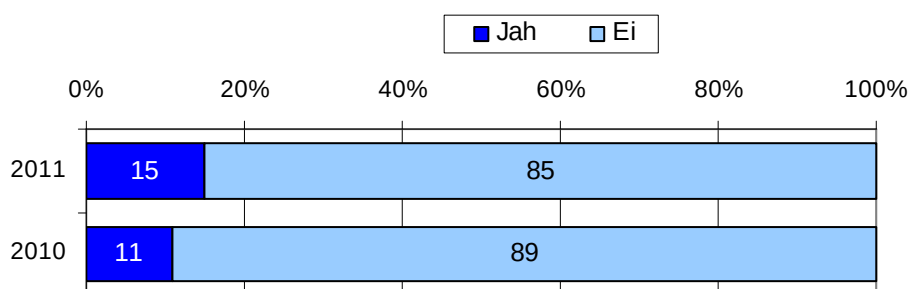
Joonis 46 Spordialad, mida tallinlased regulaarselt harrastavad, aastate 2010-2011 võrdlus (%), 2010 n=1513, 2011 n=1510 kõik vastajad)

Ootuspäraselt tegelevad naised eeskätt käimise ja aeroobikaga, mehed jooksmise, jalgrattasõidu ja jõusaalitreeninguga. Noorema elanikkonna jaoks on levinuimad harrastusalad jooksmine, 20-39-aastastel ka ujumine, vanematel seevastu käimine ja kepikõnd. Rahvuse lõikes väga selgepiirilisi trende ei ilmne, küll aga võib tulemusi linnaosade kaupa vaadeldes öelda, et Nõmme ja Mustamäe elanikud tegelevad teistega võrreldes enam regulaarselt käimise ja kepikõnniga, Pirit ja Merivälja elanikud ujumisega, Kristiine ja Nõmme elanikud suusatamisega, kesklinlaste harrastused on aga erinevate spordialade vahel ühtlasemalt jaotunud kui teisel.

7.5 Osavõtt Tallinna tervisespordiüritustest

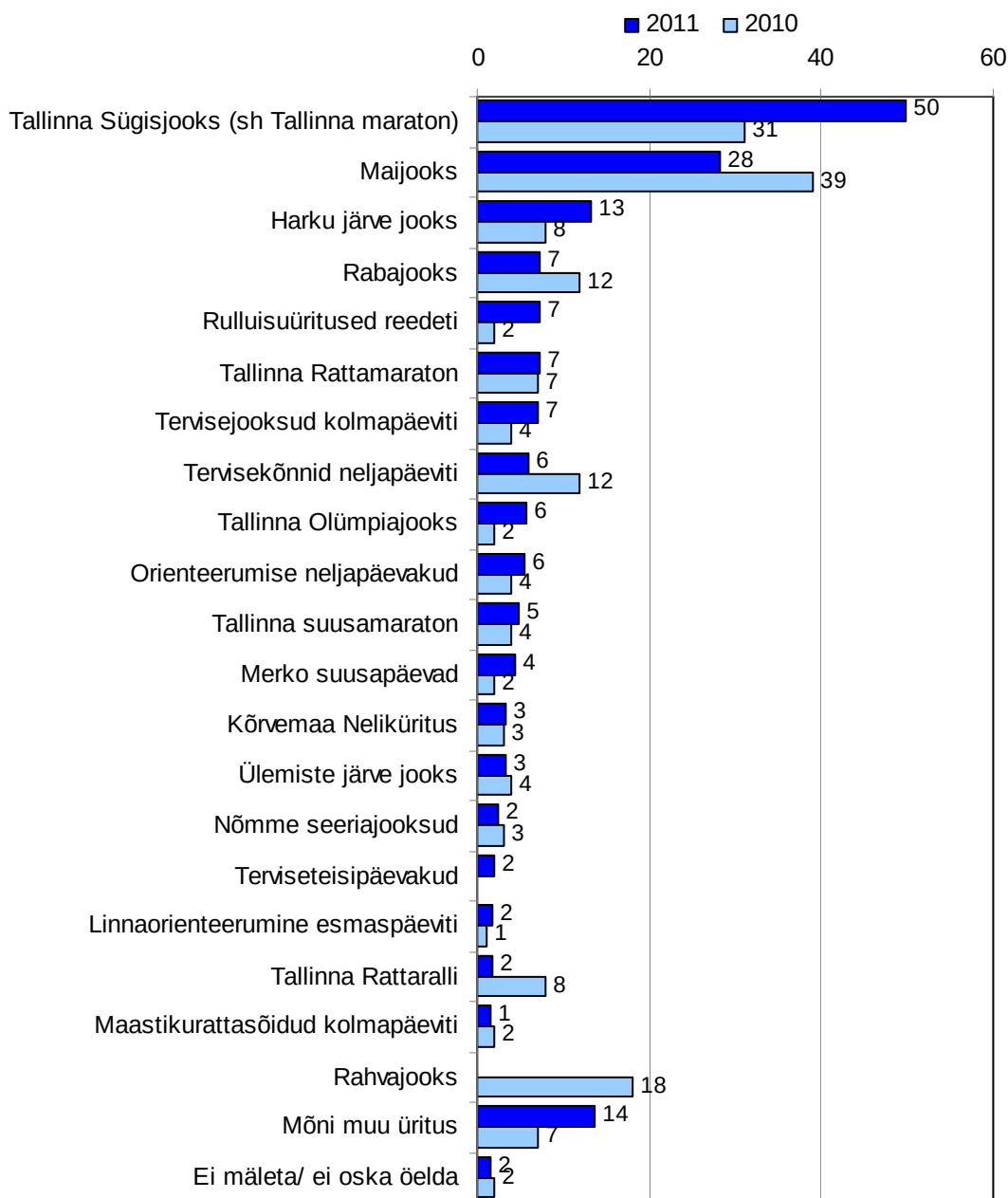
15% tallinlastest on viimase 12 kuu jooksul osa võtnud mõnest linnas toimuvast tervisespordiüritusest – seda on mõne protsendi võrra rohkem kui aasta eest (Joonis 47). Sellesse sihtrühma kuuluvad eeskätt noorem vanuserühm, õpilased ja üliõpilased, eesti rahvusest inimesed ning keskmise või kõrgema sissetulekugrupi esindajad.

Joonis 47 Kas on viimase 12 kuu jooksul osa võtnud mõnest tervisespordiüritusest Tallinnas, aastate 2010-2011 võrdlus (% , 2010 n=1513, 2011 n=1510 kõik vastajad)

Konkurentsituult kõige populaarsem tervisespordiüritus pealinlaste seas on sel aastal olnud **Tallinna Sügisjooks**, millest võttis oma sõnutsi osa iga teine (50%) linnaelanik, kes mõnel tervisespordiüritusel osales (Joonis 48). Võrdlus eelmise aastaga joonisel 48 näitab samuti, et eeskätt on kasvanud Tallinna Sügisjooksul osalenute arv. Mõnevõrra vähem vastajaid osales **Maijooksul** (28%) ja **Harku järvejooksul** (13%) ning muudel spordiüritustel. Muude vastuste seas toodi lisaks väljapakututele esile veel erinevad jalgpalliturniirid, kepikõnnipäevad, jalgrattasõidud, rulluisumaratonid jne.

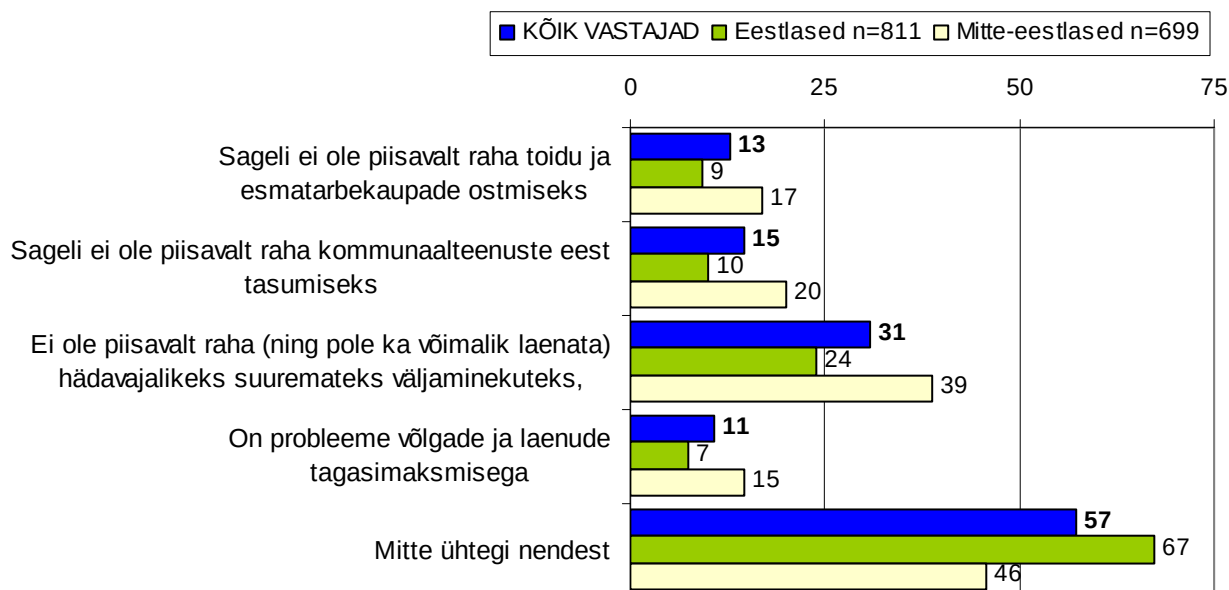
Joonis 48 Tervisespordiüritused, milles tallinlased on viimase 12 kuu jooksul osalenud, aastate 2001-2011 võrdlus (% , 2010 n=159, 2011 n=128 need vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul mõnel Tallinna tervisespordiüritusel osalenud)

8 Majanduslik toimetulek

Majanduslikke probleeme puudutav küsimus sisaldus ankeedi taustaplokis. Vastajale loetleti siinkohal erinevaid probleeme, ning paluti öelda, millistega neist on tema leibkond küsitlusele eelnenud 12 kuu jooksul kokku puutunud. Vastuste jagunemine on esitatud joonisel 49.

Joonis 49 Majanduslikud probleemid, millega leibkond on eelneva 12 kuu jooksul kokku puutunud (% , n=1510 kõik vastajad)

Pealinlastest 11% oli eelneva aasta jooksul kogenud probleeme võlgade ja laenude tagasimaksmisega, ligi kolmandik (31%) oli olnud olukorras, kus polnud piisavalt raha (ning polnud võimalik ka laenata) hädavajalikeks suuremateks väljaminekuteks. **12 kuu jooksul oli 15%-l linlastest sageli nappinud raha kommunaalteenuste eest tasumiseks ning 13% oli sageli hädas rahanappusega toidu ja esmatarbekaupade ostmisel.** Mitte ühtegi eelpool nimetatud probleemidest polnud 12 kuu jooksul kogenud veidi enam kui pooled (57%) tallinlastest.

Joonisel 49 on esitatud ka rahvusrühmade (eestlased ja mitte-eestlased) hinnangute jagunemine. Võrreldes eestlastega on kõigi eelpool loetletud majanduslike probleemidega enam kokku puutunud mitte-eestlased.

Vanuserühmade võrdluses on majanduslike probleemidega kokkupuutunud veidi enam keskmistes vanuserühmades ning 70-aastaste ja eakamate seas. Võrreldes meestega on olukorda, kus pole piisavalt raha hädavajalikeks suuremateks väljaminekuteks, enam kogenud naised. Linnaosade võrdluses on majanduslike probleemidega kokku puutunud inimesi kõige enam Põhja-Tallinnas (52%), kõige vähem aga Pirital/Meriväljal (21%). Inimestest, kelle igakuine netosissetulek leibkonnaliikme kohta on kuni 300 eurot, on aasta jooksul majanduslikke probleeme kogenud 67%, 301 kuni 800-eurose sissetulekuga inimestest 39% ning kõrgema sissetulekuga inimestest 17%.

LISAD

1 Lisa 1 - Ankeet